

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY:N

TOIMINTAKERTOMUS

v. 2020

LAHDEN
ENSI- JA TURVAKOTI RY

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TOIMINNAN TARKOITUS, ARVOT, ORGANISAATIO JA TOIMINTAMUODOT	3
2.	ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON STRATEGIA V. 2020 - 2023.....	7
3.	VUOSI 2020	8
4.	VAUVAPERHETYÖ.....	10
4.1	Ensikoti.....	10
4.2	Vauvaperhetyön Avopalvelut	15
4.2.2	Baby Blues –vauvaperhetyö	15
4.2.3	Päiväryhmä Peukaloinen	19
4.3	Vauvalähtöinen päihdekuntoutus	23
4.3.1	Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannika.....	23
5.	PERHEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ	29
5.1	Turvakoti	29
5.2	Väkivaltatyön Avopalvelu.....	34
5.2.1	Lapsityö.....	40
5.3	Nettiturvakotitoiminta	43
6.	LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU	43
6.1	Tapaamispaikka.....	43
6.2	Ero lapsiperheessä -työ.....	44
6.3	Mieskaveritoiminta®	48
6.4	Kohtaamispaikka Perhetupa.....	52
7.	VERKKOAUTTAMINEN - CHAT.....	55
8.	TYÖRYHMÄT.....	56
8.1	Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA).....	56
8.1.1	Tapahtumat.....	58
8.2	Vauvaperhetyöryhmä.....	58
8.3	Lapsityöryhmä.....	59
8.4	Työsuojelutoimikunta	60
8.5	Vastuutiimi.....	62
9.	KEHITTÄMINEN, UUDET HANKKEET, YHTEISTYÖ JA VERKOTTUMINEN	62
9.1	Kehittäminen.....	62
9.2	Hankkeet	63
9.3	Päijät-Hämeen turvallisuusverkosto ja Perhe -ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmä (PLW)	65
9.4	Ohjausryhmiin ja yhteistyöverkostoihin osallistuminen	67
10.	HENKILÖKUNTA	68
11.	KOULUTUS	68
12.	HALLINTO JA YHDISTYSTYÖ.....	69
13.	TIEDOTUS JA MARKKINOINTI	71
14.	TALOUS.....	71
15.	TIIVISTELMÄ TILASTOSTA V. 2020	75

1. TOIMINNAN TARKOITUS, ARVOT, ORGANISAATIO JA TOIMINTAMUODOT

Ensi- ja turvakotien liitto on kansalaisjärjestö, jonka tarkoituksena on turvata lapsen oikeus suotuisiin kasvuolosuhteisiin ja turvalliseen kehitykseen, tukea vanhemmuutta ja perhettä sekä ehkäistä perheväkivaltaa.

Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksenä **Lahden ensi- ja turvakoti ry** tuottaa paikallisesti ja alueellisesti laadukasta järjestölähtöistä toimintaa ja palveluja ja kehittää niitä ajan haasteet huomioiden. Kansalaisjärjestönä yhdistys tarjoaa foorumin vapaaehtoisuudelle ja vertaistuelle. Aktiivisena toimijana se tarjoaa Päijät-Hämeen kuntien käyttöön oman asiantuntemuksensa. Erityisosaamisellaan se on liiton jäsenyhdistyksenä mukana valtakunnallisessa vaikuttamisessa ja palvelujen kehittämisessä. Kumppanuuksien ja verkostojensa kautta yhdistys tekee työtä alueellisen hyvinvoinnin ja turvallisuuden rakentamiseksi.

YHDISTYKSEN TOIMINNAN PAINOPISTEET

Kun vauva- ja pikkulapsiperheessä tarvitaan tukea, apua ja ohjausta

VAUVAPERHETYÖ
VAUVALÄHTÖINEN
PÄIHDEKUNTOUTUS

Kun lähisuhteessa tai perheessä on väkivaltaa tai sen uhkaa

PERHEVÄKIVALTA-
JA TURVALLISUUS-
TYÖ

Kun lapsiperheessä tarvitaan apua ja tukea eroon liittyen

LAPSIPERHEIDEN
AVOPALVELU

Jokainen on turvassa!

ARVOT

☞ Rohkeus ☞ Osallisuus ☞ Turvallisuus ☞ Oikeudenmukaisuus ☞ Inhimillisyys

Rohkeus

Rohkeus tarkoittaa ennakkoluulottomuutta ja valmiutta nostaa yhteiskunnassa vaiettuja ja vaikeina pidettyjä asioita esille ja vaikuttaa niihin. Se on hyvää ennakkointia, heikkojen signaalien tunnistamista ja edellä kävijyyttä. Se tarkoittaa asettumista haavoittavissa olosuhteissa elävien lasten, nuorten ja perheiden rinnalle ja toimimista yhdessä heidän kanssaan heidän asemansa parantamiseksi. Yhteistyössä yhdistysten kanssa ja työyhteisössä se tarkoittaa tilaa erilaisille näkemyksille sekä mahdollisten ristiriitojen ja jännitteiden kääntämistä kehittymisen voimaksi.

Osallisuus

Jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa itseä koskevaan päätöksentekoon, yhteisönsä ja yhteiskuntaan. Erityistä huomiota kiinnitetään lasten ja niiden, joilla on vähemmän resursseja, mahdollisuuteen osallistua. Palveluissa ja tuen piirissä olevat ihmiset otetaan aktiivisina toimijoina mukaan ja rakennetaan heille väyliä tulla aktiivisina kansalaisina ja kokemusasiantuntijoina mukaan toimintaan ja sen kehittämiseen.

Turvallisuus

Turvallisuus tarkoittaa toiminnassa luotettavuutta, osaamista ja ammattitaidon jatkuvaa ylläpitämistä. Tukea ja palveluja tarjoavat tilat ovat fyysisesti turvallisia ja yhteisöllisiä. Lasten turvallisuudesta huolehditaan erityisesti. Turvallisuus tarkoittaa myös luottamuksellista ilmapiiriä ja keskinäisen luottamuksen sekä yhteisöllisyyden rakentamista.

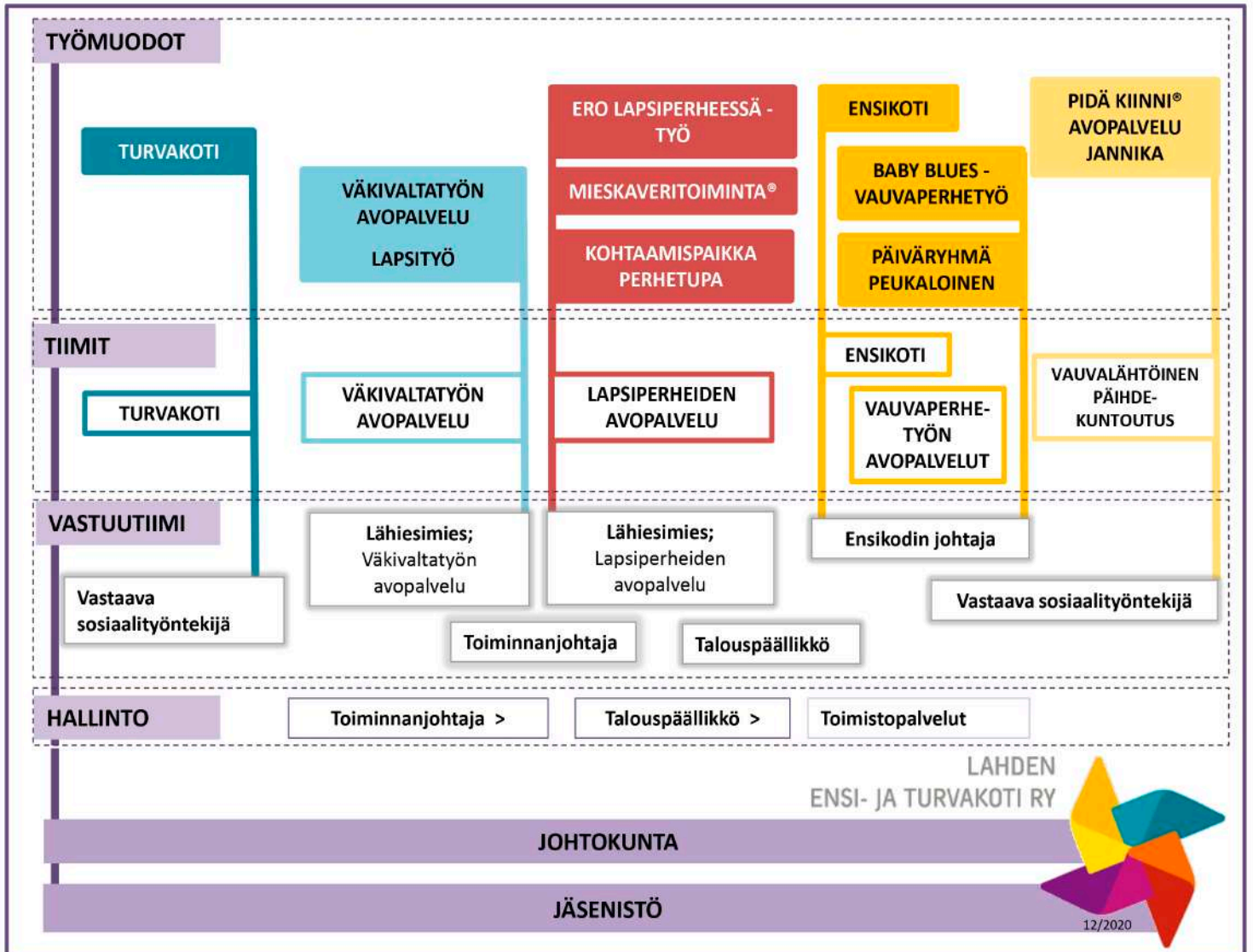
Oikeudenmukaisuus

Kaikkia toiminnassa mukana olevia kohdellaan oikeudenmukaisesti, yhdenvertaisesti ja jokaisen erilaisuutta kunnioittaen. Se tarkoittaa mahdollisimman yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan rakentamista. Oikeudenmukaisuuteen kuuluu myös se, että erityistä tukea tarvitsevien tilanne otetaan erityisesti huomioon ja tarjotaan riittävän tiiviit ja pitkäkestoiset kuntoutumisajat voimaantumisen mahdollistamiseksi.

Inhimillisyys

Uskomme ihmiseen ja muutoksen mahdollisuuteen yksilö-, yhteisö- ja yhteiskunnan tasolla. Tunnistamme keskeneräisyyden sekä jatkuvan oppimisen ja kehittymisen mahdollisuuden. Erilaisuus ja kulttuurien moninaisuus on rikkaus arkisessa työssämme. Kunnioitamme toisiamme ja toistemme ihmisarvoa, vaikka emme hyväksyisikään toisen tekoja. Asetamme tavoitteemme suhteessa voimavaroihin. Toimimme yhdessä toisiamme tukien tavoitteiden saavuttamiseksi.

ORGANISAATIO

YHDISTYKSEN TYÖRYHMÄT

Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)

Vauvaperhetyöryhmä

Lapsityöryhmä

Työsuojelutoimikunta

Vastuutiimi

TOIMINTAMUODOT

VAUVAPERHETYÖ

ENSIKOTI (v. 1952 -)

Ensikodissa odotusaikana tai vauvan kanssa asuville tukea vanhemmuuteen ja arkielämässä selviytymiseen.

VAUVAPERHETYÖN AVOPALVELUT

BABY BLUES VAUVAPERHETYÖ

(v. 1993 -)

Raskausaikana sekä synnytyksen jälkeen tukea ja ohjausta vanhemmuuteen ja varhaiseen vuorovaikutukseen äideille ja perheille, joissa vanhemmat ovat uupuneita tai masentuneita.

Doula-synnytystukihenkilötoiminta
Äideille ja vanhemmille.

Unirytmitystä avo- ja laitospalveluna.

PÄIVÄRYHMÄ

PEUKALOINEN (v. 1996 -)

Varhaisen vuorovaikutuksen kuntouttava toiminta 0-2 v. vauvaperheille. Ammatillista apua ja ryhmämuotoista vertaistukea vanhemmuuteen.

VAUVALÄHTÖINEN PÄIHDEKUNTOUTUS

PIDÄ KIINNI® AVOPALVELU- YKSIKKÖ JANNIKA

(v.2019-)

Avopalvelu päihteitä käyttäville tai käyttäneille odottaville äideille ja vanhemmille, joilla on alle 3-vuotiaita lapsia. Yhdistää päihdekuntoutuksen ja varhaisen vuorovaikutuksen sekä vanhemmuuden tukemisen kokonaisuudeksi, joka tukee päihteettömyyttä, vanhemman ja vauvan varhaista vuorovaikutusta ja lapsiperheen arjessa tarvittavien taitojen harjoittelua.

PERHEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ

TURVAKOTI (v. 1985 -)

Turvaa ja tukea tarjoava päivystävä kriisipalveluyksikkö koko perheelle perheväkivalta tai sen uhka -tilanteessa.

Turvakotiin tulleiden lasten kanssa tehdään lapsityötä.

VÄKIVALTATYÖN AVOPALVELU

Matalan kynnyksen ammatillista keskusteluapua, neuvontaa ja ohjausta kaikenikäisille miehille, naisille ja lapsille, joiden perheessä tai lähi-suhteissa on väkivaltaa tai sen uhkaa. Palvelu on tarkoitettu väkivallan kokijoille ja tekijöille sekä heidän läheisilleen.

Turvallisuustyötä lähi-suhteiden turvallisuuden vahvistamiseksi. Turvallisuustyö on ennaltaehkäisevää väkivaltatyötä, verkostoyhteistyötä, koulutus- ja tiedotustoimintaa sekä vaikuttamistyötä ja kansalaistoimintaa.

LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU

TAPAAMISPAIKKA (v. 1985 - 2020)

Tarjoaa erillään asuvalle lapselle ja vanhemmalle mahdollisuuden valvottuun tapaamiseen turvallisessa ympäristössä. Toiminta päättyi keväällä 2020. Työmuodon toiminta on päättynyt 3/2020.

ERO LAPSIPERHEESSÄ -työ

(v. 2011-2013 proj., jatkorah. v. 2014 – 2015, toiminta v. 2016-)

Tukea ja neuvontaa sekä lasten ja vanhempien vertaisryhmätoimintaa.

MIESKAVERITOIMINTA®

(v.2016 -)

Vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet toimivat kavereina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin miehiin.

KOHTAAMISPAIKKA

PERHETUPA (v. 2007 -)

Vauva- ja pikkulapsiperheiden avoin kohtaamisen paikka. Perheiden yhteisessä olohuoneessa on mahdollisuus vertaistukeen ja yhteisölliseen toimintaan. Tiloja voi myös vuokrata lapsiperheiden vertaisryhmätoimintaan.

PERHEET KESKIÖÖN! Järjestöjen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinaatiohanke (Lastensuojelun keskusliitto ry, STEA v. 2019 – 2021)

Koordinoi alueen järjestöjen, kuntien ja maakuntien yhteistyötä lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden huomioiden.

LETK ry; osa-aikainen järjestöagentti.

2. ENSI- JA TURVAKOTIEN LIITON STRATEGIA v. 2020 - 2023

Ensi- ja turvakotien liitto on vahva erityisosaaja

Ensi- ja turvakotien liiton toiminnan tarkoituksena on turvata lapsen oikeus suotuisiin kasvuolosuhteisiin ja turvalliseen kehitykseen, tukea vanhemmuutta ja perhettä sekä ehkäistä perheväkivaltaa.

Liitto on erityisen tuen tarpeessa olevien perheiden tarpeiden ja vauva-ajan kehityksen, perhe- ja lähi-suhdeväkivallan, eroauttamisen sekä vauva- ja pikkulapsivaiheen päihdekysymysten vankka erityisosaaja. Liitto on haavoittavassa elämäntilanteessa elävien oikeuksien puolustaja ja monipuolisen avun tarjoaja. Laatujärjestelmä ja säännölliset auditoinnit varmistavat toiminnan laadun.

Toiminnan lähtökohtana on lapsen oikeudet ja lapsen edun turvaaminen yhteiskunnassa. Lapsi huomioidaan, hän tulee nähdä ja kuulla ja saa olla lapsi ilman aikuisten huolten kantamista. Se edellyttää vanhemmuuden tukemista. Liitossa kehitetään jatkuvasti asiantuntijuutta, vertais- ja vapaaehtoistoimintaa sekä vaikutetaan ja viestitään aktiivisesti yhteiskunnassa. Taloutta hoidetaan vastuullisesti.

Liiton strategia 2020 - 2023 ohjaa toimintaa

Ensi- ja turvakotien liiton strategia vuosille 2020-2023 on keskusjärjestön ja sen 30 jäsenyhteisön yhteinen strategia. Se määrittää yhteiset strategiset valinnat, joita painotetaan strategiakaudella kaikessa toiminnassa ja kaikilla toiminta-alueilla. Strategia antaa suuntaviivat ja yhteisen suunnan tulevien vuosien toiminnalle.

Keskusjärjestö ja jäsenyhteisöt laativat strategian pohjalta vuosittaiset omat toimintasuunnitelmansa ja arvioivat toiminnan toteutumista. Strategian rinnalla ovat eri sisältöalueiden laatukäsikirjat sekä keskusjärjestön laatukäsikirja, jossa määritellään toimintaperiaatteet ja toimintatavat yhteistyölle yhdistysten kanssa ja suhteessa toimintaympäristöön sekä hyvän hallinnon periaatteet. Strategia ja laatukäsikirjat tukevat toisiaan ja niitä hyödynnetään toiminnan suunnittelussa ja arvioinnissa.

Strategiakauden tulostavoitteet:

- 1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut
- 2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut
- 3) Yhdistyksen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa
- 4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Visio

- Jokainen on turvassa
- Liitto on haavoittavassa asemassa elävien oikeuksia sekä yhteiskunnan kestävä kehitystä rohkeasti edistävä kansalaisjärjestö.

3. VUOSI 2020

Vuosi 2020 oli yhdistyksemme 74. toimintavuosi. Työtämme ja toimintaamme ohjasi uusi vuosille 2020 – 2023 uusi Ensi- ja turvakotien liiton ja sen jäsenyhdistysten kanssa yhteisesti tehty ”Jokainen on turvassa” –otsikoitu strategia. Tässä toimintakertomuksessa yhdistyksemme työmuotojen työtä avataan ja arvioidaan tämän uuden strategian sisältöjen mukaisesti.

Työhömmme täällä Päijät-Hämeessä on vaikuttanut toimintaympäristön muutos- ja kehittämistyö. Hyvinvointiyhtymän muutosohjelma, tulevaisuuden Sote -keskusten käynnistynyt kehittämistyö ja perhekeskustoiminnan jatkokehittäminen ovat haastaneet totut yhteistyö- ja kumppanuusverkostot. Yhteistyön painopiste on ollut asiakastyön rajapintaan liittyvässä toiminnassa. SOTE- ja perhekeskustoiminnan jäsenyessä niiden edut tulivat vahvemmin esiin lähivuosien aikana.

Ponnisteluja perhekeskusmalliin pohjautuvan toimintakulttuurin vahvistamiseksi on siis tarpeen jatkaa. Tahtotilan, tavoitteiden ja rakenteiden täsmentymisen ohella kehityskaleita tulee jatkossa ottaa myös talouden rajapintojen ylittämiseksi. Yhdistyksemme toimintaedellytysten turvaaminen tulevissa rahoitus-, järjestämis- ja tuotantorakenteissa edellyttää jatkossakin toimenpiteitä.

Järjestötoimijoiden keskinäistä toimijuutta vahvistaa nyt käynnistynyt Yhdistysfoorumin toiminta, joka saa rinnalleen vielä Järjestöasiain neuvottelukunnan vahvistamaan yhteistä tekemistä Hyvinvointiyhtymän ja kuntien kanssa.

Yhdistyksemme toiminnan tuottamia lisäarvoja seudulliselle toiminnalle ovat ammatillinen asiantuntemus, järjestölähtöinen palvelutuotanto, vaikutustoiminta, vapaaehtois-toiminta sekä vertaistuki ja kokemusasiantuntijuus.

Vakiintunut toimintamme on osoittautunut vahvaksi pohjaksi Korona-epidemian puhjetua. Oma ja myös meille Hyvinvointiyhtymän taholta esitetty toive oli, että tekisimme kaikkemme voidaksemme tarjota ihmisille heidän tarvitsemaansa apua ja tukea heitä myös poikkeusoloissa. Halusimme tehdä tämän noudattaen samalla huolellisesti työnteon ja asiakkaidemme koronaturvallisuuteen liittyviä ohjeita. Onnistuimme sujuvasti siirtymään etätyöhön ja etäyhteyksien käyttöön asiakastyössämme. Ensikodissa ja Turvakodissa pystyimme toimimaan koko vuoden epidemian toki antaessa oman leimansa työntekoon. Ryhmämuotoisen toiminnan ja Perhetuvan avoimen toiminnan suhteen teimme

tarvittavia rajauksia kaikkien toiminnassa mukana olevien turvallisuuden takaamiseksi. Työn tekemisen suojeleminen on ollut korona-aikana erityisen tärkeää.

Kumppanuusverkosto osoitti toimivuutensa käynnistämällä juuri lapsiperheille suunnatun mittavan ruokajakelun. Lapsiperheiden hätään vastasi myös Ensi- ja turvakotien liiton kautta koordinoitu ruokajakelu.

Yhteiskuntavastuu on tullut esille kansalaisten, yhteisöjen ja yritysten halussa osoittaa vapaaehtoista tukea toiminnallemme ja sen piirissä oleville ihmisille selvästi enemmän kuin aiempina vuosina. Myös media on ollut aktiivinen tehdessään eri kanavissa juttuja työstämme kannustaen ihmisiä hakeutumaan avun piiriin sitä tarvitessaan. Tämä oli erityisen merkittävää, koska poikkeusolojen lamaannuttava vaikutus laskee ihmisten halukkuutta hakeutua avun piiriin sitä tarvitessaankin.

Asiakasmäärät eri työmuodoissamme ovat vakiintuneet omalle tasolle vaihdellen kuitenkin vuosittain jonkin verran. Vuonna 2020 asiakasmäärät laskivat jonkin verran osassa työmuotojamme. Olimme aktiivisesti mukana Ensi- ja turvakotien liiton koordinoimissa Chateissa, jotka tavoittivat avuntarvitsijoita merkittävässä määrin.

Vuonna 2020 painopisteeksi muodostui poikkeuksellisten olojen vuoksi työn turvallinen tekeminen, asiakkaiden tavoittaminen, uusien työtapojen oppiminen ja toiveikkuuden luominen. Muu suunniteltu kehittämistyö sai perustellusti jäädä isolta osalta odottamaan. Tilanne vaikutti myös koko työyhteisöömme kokoontumisiin, joita oli merkittävästi vähemmän. Suunnitellusta koko työyhteisöämme koskevasta traumakoulutuksesta emme halunneet luopua, vaan toteutimme koulutuspäivät etäyhteyksiä käyttäen.

Kansalaisille suunnattu vaikutus- ja tapahtumatoiminta toteutui vain osittain suunniteltuun verraten, samalla kun aktiivisuutemme sosiaalisessa mediassa lisääntyi. Toimintaympäristöstämme, yleisestä yhteiskunnallisesta tilanteesta ja koronasta aiheutuvien haasteiden keskellä olemme onnistuneet taloudellisesti hyvin vuonna 2020 toiminnan tuloksen jäädessä positiiviseksi.

Toimintamme ydin on lapsen oikeus turvalliseen elämään; se että **jokainen on turvassa!** Tämän toimintakertomuksen lukijalle jää arvioitavaksi, miten olemme tässä työssä koronavuonna 2020 onnistuneet.

3.3.2021

Jukka Ihalainen

toiminnanjohtaja

4. VAUVAPERHETYÖ

Yhdistyksen vauvaperhetyön kokonaisuuden muodostavat Ensikoti ja Vauvaperhetyön avopalvelut. Vauvaperhetyön toimintamuotojen kautta tuetaan perheitä raskausajasta alkaen koko vauvaiän läpi tarjoten monimuotoista vahvistavaa, ennaltaehkäisevää ja korjaavaa toimintaa.

4.1 Ensikoti

Ensikoti tarjoaa ympärivuorokautista tukea vauvaperheille. Ensikodilla tuetaan vauvan ja vanhemman hyvää suhdetta ja opetellaan arkielämän ja vauvanhoidon taitoja kädestä pitäen. Ensikodilla vauva saa turvallisen kasvuympäristön, jossa vauvan tarpeet tulevat tunnistetuksi ja vastatuksi ja vauva voi hyvin. Perhe voi tulla ensikotiin jo raskausaikana, jolloin voidaan tukea vanhemman ja masuvauvan välisen suhteen muodostumista. Ensikotitoiminnan painopisteenä on tukea vauvan ja vanhempien välistä vuorovaikutusta, vauvan hyvän hoidon toteutumista sekä vahvistaa vanhempien voimavaroja.

Perheet ohjautuvat ensikotiin sosiaalitoimen kautta. Työskentely toteutuu yhteistyössä perheen koko verkoston kanssa ja sitä arvioidaan säännöllisesti verkoston yhteisissä asiakasneuvotteluissa. Työskentelyssä huomioidaan perheiden yksilölliset tarpeet ja tavoitteet, joiden mukaisesti työskennellään yhteisössä ryhmiä ja vauvaperhetyön menetelmiä hyödyntäen.

Ensikodin henkilökunnalla on sosiaali- ja terveydenhoitoalan AMK-koulutukset ja lisäksi muita vauvaperhetyöhön liittyviä täydennyskoulutuksia. Työntekijät osallistuvat keskusjärjestön koulutus- ja työkokouspäiville ja ovat mukana vauvaperhetyön verkostoissa ja koulutuspäivissä.

Ensikoti on tarkoitettu perheille, jotka tarvitsevat tiivistä ympärivuorokautista tukea vanhemmuuteen. Ensikotiin tulon taustalla voi olla esimerkiksi mielenterveysongelmia, päihde- ja/tai väkivaltakokemuksia, omien tukiverkoston puuttumista, uupumusta tai muita elämäntilanteeseen liittyviä kriisejä tai traumaattisia elämänvaiheita. Ongelmat ovat usein kasautuneita ja ylisukupolvisia.

Strategian mukaiset tulokset:

1) *Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut*

Vuonna 2020 on ensikodin henkilökunnan osaamista asiakkaiden osallisuuden lisäämiseen vahvistettu yhteisökuntoutuksen prosessikoulutuksen kautta. Henkilökunnasta osa (6 henkilöä) osallistui yhteisökuntoutuksen koulutukseen yhdessä Pidä Kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikan kanssa ja koko ensikodin henkilökunnalle järjestettiin kaksi yhteistä koulutuspäivää. Ensikodin asiakkaiden mahdollisuutta osallistua ensikodin yhteisön toimintojen rakentumiseen sekä tukemaan toisiaan yksilötason tavoitteiden saavuttamisessa on parannettu mm. muuttamalla yhteisökokouksen toimintatapaa. Yhteisökokoukseen sisältyvät asiat on siirretty osaksi ensikodin aamuturinoita, jolloin asioiden esiin tuominen on näyttäytynyt olevan helpompaa ja luontevampaa.

Ensikodin toiminnassa on aktiivisesti hyödynnetty yhdistyksen muita toimintoja asiakaslähtöisesti. Vuoden 2020 alussa aloitti ensikodilla isäryhmä yhteistyössä Väkivaltatyön avopalvelun miestyötekijän kanssa. Valitettavasti ryhmämuotoinen toiminta jäi tauolle koronaepidemian tuomien rajoitteiden vuoksi. Yhteistyötä on asiakaslähtöisesti tehty myös yhdistyksen muun avoväkivaltatyön, lapsityön sekä vauvaperhetyön työmuotojen kanssa.

Ensikodin toiminnassa mallinnetaan vauvaperheen hyvää päivärytmiä. Ensikodilla on laadittu toimintaa ohjaava viikkorakenne, jossa on aikataulutettu mm. ryhmätoiminnot, ruokailut ja vauvaperheen arkea vahvistavat vauvantahtiset ulkoilut ja vauvan iltatoimet. Viikon ja päivän rakenteet vakauttavat perheen arkea ja toimivat vanhempien toimintaa ohjaavina elementteinä.

Riittävän pitkäkestoisen ensikotijakson aikana ensikodin asiakkaiden vanhemmuus sekä varhainen vuorovaikutus ja kiintymyssuhde sikiö- ja vauva-aikana kehittyy. Vanhemmat luottavat omaan vanhemmuuteensa siinä määrin, että he kokevat omaan kotiin siirtymisen vauvan kanssa turvalliseksi. Asiakkaan kotiutuessa kotiin annettavat ja muut tarvittavat avopalvelut sekä vanhemman omat hoitokontaktit on valmiiksi suunniteltu.

Vapaaehtoiset ovat toimineet ensikodilla vauvojen hoitajina sekä isien kaverina harrastustoiminnoissa käyden mm. keilaamassa ja jalkapallopeleissä. Vapaaehtoistoimintaa ovat vuoden 2020 aikana rajoittaneet koronaepidemiaan liittyvät rajoitukset. Vapaaehtoistoiminta ensikotityön tukena on tärkeää ja sen kehittäminen asiakaslähtöisemmäksi etenee. Vapaaehtoisten on mahdollista osallistua yhdistyksen järjestämiin vapaaehtoisten yhteisiin jatkokoulutuksiin ja virkistykseen. Ensikoti tekee tiivistä yhteistyötä yhdistyk-

sen vapaaehtoisten Doula-synnytystukihenkilöiden kanssa ja ensikodissa oleville perheille tarjotaan aktiivisesti Doulaa mukaan synnytykseen.

Ensikotityössä kehitetään kokemusasiantuntijoiden käyttöä. Ensikodilla pidempään olleet asiakkaat voivat esimerkiksi esitellä ensikodin toimintaa uusille asiakasperheille tai kertoa kokemuksiaan tutustumiskäyntien aikana.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Ensikotipalvelu mahdollistetaan kaikille sitä tarvitseville vauvaperheille. Raskausaikainen työskentely vahvistaa äidin positiivisia mielikuvia kohtuvauvasta ja tukee äidin ja vauvan varhaista vuorovaikutussuhdetta. Yhteistyöverkostoissa on tuotu esille sikiöaikaisen työskentelyn tärkeyttä ja pyritty vaikuttamaan siihen, että perheet voisivat tulla ensikodille jo raskausaikana.

Ensikodilla on valmius työskennellä erityistä tukea tarvitsevien perheiden kanssa. Ensikodilla toimii Mannerheimin lastensuojeluliiton ryhmätoimintamallin mukainen Vahvuutta vanhemmuuteen -ryhmä sekä Hoivaa ja leiki - raskaus- ja vauva-ajan -ryhmä-interventio-koulutuksen mukainen ryhmä. Mentalisaatioon pohjautuvaa työtä hyödynnetään sekä ryhmätoiminnassa että yksilötyöskentelyssä. Ensikodin työntekijöillä on lisäkoulutuksena mm. Ensi- ja turvakotien liiton järjestämä vauva- ja väkivaltatyön prosessikoulutus,

MIM-vuorovaikutushavainnointi-koulutus, Theraplay-koulutus, sekä Lapset puheeksi -koulutus. Yhdellä työntekijällä on myös musiikkipedagogin tutkinto. Vuonna 2019 alkanut Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikan kanssa yhteinen yhteisökuntoutuskoulutus on päättynyt vuonna 2020. Henkilökunnan osaamista trauma- ja kriisisityön näkökulmasta vahvistetaan vuonna 2020 alkaneella Traumaterapiakeskuksen järjestämällä koulutuksella. Työntekijöiden ammattitaidon kehittämistä huolehditaan ja koulutussuunnitelmassa huomioidaan asiakasrakenteesta nousevat tarpeet. Työntekijöille on järjestetty säännöllinen työnohjaus.

Koulutuksista saatua tietoa hyödynnetään asiakkaille tarjottavien palvelujen kehittämisessä. Ensikodin toiminnassa noudatetaan Ensi- ja turvakotien liiton laatimia vaativan vauvatyön laatuksia. Asiakkaille tarjotaan yksilön tarpeet huomioiden tasapuoliset ja asiakasta arvostavat palvelut. Monikulttuurisuus on noussut vahvasti esiin ensikodin toiminnassa vuoden 2020 aikana. Ensikodin henkilökunnan osaamista monikulttuuristen

asiakkaiden kohtaamiseen on vahvistettu myös saamalla tukea Ensi ja turvakotien liiton monikulttuurisuustyön asiantuntijalta.

Asiakkailta kerätään ensikotijakson lopussa kirjallinen palaute sekä jakson aikana suullista palautetta. Ensikoti osallistuu Ensi- ja turvakotien liiton Vaikuttavuus esiin -hankkeeseen, jonka avulla saadaan tietoa asiakkaan kokemasta saadun palvelun vaikuttavuudesta. Ensikodilla on vuoden 2020 aikana ollut 14 sosiaali- ja terveyden huollon Amk-tutkintoon tähtäävää opiskelijaa sekä 1 suomen kielen opintoja suorittava ulkomaalainen opiskelija harjoittelujaksoilla. Pidä Kiinni Jannikassa harjoittelussa ollut sosiaalityön opiskelija suoritti osan harjoittelustaan ensikodilla. Opiskelijoilta pyydetään palaute jakson päättyessä. Palautteista saatavan tiedon hyödyntämistä on kehitetty vuoden 2020 aikana.

3) *Ensikodin osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa*

Ensikodilla ei ole voitu järjestää avoimien ovien päiviä vuoden 2020 aikana. Yhteistyökumppaneille lähetettäviä tiedotteita ei ko. vuoden aikana ole lähtenyt, tätä työstetään edelleen. Ensikotityötä on tehty yhteistyökumppaneille tutummaksi tapaamisissa sekä Teams-palaverissa. Ensikotityö on näkynyt enenevässä määrin sosiaalisessa mediassa, jossa ensikotityön sisällöistä on pyritty luomaan positiivisia mielikuvia. Ensikodin työntekijöitä on osallistunut yhdessä muiden toimijoiden kanssa vauvaa odottavien perheiden kohtaamispaikkaan – Haikarakahvilaan sekä perhevalmennukseen.

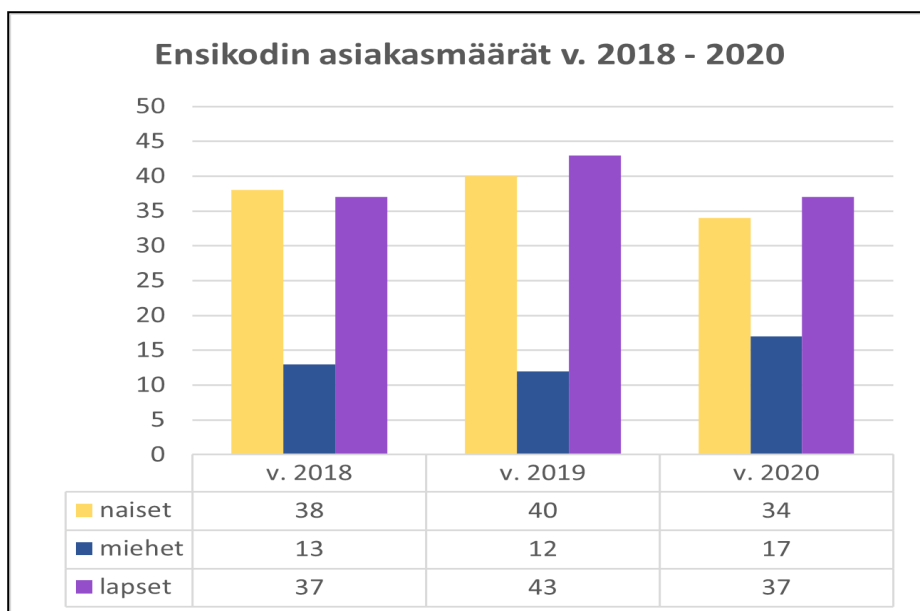
Ensikoti toimii hyvässä yhteistyössä Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän sekä muiden ensikodille asiakkaita ohjaavien tahojen kanssa ja työskentelyä kehitetään asiakastilanteista esiin nousevien tarpeiden mukaisesti.

4) *Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme*

Ensikodilla on tehostettu jätteen lajittelua ja selkeytetty edelleen jätteen lajittelun ohjeistusta. Ruokahuollon osalta on pyritty vähentämään ruokahävikkiä ja ruokavalinnoissa suositaan kotimaisia tuotteita ja lähiruokaa. Pesuainevalinnoissa kiinnitetään huomiota ympäristöystävällisyyteen. Toimitiloissa kiinnitetään huomiota esteettömyyteen, kaiteet tukevat liikkumista tarvittaessa. Henkilökunnan osaamista monikulttuuristen asiakkaiden kohtaamiseen ja palvelujen tuottamiseen on vahvistettu.

Ensikodin toimintalukuja v. 2020

ASIAKASTYÖ (9 asiakasperhehuonetta)			
Asiakkaita	88 kpl	>>	34 naista, 17 miestä ja 37 lasta; 34 perheestä
Hoitovuorokausia	5734 kpl	>>	aikuisten vrk 3265 ja lasten vrk 2469
Asiakaskuntia	13 kpl	>>	Haapavesi, Heinola, Hollola, Hämeenlinna Jyväskylä, Kouvola, Kärkölä, Lahti, Lempäälä, Pälkäne, Tampere, Urjala ja Vihti
RYHMÄTOIMINTA			
Aamuturinat	101 krt		
Hoivaa ja leiki	8 krt		
Hoivaa ja leiki (isät)	4 krt		
Isäryhmä	3 krt		
Muskari 11.8.2020 alk.	10 krt		
Vahvuutta vanhemmuuteen	8 krt		
Vauvahieronta	1 krt		
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Mustamäenkatu 74, 15610 Lahti)			
Henkilökunta	11 hlö	>>	ensikodin johtaja, 6 vauvaperhetyöntekijää, 2 vauvaperhetyöntekijää (yö), emäntä ja laitoshuoltaja
Opiskelijoita	15 hlö	>>	sosiaali- ja terveydenhuoltoala
Vapaaehtoisia	7 hlö	>>	vauvanhoito, isien kanssa harrastustoiminta
Rahoitus		>>	Ensikotitoiminta rahoitetaan käyttäjäkuntien maksa-
PHHYKY (kuntayhtymä)	518 277,18	€	milla hoitopäivämaksuilla; aikuinen 170 €/vrk,
Muut kunnat	466 958,40	€	lapsi 170 €/vrk
Muut tuotot	13 418,35	€	
Tuotot yhteensä	998 653,93	€	

4.2 Vauvaperhetyön Avopalvelut

Yhdistyksen vauvaperhetyön avopalveluissa työtä tehdään vahvistavasta, ennaltaehkäisevästä ja auttavasta näkökulmasta. Vauvaperhetyö auttaa vanhempia kohtaamaan vauvan odottamiseen, syntymään ja ensimmäisiin vuosiin liittyviä tunteita sekä tukee vanhempia vauvaperhearjen haasteissa. Vauvaperhetyön avopalveluihin kuuluvat Päiväryhmä Peukaloinen sekä Baby Blues. Vuoden 2020 aikana Perhetupa siirtyi Vauvaperhetyön kokonaisuudesta osaksi Lapsiperheiden Avopalvelun kokonaisuutta. Pidä Kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikan vastaava sosiaalityöntekijä on toiminut toukokuusta 2020 Jannikan esimiehenä vastaten vauvalähtöisestä päihdetyöstä. Vauvaperhetyön avopalvelun työmuodot kokoontuivat säännöllisesti yhteen vuoden aikana tiimipalaverien merkeissä yhdessä vaativan vauvatyön laitospalvelua tarjoavan Ensikodin sekä Perhetuvan ja vauvalähtöiseen päihdetyöhön erikoistuneen Pidä Kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikan henkilökunnan kanssa.

4.2.2 Baby Blues –vauvaperhetyö

Baby Blues -vauvaperhetyö tukee vauvaa odottavia vanhempia sekä synnytyksen jälkeen masentuneita äitejä ja heidän perheitään. Toiminnassa painotetaan erityisesti vanhempien ja lasten välistä varhaista vuorovaikutusta, odottavan äidin stressiin tai masennukseen vaikuttavaa työskentelyä sekä vanhemmuuden merkitystä parisuhteessa. Doulatukihenkilötoiminnalla tuetaan erityisen tuen piirissä olevia äitejä tai perheitä jo raskausaikana hyvään ja turvalliseen synnytyskokemukseen. Vapaaehtois-doula voi myös tukea vanhempia sairaalasta kotiin siirryttäessä vauvanhoidossa tai varhaisessa imetyksessä lapsivuodeaikana. Unirytmitysohjauksella tuetaan ja ohjataan vanhempia alle vuoden ikäisten lasten kotirytmityksessä.

Toiminnalla tuetaan vauvaperheitä kun

- äiti masentuu raskausaikana tai synnytyksen jälkeen
- äidillä on raskaudenaikaista stressiä tai huolta
- äidillä tai vanhemmilla on uupumusta
- perheessä tarvitaan tukea vanhemmuuteen
- lapsen syntymä aiheuttaa ongelmia parisuhteeseen
- perhe tarvitsee käytännön neuvoja vauvan hoidossa esim. unirytmitystä
- raskausaikana tai synnytyksessä, kun äiti tai vanhemmat haluavat tukea tulevaan synnytykseen, tarvittaessa myös synnytyksen jälkeinen tuki lapsivuodeaikana.

Palveluvalikko

- Unirytmityspuhelinneuvontaa
- Vauvaperhe-chat -toiminta
- Unirytmitysohjauksella neuvolassa ja perhekeskuksessa

- Yksilö-, pari- sekä perhetapaamiset vauvaperheille
- Etätapaamiset, Ninchat -videotapaamiset
- Verkostotapaamiset
- Doula-vapaaehtoistoimintaa erityisen tuen piirissä oleville perheille

Strategian mukaiset tulokset:

1. Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Baby blues -vauvaperhetyössä autetaan perheitä löytämään omat voimavaransa ja luomaan toimivia verkostoja tuekseen. Tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin masentuminen ja muun perheen uupuminen sekä vahvistaa toimivaa vuorovaikutusta lasten ja vanhempien välillä. Toiminnan avulla tuetaan vanhempien jaksamista ja masennuksesta toipumista sekä vauvan uni-valverytmin löytymistä. Raskaudenaikaisen työskentelyn ensisijaisena tavoitteena on ennaltaehkäistä äidin stressiä tai muita kielteisiä tunteita kohtuvauvaan. Vanhempia tuetaan ja rohkaistaan tulevassa synnytyksessä ja vanhemmuudessa. Baby Blues -vauvaperhetyö on perheille maksutonta ja palveluun pääsee ilman lähetettä. Baby blues -vauvaperhetyön asiakastyötä on tehty myös yhteistyössä eri verkostojen sekä yhdistyksen omien työmuotojen kanssa.

Doula-vapaaehtoistoimintaa on vauvan saaneissa perheissä vahvistettu ja kehitetty raskausaikaan sekä synnytyksen jälkeisen ajan tukemiseen. Vuonna 2020 tukea ohjattiin erityisen tuen tarpeessa oleville yksin odottaville äideille tai perheille. Doula-vapaaehtois-tukihenkilötoimintaa on suunnattu myös perhe-doulaukseen, jolloin tukisuhde jatkuu synnytyksen jälkeen lapsivuodeajan, 6-12 viikkoa. Toiminta on perheille maksutonta, tukisuhteen päättyessä perheiltä pyydettiin palautetta webropol-kyselyn avulla.

2. Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Yhteistyö neuvoloiden kanssa oli tiivistä. Baby Blues -vauvaperhetyö on kerran kuukaudessa mukana neuvoloiden järjestämässä perhevalmennuksessa. Perhevalmennuksessa oli vuoden aikana 58 osallistujaa. Loppuvuodesta valmennukset toteutettiin Teamsin kautta. Asiakastyössä jalkauduttiin Lahden keskustan, Orimattilan sekä Salpakankaan neuvolaan. Neuvoloiden kautta ohjattuja unirytmiperheitä oli yhteensä 71, koronatilan-teen vuoksi suurin osa tapaamisista oli etätapaamisia. Asiakaspalautetta pyydettiin Vaikuttavuus esiin -hankeen avulla sekä unirytmitysohjauksen webropol-kyselyllä.

Työmuoto oli mukana valtakunnallisessa Vauvaperhe-chat -toiminnassa, jossa voi keskustella anonyymisti vauvan uneen ja hoitoon sekä omaan väsymykseen tai vanhemmuuteen liittyvistä asioista. Vauvaperheiden chatissa yleisempiä keskusteluteemoja olivat; vauvan uni (63%), vauvan nukahtamiseen liittyvät asiat (43%) ja vauvan päivärytmi (35%).

Vauvojen unirytmiohjausta kysyttiin vuoden 2020 aikaan niin runsaasti, että palvelun lisäämiselle on nähtävissä tarvetta.

3. Baby blues -vauvaperhetyön osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Yhdistyksen vapaaehtois-doula -toiminnassa tarjottiin tukea erityisen tuen piirissä oleville yksin synnyttäjille tai vanhemmille. Doula-toimintamme tarjoaa tarvittaessa myös etä-doulausta ennen synnytystä tai synnytyksen aikana sekä perhe-doulausta vanhempien sitä halutessa. Toiminta on maksutonta perheille ja tukisuhteen päättyessä perheiltä pyydettiin palautetta webropol-kyselyn avulla. Koronapandemian vuoksi tukisuhteissa lisääntyi etä-doulaus vapaaehtoisten asiakastapaamisissa.

Baby blues -vauvaperhetyötä sekä doula-vapaaehtoistoimintaa tehtiin tunnetuksi sosiaalisessa mediassa sekä verkostotapaamisissa. Työmuoto osallistui kuntien ja järjestöjen vauvaperheverkoston tapaamisiin sekä Päijät-Hämeen vapaaehtoisverkoston toimintaan.

Baby blues -vauvaperhetyössä toimii vakinaisesti yksi perheterapiakoulutuksen

saanut työntekijä. Ryhmä- ja parityöskentelyssä on mukana työpari yhdistyksen muusta työmuodosta tai työpari ulkopuolisesta yhteistyöverkostosta. Doula-synnytystukihenkilötoiminnassa oli mukana 12 kurssitettua vapaaehtoista.

Työntekijän ammatillisuutta ja työkykyä ylläpitävät työnohjaus, konsultaatiotuki sekä ammatillisuutta tukevat koulutukset. Työmuotoa ohjaavat valtakunnalliset Baby blues -vauvaperhetyön laatukriteerit ja Ensi- ja turvakotien liiton järjestämät säännölliset Baby blues -työhön sekä Doula-vapaaehtoistoimintaan liittyvät valtakunnalliset työkokoukset. Teamsin avulla järjestetään ryhmätyönohjausta sekä toimintaan liittyviä keskusteluja säännöllisin väliajoin. Näiden lisäksi työmuodolla on tukena Ensi- ja turvakotien liiton, Vaikuttavuus esiin -hanke sekä yhdistyksen omat laatukriteerit ja strategiasuunnitelma.

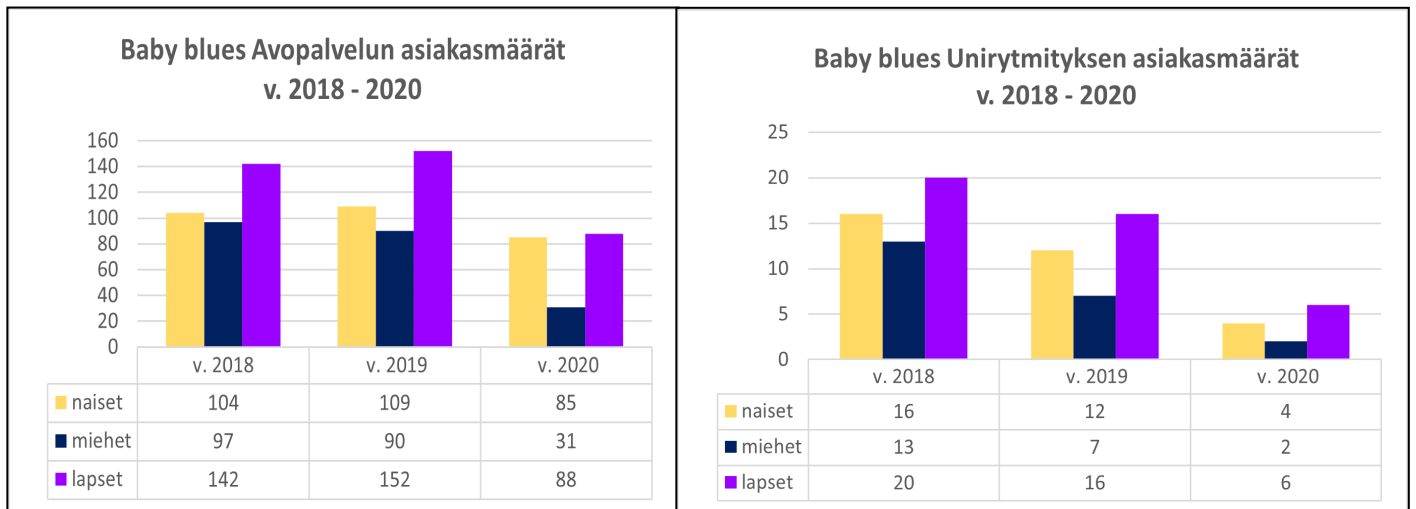
Ensi- ja turvakotien liitolta ilmestyi julkaisu, Vauvatyön käsikirja – vauvatyötä haastavissa perhetilanteissa.

4. Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Yhteistyötä tehtiin erityisesti Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveystyön, Lahden neuvoloiden, lapsiperheiden kotipalvelun ja Päijät-Hämeen keskussairaalan kanssa, jotka myös ohjaavat asiakkaita Baby blues -vauvaperhetyön piiriin. Doula-vapaaehtoistoiminnassa yhteistyötä suunniteltiin ja kehitettiin yhdessä Päijät-Hämeen keskussairaalan synnytysosaston kanssa. Lisäksi yhteistyötä tehdään tiiviisti yhdistyksen muiden työmuotojen kanssa asiakastyössä sekä asiakkaiden ohjauksessa oikeaan työmuotoon.

Toimintaa kehitetään saadun palautteen perusteella ja tehdään aktiivista itsearviointia sen suhteen, tehdäänkö tavoitteiden ja kohderyhmän näkökulmasta oikeita toimenpiteitä. Ensi- ja turvakotien liitto seuraa lisäksi toiminnan vaikuttavuutta valtakunnallisesti.

Baby Blues -toiminnan toimintalukuja v. 2020			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	216 hlö	>>	82 perhettä (avopalvelu 78, unirytmitys 4)
Avopalvelu	204 hlö	>>	85 naista, 31 miestä ja 88 lasta >neuvolan jalkautuva työ = 71 perhettä (neuvoloissa tavattuja unirytmityspereheitä)
Verkkoauttaminen - Chat	37 kpl	>>	Vauvaperheiden chat
Neuvontapuhelut	44 kpl		
Unirytmitys	12 hlö	>>	4 naista, 2 miestä ja 6 lasta; 4:stä perheestä
Unirytmitysvuorokausia	12 kpl	>>	(unirytmityksessä 4 vauvaa)
Asiakaskuntia	8 kpl		Asikkala, Hollola, Iitti, Kärkölä, Lahti, Myrskylä, Orimattila ja Pukkila
RYHMÄTOIMINTA			
Baby Showeri	1 krt	>>	osallistujia 12
Haikarakahvila	1 krt	>>	osallistujia 7
Perhekahvila	1 krt	>>	osallistujia 23
Perhevalmennus, Lahden alue	4 krt	>>	osallistujia 29
Tuttupiiri	1 krt	>>	osallistujia 12
Vauvaperhe-chat	37 krt	>>	osallistujia 36
DOULATOIMINTA			
Doula-tukisuhteita	9 kpl	>>	tapaamiskertoja 35 kpl
Doula-ilta, ryhmätyönohjaus	10 krt	>>	osallistujia 12 hlö
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Loviisankatu 14 B 23, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	1 hlö	>>	vauvaperhetyöntekijä (lisäksi unirytmitystyöntekijä tarvittaessa)
Rahoitus			Avopalvelu rahoitetaan STEAn avustuksella,
STEAn	63 514,96	€	Unirytmitystoiminta käyttäjäkuntien maksamilla hoitovuorokausi-
Kuntien korvaukset	2 436,00	€	maksuilla; 203 €/vrk
Muut tuotot	2 208,52	€	
Tuotot yhteensä	68 159,48	€	

4.2.3 Päiväryhmä Peukaloinen

Päiväryhmätoiminta on ryhmämuotoista toimintaa vanhemmuuden taitojen tukemiseksi vauvaperheissä. Työskentelyllä vahvistetaan vauvan ja vanhemman suhdetta sekä vauvaperheen arjen toimivia rakenteita. Asiakkaat ohjautuvat toimintaan äitiys- ja lastenneuvolan, Ensikodin, Dilan, pikkulapsipsykiatrian tai perhetyön ohjaamina tai perheen omasta aloitteesta. Työskentelyyn tulevat vauvat ovat alle 2 vuoden ikäisiä. Päiväryhmässä on kaksi ohjaajaa, joilla on sosiaali- ja/tai terveydenhuoltoalan tehtävään soveltuva koulutus. Lisäksi työntekijät osallistuvat vaativaan vauvaperhetyöhön liittyviin täydennyskoulutuksiin.

Asiakastyö koostuu motivointityöstä, ryhmätoiminnasta sekä jälkityöskentelystä. Ryhmäjaksolla neljän-, tai viiden vanhempi/vauva -parin ryhmä kokoontuu kolmena päivänä viikossa puolen vuoden ajan. Ryhmäpäivän kesto on 5 tuntia kerrallaan. Ryhmäpäivän aikana toistuvat arkirutiinit vahvistavat ennakoitavuuden ja hallinnan tunnetta sekä luovat rytmiä päivään. Toiminnalliset menetelmät auttavat ja tukevat vauvaperheen arjen sujumista. Mallintaminen auttaa tarvittavien toimintatapojen oppimisessa sekä lisää ymmärrystä sanoille ja tunteille. Päiväryhmätoimintaan kuuluu koko perheelle tarkoitettu viiden vuorokauden perhekuntoutusjakso Ensi- ja turvakotien liiton kurssikeskuksessa Sopukassa.

Strategian mukaiset tulokset:

1) *Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut*

Vuoden 2020 toiminnassa oli mukana 23 perhettä. Toimintakauden ryhmän vauvat olivat ryhmään tullessa vuoden ikäisiä tai täyttivät ryhmäkausien aikana vuoden. Asiakkuudessa

mukana olevat perheet olivat motivointi-, päiväryhmä- ja jälkityöskentelyperheitä. Osa perheistä osallistui päiväryhmän toimintaan kahden ryhmäkauden ajan. Päiväryhmän toiminnalla tuettiin vauvoilla olevia kehitysvaiheita ja vanhemman ja vauvan välistä varhaista vuorovaikutussuhdetta. Työskentelyn keskeisenä sisältönä olivat sosiaalinen kanssakäyminen, ammatillisesti ohjattu vertaistuki ja vauvojen ikätason mukaiset monipuoliset virikkeet. Vanhempien kanssa käsiteltiin vauvojen oman tahdon ilmaisun kehitysvaihetta ja mietittiin ja harjoiteltiin turvallisia keinoja tahtotilojen ratkaisemiseksi. Päiväryhmän toiminta toteutetaan ammatillisen ohjauksen, mallintamisen ja vertaistuen yhdistelmällä. Työskentelyn tavoitteena on vahvistaa vanhemman omia tietoisuustaitoja. Ryhmämuotoinen yhdessä tekeminen mahdollisti vanhemmille oppimisen ja onnistumisen kokemuksia vanhemmuuden kehityskaarissa.

Sosiaalinen kuntoutuminen toteutui koronavuoden aikana koronarajoituksia noudattaen. Retket ja yhdessä olemisen juhlahetket toteutuivat lähiympäristössä ja omassa kotikaupungissa. Kevään päiväryhmä teki retken Pikku Vesijärvelle ja Marolan kotieläinpihalle. Kevään ryhmän ryhmäpäivistä koronan vuoksi jäi toteutumatta 12 ryhmäpäivää. Syyskauden päiväryhmätoiminta toteutettiin koronarajoitusten mukaisesti ja loppuvuonna ryhmäpäivistä jäi koronan vuoksi toteutumatta 14 ryhmäpäivää. Peruuntuneet päiväryhmäpäivät korvattiin perhekohtaisella työskentelyllä.

Vuonna 2019 Zonta Ladyt tekivät kohdennetun rahalahjoituksen Päiväryhmä Peukaloisen äideille ja vauvoille heidän hyvinvointinsa tukemiseksi. Tästä lahjoituksesta osansa saivat vielä kevään 2020 ryhmäkaudella mukana olevat äidit ja vauvat. Päiväryhmätoiminnassa mukana olleet perheet osallistuivat intensiiviselle perhekuntoutusjaksolle. Viiden vuorokauden pituinen perhekuntoutusjakso toteutui Ensi- ja turvakotien liiton koulutuskeskuksessa Sopukassa, Sipoossa syksyllä. Kevään perhekuntoutusviikko peruuntui koronan vuoksi.

Toimintaan osallistui viikottain (kaksi kertaa viikossa) kaksi yhdistyksen vapaaehtoista. He sylittelivät vauvoja sekä seurustelivat vauvojen ja äitien kanssa. Tämän lisäksi he olivat apuna ryhmäpäivien arkirutiinien toteutumisessa. Vapaaehtoiset osallistuivat toimintaan kronatilanteen sallimissa rajoissa. Vuoden aikana toiminnassa oli työssäoppimiskursseilla yksi sosionomi AMK-opiskelija.

Toimintavuoden aikana päiväryhmässä sekä jälkityössä olevat asiakkaat perustivat oman WhatsApp -ryhmän, jonka avulla he pitivät yllä yhteyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta

toisiinsa, kun koronarajoitukset estivät ryhmämuotoisen kohtaamisen. Työntekijät pitivät asiakassuhteita yllä tapaamalla asiakkaita perhekohtaisesti päiväryhmän toimitilassa ja aktiivisella puhelintukityöllä. Lisäksi perheitä tuettiin Ensi- ja turvakotien liiton ja Lahden Kohtaamispaikkaverkoston kautta saaduilla ruokalahjoituksilla.

2) *Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut*

Eri lähtökohdista tuleville perheille tarjottiin yhdenvertainen työskentely-ympäristö vertaisryhmässä. Yhdistävänä tekijänä asiakkailta oli vauva-/ taaperoikäisen vauvaperheiden arjen monimuotoisuus. Vertaisryhmässä perheet saivat jakaa kokemuksiaan ja mahdollisuuden ammatillisesti ohjattuun vertaistukeen. Päiväryhmätoiminta on asiakkaille maksuton.

Toimintaa arvioitiin ja kehitettiin Ensi- ja turvakotien liiton Vaativan vauvatyön laatukriteereiden ja korona-ajan vaatimusten mukaisesti. Asiakkailta kerättiin kirjallinen palaute ryhmäkauden lopussa sekä jälkityöskentelyn päättyessä. Lisäksi perheiltä kerättiin Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän ja Ensi- ja turvakotienliiton tasolla tietoa korona-ajan vaikutuksista liittyen asiakasperheiden hyvinvointiin, taloudelliseen tilanteeseen ja jaksamiseen.

3) *Päiväryhmä Peukaloisen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa*

Toimintavuonna työntekijät osallistuivat Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuspainotteisiin työkokouksiin ja foorumeihin. Työkokoukset ja foorumit toteutuivat Webinaareina. Vuoden 2020 aikana päiväryhmän työntekijä koulutti Lahden Ensi- ja turvakotiyhdistyksen henkilökuntaa Lapset puheeksi -menetelmäosaajiksi. Koulutus oli jatko-osa vuonna 2019 alkaneelle työyhteisön sisäiselle koulutukselle. Yhdessä yhdistyksen Mieskaveritoiminnan ohjaajan kanssa toteutettiin Hyvä arki lapselle -koulutus yhdistyksessä ja Lahden alueella toimiville vapaaehtoisille. Toinen päiväryhmän työntekijä oli mukana Doula-vapaaehtoistoiminnassa ja Haikarakahvilassa. Päiväryhmän työntekijä osallistuu Ensi- ja turvakotienliiton, Stressistä säätelyyn -hankkeeseen (v. 2020-2022).

Päiväryhmässä toimintavuoden aikana mukana olleet asiakkaat vastasivat Ensi- ja turvakotien liiton Vaikuttavuus esiin -ryhmämuotoiseen hankekyselyyn.

4) *Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme*

Asiakastyötä tehtiin eri yhteistyötahojen kanssa. Työskentely tapahtui vuoropuhelussa ja yhteisesti vauvaperhetyötä kehittämällä korona-aikaa huomioiden. Tästä esimerkkinä valta-

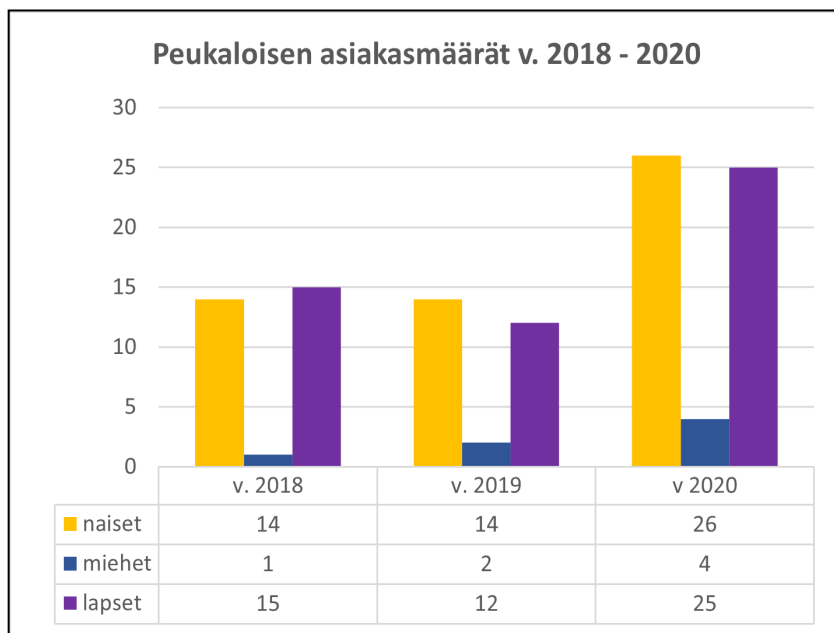
kunnallinen vauvanpäivä, joka toteutettiin verkostotyönä ja osittain virtuaalisesti alueen muiden vauvaperhetoimijoiden kanssa. Päiväryhmä Peukaloisen asiakastyöhön on juurrutettu Lapset puheeksi -menetelmä, muiden varhaista vuorovaikutusta vahvistavien menetelmien rinnalle. Lisäksi sisällöllistä lisäarvoa päiväryhmän työhön tuo Hoivaa- ja leiki- menetelmäosaaminen.

Asiakasprosessiin kuuluva työn tavoitteellisuus ja sen arviointi tapahtui yhteistyössä perheen ja lähettävän tahon kanssa. Toimintaa ohjaa Ensi- ja turvakotien liiton Vaativan vauvaperhetyön laatukriteerit. Asiakkailta kerättiin palaute päiväryhmäjaksosta sekä erillinen palautekysely intensiiviviikosta. Palautetta saadaan myös eri yhteistyötahoilta ja arvioinnin jälkeen niitä on hyödynnetty päiväryhmän toiminnan kehittämisessä.

Asiakkaita ohjattiin tarpeen mukaan saamaan oikea-aikaista apua terveydentilaan liittyvissä asioissa.

Päiväryhmäohjaajat osallistuivat koko yhdistyksen henkilökunnalle järjestettyyn Trauma-koulutukseen (2020-2021).

Peukaloisen toimintalukuja v. 2020			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	55 kpl	>> perheitä 23, joissa naisia 26, miehiä 4 ja lapsia 25 (sisältää motivointi-, ryhmä- ja jälkityöskentelyperheet; osa asiakasperheistä on ollut mukana kaikilla asiakastyön jaksoilla, tällöin asiakasmäärä triplaantuu yhden henkilön kohdalla)	
Asiakaskuntia	1 kpl	>> Lahti	
RYHMÄTOIMINTA			
Päiväryhmäpäiviä	80 kpl	>> kevät ja syksy	
Intensiivikuntoutusjaksot	1 kpl	>> á 5 vrk Sopukan koulutus- ja kuntoutuskeskus, Sipoo, syyskauden päiväryhmä	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Loviisankatu 14 B 24, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	2 hlö	>> vauvaperhetyöntekijöitä	
Opiskelijoita	1 hlö	>> sosiaali- ja terveydenhuoltoala	
Rahoitus		>> Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella	
STEAn avustukset	112 998,00	€	
Muut tuotot	1 255,65	€	
Tuotot yhteensä	114 253,65	€	

4.3 Vauvalähtöinen päihdekuntoutus

4.3.1 Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannika

Jannika avopalveluyksikkö kuuluu Ensi- ja turvakotien liiton Pidä kiinni® -hoitojärjestelmään. Pidä kiinni® -hoitojärjestelmä muodostuu päihdeongelmien hoitoon erikoistuneista ensikodeista ja avopalveluyksiköistä eri puolella Suomea. Valtakunnalliseen hoitojärjestelmään kuuluu seitsemän ensikotia ja yhdeksän avopalveluyksikköä. Ensimmäiset Pidä kiinni® -yksiköt ovat toimineet vuodesta 1998 alkaen. Jannikan toiminta on alkanut huhtikuussa 2019.

Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannika on tarkoitettu päihteistä toipuville odottaville äideille ja alle 3-vuotiaiden perheille, joissa vanhemmilla on tai on ollut päihteiden käyttöä. Jannikaan voi ohjautua raskausaikana tai missä vaiheessa tahansa lapsen ollessa alle 3-vuotias. Alle 3-vuotiaat lapset ovat kuntoutuksessa mukana yhdessä vanhempansa / vanhempiensa kanssa.

Jannikan kuntoutus yhdistää päihdekuntoutuksen ja varhaisen vuorovaikutuksen sekä vanhemmuuden tukemisen kokonaisuudeksi, joka tukee päihteettömyyttä, vanhemman ja vauvan/lapsen varhaisen vuorovaikutussuhteen kehittymistä, turvallisen kiintymyssuhteen muodostumista ja lapsiperheen arjessa tarvittavien taitojen harjoittelua. Tavoitteena on, että mahdollisimman moni vanhempi saavuttaisi päihteettömyyden tai vähentäisi päihteiden haitallista käyttöä ja selviytyisi riittävän hyvin lapsensa ensisijaisena hoitajana.

Raskaana olevien kohdalla tavoitteena on ehkäistä ja minimoida sikiövaurioita tukemalla äidin päihteettömyyttä. Raskaana olevien toivotaan ohjautuvan Jannikaan mahdollisim-

man varhaisessa vaiheessa. Päihteetön raskaus suojaa syntymätöntä lasta. Raskaana oleva voi olla matalan kynnyksen yksilötyöskentelyssä tai aloittaa kuntoutusjakson yksilöllisen tilanteen ja tarpeen mukaisesti. Raskaana olevilla on mahdollisuus olla mukana raskaana olevien ryhmässä.

Jannikan toimintamuotona on yhteisökuntoutus, toipumisprosessissa edetään käyttökulttuurista toipumis- ja valtakulttuuriin. Jannikan toimintaan kuuluu päihde- ja vanhemmuusryhmät sekä Hoivaa ja leiki -ryhmä. Lisäksi omaohjaajatyöskentely ja tarvittaessa kotikäynnit. Theraplay-työskentelyä on sovitusti ja tarpeen mukaan. Perheen yksilöllisten tarpeiden mukaan käytetään erilaisia työmenetelmiä vahvistamaan perheen omia voimavaroja, vuorovaikutus- ja arkielämäntaitoja lapsiperheessä. Kolmena kuntoutuspäivänä viikossa Jannikassa tarjotaan aamupala, lounas ja välipala. Jannikassa on mahdollista ottaa huumepikaseulat ja puhalluttaa, näistä on sovittu etukäteen asiakassuunnitelma neuvotteluissa.

Jannikaan ohjaututaan neuvolan, Päijät-Hämeen keskussairaalan HALSO-poliklinikan, päihde- tai sosiaalipalvelujen tai jonkin muun yhteistyötahon kautta. Perheet voivat myös itse tai läheisten avulla olla suoraan yhteydessä Jannikaan. Kuntoutusjaksolla oleville perheille tehdään yksilöllinen asiakassuunnitelma yhteistyössä asiakkaan asioista vastaavan sosiaalityöntekijän ja muiden perheen kanssa työskentelevien tahojen kanssa, asiakassuunnitelmat arvioidaan säännöllisesti. Kuntoutusjaksolla olevat perheet ovat joko sosiaalihuoltolain tai lastensuojelulain mukaisella päätöksellä.

Työryhmällä on säännöllinen työnohjaus, jossa viitekehyksenä on ollut yhteisökuntoutus.

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisen mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Vuonna 2020 Jannikan kuntoutusjaksoille osallistui 32 henkilöä. Yhteisöpäiviä oli kahdesta kolmeen kertaa viikossa, lukuun ottamatta ajanjaksoja 16.3. - 31.5. ja 23.11. - 31.12., jolloin oli voimassa Covid-19 -pandemiasta aiheutuneet kokoontumisrajoitukset. Kokoontumisrajoitusten aikana tehtiin perhekohtaista työskentelyä.

Yhteisöpäiviin sisältyy kerran viikossa yhteisökokous. Yhteisökokoukseen osallistuvat Jannikan kuntoutusjaksolla olevat vanhemmat ja kaksi työntekijää. Yhteisökokouksessa käydään läpi asiakkaiden kuulumisia, toiveita, perheiden arkeen liittyviä asioita sekä retkahamistyöskentelyä. Yhteisökokouksissa asiakkaat pääsevät vaikuttamaan Jannikan toimintaan ja yhteisten pelisääntöjen luomiseen. Asiakkaat osallistuvat kuntoutusviikkojensa suunnitteluun ja sisältöön sekä omien viikko- sekä pidempiaikaisten tavoitteidensa aset-

tamiseen. Osallisuus ja siihen tukeminen on yksi yhteisökuntoutuksen keskeinen elementti. Yhteisökuntoutuksen avulla mahdollistetaan vertaistuen, osallisuuden ja yhteisön jäsenten asiantuntemuksen hyödyntäminen.

Kuntoutusjaksolla olevat voivat osallistua lounaan valmistukseen ja osallistuvat Jannikan yleisen viihtyvyyden ylläpitämiseen auttamalla pöydän kattamisessa ja ruokailun jälkeen jälkien siivoamisessa sekä roskien viennissä. Vastuualueiden jakamista on pyritty vahvistamaan kuluneen vuoden aikana.

Lapset ovat vanhempien vastuulla Jannikassa. Vanhempia rohkaistaan ja kannustetaan lasten ikätasoisien kasvun ja kehityksen tukemisessa. Yhteisön jäsenet antavat vertaistukea toinen toisilleen ja jakavat kokemuksiaan vanhemmuudesta.

Jannikassa hyödynnetään kuntoutusjaksolla karttuvaa kokemusasiantuntijuutta. Tavoitteena on, että Jannikan kuntoutusjaksolla pidempään olleet asiakkaat perehdyttävät kuntoutusjaksolle tulevalle asiakkaalle Jannikan toimintatapoja ja sääntöjä sekä kertovat omin sanoin kuntoutuskokemuksistaan. Ensi- ja turvakotien liiton kautta Jannikan yhteisössä on käynyt kokemusasiantuntija, joka on itse kuntoutunut Pidä kiinni® -avopalvelukuntoutuksen avulla.

Arjen tilanteissa lasten tarpeet huomioidaan ensisijaisesti. Perheiden toiveista on ulkoiltu, tehty retkiä lähialueille ja askarreltu. Lisäksi on juhlittu odottavien äitien babyshowereita sekä kuntoutusjaksojen alkamisia ja päättymisiä kakkukahveilla. Toiminnassa on huomioitu erilaiset teemapäivät mm. äitien- ja isänpäivät sekä lasten oikeuksien päivä.

2) *Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaan palvelun*

Jannikassa lapsi on työskentelyn keskiössä ja raskausajasta alkaen vanhempia autetaan luomaan suhdetta masuvauvaan. Yhteisöpäivät alkavat lasten huomioimisella, lapsille lauletaan tervetulolaulu ja käydään läpi lapsen kuulumiset. Reflektiivisen työtteen avulla vanhempia tuetaan tarkastelemaan lapsen tarpeita monesta eri näkökulmasta ja vahvistetaan vanhempien kykyä vastata lasten ikätasoisista tarpeista. Perheitä ohjataan kuntoutusjakson aikana myös muihin heidän tarvitsemiinsa palveluihin sekä ottamaan osaa kaikille lapsiperheille tarkoitettuihin tapahtumiin.

Pidä Kiinni® -hoitojärjestelmälle on yhteisesti laadittu laatujärjestelmä ja valtakunnalliset kriteerit, joiden toteutumista arvioidaan jokaisessa yksikössä. Laatujärjestelmän tavoitteena on asiakkaiden tasalaatuisten palveluiden turvaaminen ja hoitojärjestelmän edelleen kehittäminen. Yksi laatukriteeri on lapsen oman asiakassuunnitelman laatiminen.

Jannikan kuntoutusjaksolta olevilta asiakkailta kerättiin kolme kertaa vuoden 2020 aikana palautteet Pidä kiinni® -hoitojärjestelmän laatukselyiden mukaisesti (yksi palaute jäi keräämättä Ensi- ja turvakotien liiton ohjeistuksen mukaisesti johtuen Covid -19 -pandemian aiheuttamista kokoontumisrajoituksista). Asiakaspalaute kerätään aina kuntoutusjakson päättyessä sekä asiakkaalta että lähettävältä taholta. Lisäksi kuntoutusjakson päättäneiltä kerätään jälkiarviointi puolen vuoden ja vuoden kuluttua jakson päättymisestä. Asiakkaita kannustetaan antamaan myös jatkuvaa palautetta kuntoutuksen aikana. Palautteet huomioidaan työn kehittämisessä. Jannikassa on lisäksi toteutettu Ensi- ja turvakotien liiton valtakunnalliset vaikuttavuuskyselyt 22 kertaa vuoden 2020 aikana.

3) *Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikan osaaminen, kansalaistoiminta, ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelussa*

Jannikassa tehdään yhteistyötä ja on verkostoiduttu eri toimijoiden kanssa. Toimivien yhteistyöverkostojen myötä tavoitteena on asiakkaiden ohjautuminen mahdollisimman varhain, jo raskausaikana, Jannikaan. Raskaus ja vauvan syntymä on aivan erityinen mahdollisuus päihteitä käyttävälle naiselle muuttaa elämäänsä ja rakentaa päihteetöntä vanhemmuutta riittävän tuen avulla.

Jannikan toiminnasta on kerrottu neuvolassa, myös aikuissosiaalityö- ja jälkihuollon tiimit ovat vierailleet Jannikassa. Yhteistyö on ollut tiivistä HALSO-poliklinikan kanssa, suurin osa asiakkaista ohjautuu heidän kautta Jannikaan, seuraavaksi eniten asiakasohjausta tapahtuu sosiaalipalveluiden kautta. Raskaana olevien ohjautuvuutta Jannikaan on enemmän kuin perheiden, joissa on 1-3 vuotiaita lapsia.

Jannikasta tarjotaan konsultaatiota yhteistyökumppaneille ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa kehitetään päihteitä käyttävien vauvaperheiden kohtaamista, tukemista ja hoitoon ohjaamista sosiaali- ja terveydenhuollossa. Toukokuulle 2020 oli suunniteltu koulutuspäivä ”Päihteet puheeksi” -teemalla, mutta se jouduttiin perumaan Covid -19-pandemian aiheuttamien kokoontumisrajoitusten vuoksi. Koulutukseen ehti ilmoittautua yli 100 alueen sosiaali- ja terveydenhuollon sekä järjestöjen työntekijää. Työtä kehitetään asiakasnäkökulmasta nousevien tarpeiden mukaisesti ja Jannikasta käsin jalkaudutaan tarpeen mukaisesti eri toimipisteisiin asiakkaan kanssa.

Työntekijät ovat aktiivisesti mukana alueen päihdejärjestöjen tapahtumissa ja verkostoissa (Pete-Lahti sekä mielenterveys- ja päihdejärjestöjen verkostot). Jannikasta on käyty tutustumassa Homebaceen, oltu mukana mm. Rauhan paikat ja Huumeisiin kuolleiden muistopäivä -tapahtumissa sekä Trion palvelutorilla esittelemässä Jannikan toimintaa. Jannika tiedottaa toiminnastaan aktiivisesti sosiaalisessa mediassa, jonka kautta on saatu näkyvyyttä ja tietoisuutta toimintamuodosta on pystytty lisäämään. Jannikasta on oltu mukana myös digivälitteisessä asiakastyössä: vauvaperheet ja päihteet chatissa, äitien valtakunnallisessa nettiryhmässä ohjaajana, asiakastyötä on tehty myös videoyhteyksien välityksellä.

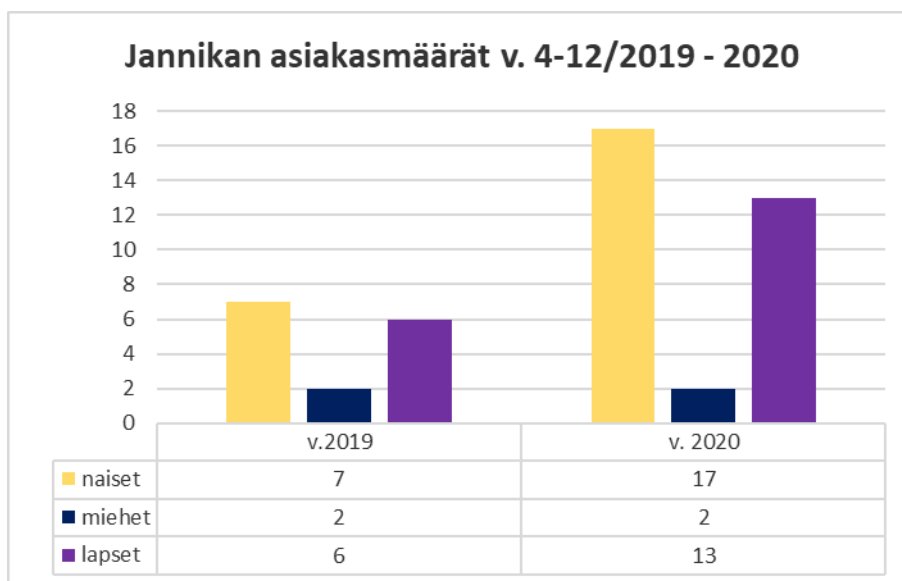
Jannikan toiminnassa on ollut kaksi vapaaehtoista kerran viikossa hoitamassa lapsia vanhempien yhteisökokouksen aikana. Vapaaehtoiset ovat leikkineet lasten kanssa sisätiloissa ja käyneet lasten kanssa ulkoilemassa läheisessä leikkipuistossa. Vapaaehtoiset ovat olleet mukana toiminnassa vain silloin, kun yhteisö on voinut kokoontua.

Koulutuksia vuonna 2020

- Koko työryhmä on osallistunut seuraaviin koulutuksiin vuonna 2020:
  - Yhteisökuntoutus -menetelmäkoulutus 5 pv
  - Reflektiivinen työote 3 pv
  - Traumakoulutus 4 pv
- Lisäksi:
- neljä työntekijää on osallistunut Lapset puheeksi menetelmä koulutukseen 4pv
  - kolme työntekijää Pidä kiinni hoitojärjestelmän prosessikoulutukseen 6pv
  - kaksi työntekijää Nada korva-akupunktio koulutukseen 3pv
  - yksi työntekijä Hoivaa- ja leiki menetelmä koulutukseen 4pv
  - yksi työntekijä ensiapu koulutukseen 2pv
  - yksi työntekijä traumatisoitumisen kirjo raskaus- ja vauva-ajalla
  - kaksi työntekijää on aloittanut kokemusasiantuntijakoulutuksen
  - kaksi työntekijää on mukana Theraplay koulutusprosessissa

Pidä kiinni Avopalveluyksikkö Jannikan toimintalukuja v. 2020

ASIAKASTYÖ		
Asiakkaita kuntoutusjaksolla	32 kpl	>> 17 perhettä, joissa 17 äitiä, 2 isää, 13 lasta.
Kuntoutusviikkoja	528 kpl	
Asiakaskuntia	5 kpl	>> Lahti (22), Hollola (1), Kärkölä (3), Heinola (2)
Palvelutiedustelut	23 kpl	
Verkkoauttaminen - Chat	35 kpl	>> Vauvaperheiden chat 19, Vauvaperhe ja päihteet 16
Raskaana olevien yksilötyöskentely	13 äitiä	n. 130 yksilötapaamista, näistä 6 siirtyi kuntoutusjaksolle yksilötyön jälkeen v. 2020 aikana Lahti (6), Orimattila (2), Hollola (1), Nastola (1), Kärkölä (1), Padasjoki (1), Hämeenkoski (1)
RYHMÄTOIMINTA		
Raskaana olevien ryhmä	17 krt	
Päihderyhmä	13 krt	
Vanhemmusrhmä	10 krt	
Hoivaa ja Leiki	25 krt	
Yhteisökokous	30 krt	
		Ryhmätoimintaa ei ollut Covid-19 -pandemiasta aiheutuneiden rajoitusten vuoksi 16.3.-31.5. eikä 23.11.-31.12.
MUU TYÖSKENTELY (kuntoutusjaksolla)		
Kotikäyntejä	90 kpl	
Theraplay työskentely	40 krt	
Verkostoneuvottelut	32 kpl	
Vaikuttavuus esiin -kysely	22 kpl	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkau 2, 15100 LAHTI)		
Henkilökunta	5 hlö	>> 4 ohjaajaa, 1 vastaava sosiaalityöntekijä
Vapaaehtoisia	2 kpl	>> Lastenhoito
Toimintamuoto kiinni	2 vko	>> heinäkuussa 1 vko ja joulukuussa 1 vko
RAHOITUS		
		>> Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella ja kuntien hoitoviikkomaksuilla (150 €/hlö)
STEA	264 909,85	€
Kuntien korvaukset	70 500,00	€
Muut tuotot	1 141,26	€
Tuotot yhteensä	336 551,11	€

5. PERHEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ

Perheväkivaltatyö on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä. Työssä korostuvat yhteistyö ja kumppanuus eri toimijoiden kanssa. Työ sisältää laitos- ja avopalvelun, jotka muodostavat omat tiimensä: turvakotityön tiimi ja väkivaltatyön avopalvelun tiimi. Näiden tiimien työskentelyn periaatteena on turvallisuuden huomioiminen, asiakasläh-töisyys ja luotettavuus. Työn tavoitteena on kaikkien väkivallan osapuolien huomioiminen ja heidän oikeutensa saada apua. Perheväkivaltatyön perustehtävänä on tarjota turvaa ja tukea yksilölle ja koko perheelle perhe- ja lähisuhdeväkivalta- tai sen uhkatilanteessa, eriy-tisesti lapsen asema huomioiden.

Perheväkivaltatyön sisältöön kuuluu merkittävänä osana turvallisuustyö ja vaikuttamis-toiminta sekä ehkäisevä työ. Tämän työn tavoitteena on vahvistaa kansalaisten ja eri toi-mijoiden ymmärrystä turvallisuuden merkityksestä hyvinvointiin sekä siihen vaikuttavista tekijöistä. Tämä tapahtuu mm. laaja-alaisen seudullisen verkostotyön, kansalaiskohtaa-misten, koulutuksien ja aihealueeseen tuotetun materiaalin levittämisen ja tiedottamisen kautta.

5.1 Turvakoti

Turvakoti on tarkoitettu lähisuhdeväkivaltaa kokeville tai sen uhan alla eläville aikuisille ja lapsille. Turvakodissa on viisi perhepaikkaa, joihin voi hakeutua mihin vuorokauden ai-kaan tahansa lähisuhdeväkivallan kriisitilanteissa. Turvakodilta on mahdollista saada pu-helimitse ympärivuorokauden (24 h) henkilökohtaista neuvontaa ja opastusta lähisuhde-väkivaltatilanteessa. Turvakoti tarjoaa välitöntä kriisiapua, ympärivuorokautista turvattua asumista sekä akuuttiin tilanteeseen liittyvää psykososiaalista tukea, neuvontaa ja oh-jausta lähisuhdeväkivaltaa kokeneelle tai sen uhan alla eläville henkilöille."

Turvakotiin vuonna 2020 suurin osa asiakkaista ohjautui sosiaalitoimen kautta (yli 40% asiakkaista) sekä oma-aloitteisesti (n. 20% asiakkaista). Turvakotijaksot kestivät keski-määrin 13 vuorokautta. Turvakotijakson jälkeen jokainen asiakas on pyritty ohjaamaan joko yhdistyksen avopalveluihin tai ulkoisen palveluntarjoajan piiriin. Jatkosuunnitelma on kirjattu turvakotipalvelun toteuttamissuunnitelmaan. Jatko-ohjauksen tarkoituksena on ollut asiakkaan tuen jatkuminen ja väkivaltakierteen pysyvä katkaiseminen.

Turvakodille tuli kuluneen vuoden aikana aiempaa enemmän kriisipuheluita, yhteensä noin 60 kpl. Asiakasmäärä turvakodilla oli hieman aiempaa vuotta vähäisempi, mutta tur-vakotijaksojen pituus puolestaan pidempi, jonka vuoksi asiakkaita ohjattiin jonkin verran

enemmän toisiin turvakoteihin. Henkilökohtaista neuvontaa ja opastusta annettiin myös muissa kuin lähisuhdeväkivaltatapauksissa, soittajia ohjattiin oikean palvelun piiriin. Keväällä alkaneen Covid19 -pandemian vuoksi turvakodilla on jouduttu rajoittamaan ulkopuolisten henkilöiden vierailuja, myös vapaaehtoistyötä ja opiskelijoiden määrää jouduttiin rajaamaan (opiskelijoita oli aikaisempaan vuoteen verrattuna vähemmän, 3 kpl.

Strategian mukaiset tulokset:

1. Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Turvakodilla kriisityötä tehdään asiakaslähtöisesti; asiakas itse määrittelee tuen tarpeet, joita lähdetään käsittelemään yhdessä asiakkaan kanssa. Työskentelyssä pyritään huomioidaan kaikki asianosaiset, joita tilanne koskettaa. Turvakodilla on otettu käyttöön uudistunut tietojenluovutuslomake, joka täytetään jokaisen asiakkaan kanssa turvakotijakson alkaessa. Lomakkeen avulla varmistetaan asiakkaiden tietosuoja sekä kartoitetaan heti alkuvaiheessa heidän oma näkemyksensä tuen tarpeesta ja toiveista turvakotijakson ajalle.

Lahden turvakodilla on ollut kesästä alkaen käytössä erillishuone korona-altistuneille tai riskiryhmään kuuluville. Tällä erityisjärjestelyllä on pyritty varmistamaan jokaisen mahdollisuus turvaan pääsyyn ja turvakotijaksoon. Turvakodilla on otettu käyttöön uusi mobiilitulkkauspalvelu, jonka avulla maahanmuuttajataustaisille asiakkaille on saatu järjestettyä puhelintulkkaus lähes välittömästi. Tämä on osaltaan lisännyt maahanmuuttajataustaisten asiakkaiden välitöntä kuulluksi tuleamista ja osallisuutta. Omaohjaajatyöskentelyä on kehitetty, varmistaaksemme että jokaisen asiakkaan kanssa käydään tarvittavat menettelyt läpi turvakotijakson aikana (esim. marak-riskinarvio, turvasuunnitelma).

Omaohjaaja on varmistanut myös jakson päätyttyä lomakkeet ja asiakkaan jatko-ohjauksen, tavoitteena turvallisen elämän ja elinympäristön varmistaminen.

Aikuisten kanssa tehtävää työtä on kehitetty ja asiakkaille järjestettiin myös ryhmätoimintaa. Tämä on lisännyt osaltaan asiakkaiden yhteisöllisyyttä, osallisuutta ja luonut vakausta. Turvakodin toimitiloja uudistettiin, ne tukevat asiakkaiden yhteisöllisyyttä, viihtyisyyttä ja mahdollistavat ryhmätoiminnan kehittämisen jatkossakin.

Kuvat: Vertaisryhmässä asiakkaiden maalaamia tauluja. Asiakkaat ovat luovuttaneet teokset turvakodin käyttöön ja antaneet luvan julkaisuun.

2. Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Turvakoti sai vuonna 2020 yhden ohjaajan lisävakanssin, perusteluna lapsityön kehittäminen ja yksintyöskentelyn vähentäminen. Lisäresurssin myötä myös iltavuoroissa on ollut usein kaksi työntekijää. Tämä on mahdollistanut päivisin koulussa olevien lasten kohtaamisen ilta-aikaan. Turvakodin lapsityönprosessia on hiottu edelleen. Tavoitteena on ollut luoda selkeä toimintamalli ja yhtenäiset menetelmät työskentelyyn lasten ja nuorten kanssa. Työskentelyssä lasten kanssa pyritään säännöllisyyteen ja suunnitelmallisuuteen. Vanhemmuustyöskentelyä on lisätty, tuoden entistä selkeämmin esiin lapsen kokemus ja lapsen tarpeet. Vanhemmille on kerrottu kriisitilanteen vaikutuksista lapseen ja tuettu vanhempaa toimimaan lasta tukevalla tavalla. Vanhemmille on myös tekeillä oma ”vanhemmuuden” kansio, josta saa tietoa ja tukea väkivallan käsittelyyn lapsen kanssa.

Lapsille on järjestetty ryhmätoimintaa, mm. maalausta, askartelua ja leipomista. Turvakodin tiloja on uudistettu lapsilta saadun asiakaspalautteen mukaisesti, tiloista on luotu lapsille toiminnallisempia ja viihtyisämpiä. Turvakoti on ollut aktiivinen toimija lasten kouluasioiden järjestelyissä. Lapsille on pääsääntöisesti järjestynyt koulukyyditys turvakotijakson aikana, tällä on tuettu lapsen normaalin arkielämän ja rutiinien jatkumista.

Kuva: Turvakodin lapsiasiakkaat leipomispuuhiissa.

3. Yhdistyksen/Turvakodin osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Turvakoti on toiminut aktiivisesti eri verkostojen kanssa asiakkaan palvelupolkujen vahvistamiseksi. Turvakodilta ohjattiin aikaisempaa enemmän asiakkaita yhdistyksen Väkivaltatyön avopalveluun ja etenkin lapsityöhön. Yhteistyötä kehitettiin ja yhteisestä toimintatavasta sovittiin asiakasohjausten toteuttamiseksi. Mahdollisuuksien mukaan asiakkaille järjestettiin tapaaminen väkivaltatyöntekijän kanssa ennen turvakotijakson päättymistä, jotta siirtyminen jatkotyöskentelyyn on ollut sujuvaa.

Turvakoti kuuluu keskeisenä toimijana Marak-toiminnan seudulliseen työryhmään, jossa rakennetaan turvallista tulevaisuutta vakavan väkivallan tai sen uhan alla eläville asiakkaille. Marak-toimintaa on ylläpidetty korona-aikana etäyhteyksin. Turvakodilla kävi syksyllä Hämeen poliisilaitokselta rikostutkija yhteistyövierailulla kouluttamassa ja kertomassa poliisille tehtävistä ilmoituksista. Myös Rikosuhripäivystyksen kanssa jatkettiin yhteistyötä asiakkaiden juridisen tuen saamiseksi.

Turvakoti on kehittänyt ja lisännyt näkyvyyttään eri sosiaalisen median kanavissa. Turvakodilta tehtiin blogi-kirjoitus yhdistyksen kotisivuille. Tämän tarkoituksena oli madaltaa kynnystä turvakotiin hakeutumisessa ja lisätä tietoisuutta turvakotipalvelusta. Turvakoti on ollut aktiivisena yhteistyökumppanina perhekeskuksen kanssa. Tietoisuutta turvakotipalvelusta lisättiin ja vahvistettiin moniammatillista yhteistyötä, jotta perheet saavat varhaisempaa tukea ja ehkäistään ongelmien vaikeutumista sekä korjaavien palveluiden tarvetta.

Koulutukset vuonna 2020

- Koko yhdistyksen henkilökunta on aloittanut vuoden kestävän traumatyönkoulutuksen
- THL:n järjestämä kriisi- ja traumatyön koulutus (kolme työntekijää)
- Lapset puheeksi -menetelmäkoulutus (5 työntekijää)
- Turva10 -koulutus (2 työntekijää)
- EA-koulutus, (kaikki turvakodin työntekijät)

Osa suunnitelluista koulutuksista jouduttiin koronarajoitusten vuoksi perumaan. Etäkoulutuksena on järjestetty verkkoauttajien koulutus, johon osallistui turvakodilta kaksi työntekijää.

4. Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Turvakodilla huomioitiin kestävä kehitys ja ympäristökuormituksen vähentäminen, tämä toteutui mm. jätteiden huolellisella lajittelulla ja paperittomaan toimistoon siirtymisellä.

Tarpeettomista paperisista kaavakkeista luovuttiin ja siirryttiin sähköisiin versioihin. Turvakodilla tarjotaan lähiruokaa ja päivittäin seurataan ruokahävikkiä. Asiakkaita opastetaan oikeanlaiseen jätteen kierrätykseen. Kerran viikossa lounaalla on tarjolla myös kasvisruokavaihtoehto.

Asiakastyössä kriisiajan työskentely on tähdännyt asiakkaan voimaantumiseen ja aktiiviseen toimijuuteen turvakotijakson jälkeen. Laadukkaalla työllä taataan myös sosiaalisesti kestävät tulokset. Turvakodilla huomioitiin koronapandemia ja sen mukanaan tuomat käytännöt asiakastyössä ja toiminnassa. Turvakodilla hyödynnettiin digitaalisuutta monipuolisesti mm. etäpalavereiden muodossa. Turvakodille on tuotu green care -ideologiaa, joka näkyy uudistuneissa tiloissa ja mm. kasvillisuutena. Asiakashuoneita päivitettiin tuomalla sisustukseen vihreyttä ja raikkautta, uusilla verhoilla, päiväpeitteillä ja tauluin. Turvakodille tuotiin myös pieni määrä hyötykasveja, joita on hyödynnetty ruoanvalmistuksessa.

Kuvat: Turvakodin uudistetut yhteiset tilat.

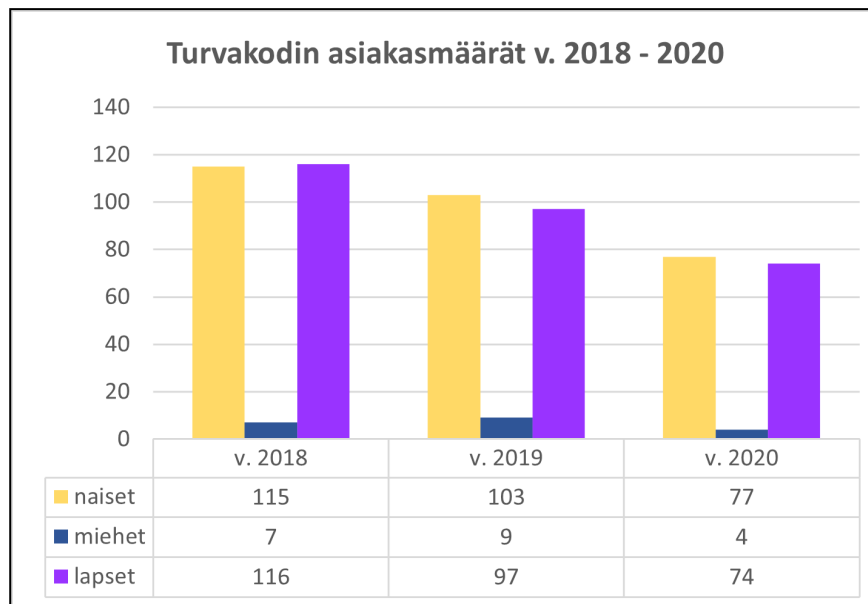
Toiminnan vaikuttavuuden osoittaminen

Toiminnan vaikuttavuutta osoittaa asiakastyön suunnitelma ja sen toteutuminen sekä turvakotijakson jälkeen kerättävä asiakaspalautte. Lasten kanssa tehtävästä työstä on kerätty palautetta lapsilta itseltään sekä turvakodissa olevalta vanhemmalta omilla palautelomakkeilla. Palautelomake on sähköisessä muodossa ja sitä hallinnoi Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Palautelomake on saatavilla suomen-, ruotsin-, ja englanninkielisenä. Palautelomake on ohjattu täyttämään turvakotijakson päättyessä turvakodin asiakastietokoneella. Tarvittaessa palautelomakkeen täyttämiseen on saanut henkilökunnalta apua. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos julkaisee palautteista yhteenvedon kaksi kertaa vuodessa.

Turvakodin toimintalukuja v. 2020

ASIAKASTYÖ (5 asiakasperhehuonetta)			
Asiakkaita	155 kpl	>> 77 naista, 4 miestä ja 74 lasta; 44 perheestä	
Hoitovuorokausia	2152 kpl	>> aikuisten vrk 1106 ja lasten vrk 1046	
Verkkoauttaminen - Chat	3 kpl	>> Apua väkivaltaan chat	
Asiakaskuntia	17 kpl	Asikkala, Hausjärvi, Heinola, Hollola, Hyvinkää, Janakkala, Järvenpää, Kangasniemi, Kemi, Kärkölä, Lahti, Mäntsälä, Orimattila, Padasjoki, Pieksämäki, Seinäjoki, Uusikaupunki	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	9 hlö	>> turvakodin johtaja, 5 perhe- ja kriisityöntekijää, 2 perhe- ja kriisityöntekijää (yö) ja emäntä	
Opiskelijoita	3 hlö	>> sosiaali- ja terveydenhuoltoala	
Rahoitus		>> Valtio	
Valtio	680 000,00	€	
Muut tuotot	7 779,18	€	
Tuotot yhteensä	687 779,18	€	

5.2 Väkivaltatyön Avopalvelu

Strategian mukaiset tulokset:

1. Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Aikuisten kanssa tehtävä työ

Vuosi 2020 haastoi meitä sopeuttamaan aikuisten kanssa tehtävää asiakastyötä Covid19 -pandemian aiheuttamissa poikkeusoloissa. Pandemian rajoitettua asiakastyön lähtökohtia, ei asiakastyö tästä huolimatta poikkeusolojen missään vaiheessa keskeytynyt tai vähentynyt, vaan asiakastyössä siirryttiin etäyhteyksiin eri kanavia käyttäen. Tarvitta-

essa lähitapaamiset toteutettiin vastuullisesti kaikkia suojautumis- ja varotoimenpiteitä noudattaen. Väkivaltatyön avopalvelu oli edelleen vuonna 2020 väkivalta- ja turvallisuustyön sisällöillä mukana kerran kuukaudessa eri toimijoiden järjestämissä perhevalmennuksissa, jossa kohderyhmä muodostuu päijäthämäläisistä odottavista tai jo synnyttäneistä äideistä ja pariskunnista. Pandemian vuoksi perhevalmennuksia ei toteutettu maaliskuun ja heinäkuun välisenä aikana. Elokuusta vuoden loppuun perhevalmennukset toteutettiin etäyhteydellä Teams-välitteisesti.

Väkivaltatyön avopalvelusta osallistui myös vuonna 2020 kaksi työntekijää kerran kuukaudessa kokoontuvaan MARAK-moniammatilliseen riskinarvioinnin kokoukseen. Poliisilaitoksen linjausten mukaisesti vallitsevaan pandemiatilanteeseen ja siitä aiheutuvien rajoitusten ja varotoimien vuoksi vuodelle 2020 suunnitelluista kahdeksasta Marak-kokouksista peruuntui kolme.

Suunnitelmana vuodelle 2020 oli tiivistää ja kehittää Väkivaltatyön avopalvelun aikuis- ja lapsityön sekä Turvakodin yhteistyötä ja asiakasohjautuvuutta, jolloin mahdollistuu entistä paremmin samanaikainen tuki perheväkivallan kaikille osapuolille. Tämä toteutui mm. siten, että Väkivaltatyön avopalvelun työntekijä kävi esittäytymässä turvakodilta lähtevälle asiakkaalle, jolloin oli mahdollisuus kertoa avopalvelun työskentelystä ja tarvittaessa sopia ensimmäinen tapaaminen turvakotijakson jälkeen avopalvelussa. Myös kotiin jääneestä osapuolesta käytiin keskusteluja niiden käyntien aikana.

Syksyllä 2019 alkanutta lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden naisten vertaistukiryhmän toimintaa oli tarkoitus jatkaa keväällä 2020, mutta koronatilanteeseen liittyvät rajoitukset ja varotoimet estivät uuden ryhmän käynnistämisen. Vuonna 2020 jatkettiin keväällä 2019 alkaneen Vaikuttavuus esiin -hankkeessa luodun muistion käyttöä SofiaCRM -Asiakastietojärjestelmässä. Tämä muistio toimii asiakastyössä asiakkaan toimintakyvyn ja hyvinvoinnin muutoksen mittarina. Vaikuttavuus esiin -kysymykset toteutuivat osalle asiakkaita suunnitellusti. Asiakkaat vastasivat vaikuttavuuden arviointiin liittyviin kysymyksiin sekä puhelimiin lähetettyinä mobiiliversioina että osittain myös paperilomakkeita käyttäen. Vaikuttavuustutkimuksen kysymyksiä lähetettiin asiakkaille työskentelyn eri vaiheissa, ei pelkästään työskentelyn alku- ja loppuvaiheissa.

Väkivaltatyön avopalvelutiimin toimintaa oli tavoitteena kehittää vuoden 2020 aikana niin, että perhe kohdataan väkivaltatyössä entistä enemmän kokonaisuutena perheenä, jonka kaikkien jäsenten tarpeisiin pyritään vastaamaan. Tätä edistääksemme tavoitteena oli toteuttaa aiempaa laajemmin väkivaltatyön aikuistyön työntekijöiden ja lapsityöntekijän työparina työskentelyä. Aikuistyön ja lapsityöntekijän välinen asiakasohjaus olikin ko. vuonna aktiivista molempiin suuntiin. Keskustelut perheiden tilanteesta aikuisasiakastyön

ja lapsityön kesken olivat säännöllisiä, keskusteluihin oli asiakkaiden suostumus ja joitakin perheitä myös kohdattiin yhdessä.

Turvallisuustyö

Väkivaltatyön avopalvelun ehkäisevää turvallisuustyötä toteutettiin mm. yhteistyöllä lastensuojelun perhetyön kanssa ja osallistumalla lähiturvallisuusteemalla Homepage -toiminnan vertaisryhmiin ja ohjausryhmään.

Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkun asiantuntijatiimissä valmistui Huoli puheeksi -esite kiusaamisen puheeksiottoon sekä lasten ja nuorten tukemiseen. Perheneuvojina osallistuimme aihealueillamme En jaksa -chatin päivystykseen. Jatkoimme yhteistyötä Rauhanturvaajaliiton ja paikallisyhdistyksen kanssa mm. lähisuhdeväkivalta- ja turvallisuusinfolla valtakunnalliseen auttavaan puhelimeen. Esittelimme turvallisuusnäkökulmaa ja palveluitamme myös Valtakunnallisessa turvallisuusseminaarissa ja alueellisessa Nuorille hyvinvointia -seminaarissa omilla esittelypisteillämme.

Verkostoyhteistyötä tehtiin osallistumalla Turvallisuusverkoston koulutuksellisiin kokouksiin mm. kokousten valmistelijana ja eri toimijoista koostuvan Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyseurakoordinaatioryhmän toimintaan kehittämällä seudullista väkivallan ehkäisy- ja turvallisuustyötä. Näiden lisäksi toteutettiin yhteistyötä kohdennetusti eri ammattiryhmien kanssa mm. tiedotustoiminnalla.

Yhteistyötä Sosiaalialan Osaamiskeskus Verson kanssa jatkettiin Neljän tuulen näkökulmalla (mielenterveys, päihde, ongelmapelaaminen ja lähisuhdeväkivalta) esim. Hartolan kunnan eri toimijoiden kanssa. Päijät-Hämeen alueen neuvola-, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollossa lähisuhdeväkivallasta kysymisestä on tullut prosessikoulutusten ja mallinnusten myötä systemaattista ja tilastoitua. Osallistuimme aihealueellamme Orimattilan nuorten ehkäisevän työn työpajatyöskentelyyn.

Lähisuhdeturvallisuusnäkökulmalla olimme mukana myös nuorille suunnatussa Security Track- kokonaisturvallisuus kilpailussa. Eri ikäryhmille suunnattuja lähiturvallisuus-esitteitä; Turvallinen lapsuus, Turvallinen nuoruus, Aikuisiän turvallisuus ja Turvallinen ikääntyminen jaettiin eri infopisteissä sekä ammatillisten toimijoiden kautta, mm. koulutustilaisuuksiin liittyen. Digitaalisesta ja muusta etäauttamisesta tiedotimme Nettiturvakotitoiminnan ohessa monikanavaisesti. Lähisuhteiden turvallisuussisältöisiä koulutustilaisuuksia pidettiin sekä avoimena yleisöluentona (Vapaaehtoistoiminnan verkosto) että kokemusasiantuntijoille suunnattuna (Klubitalo; Minun tieni kokemusasiantuntijana)

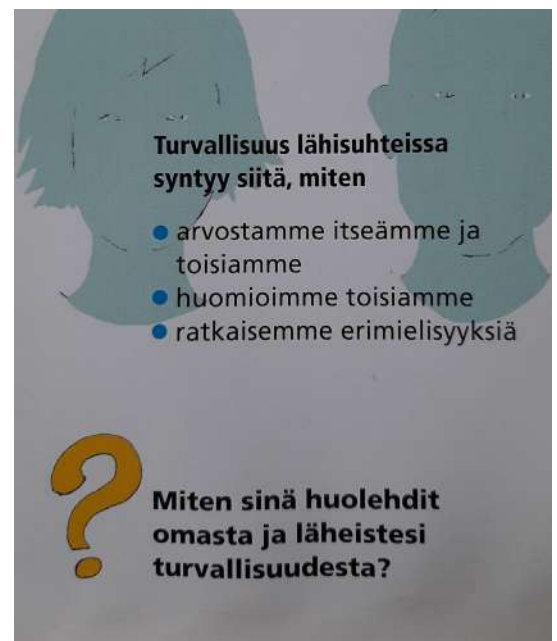
2. Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Aikuisten kanssa tehtävä työ

Väkivaltatyön avopalvelun työskentelyyn sisältyvissä vanhemmuuskeskusteluissa otettiin erityisesti huomioon ylisukupolvisen väkivaltakierteen katkaiseminen. Asiakastyön keskusteluissa otettiin esille lapsen ja nuoren turvallisuutta lisääviä asioita. Asiakkaita tuettiin vastuulliseen vanhemmuuteen tarkastelemalla aikuisten riitoja ja väkivallan käyttöä lapsen näkökulmasta. Väkivallan tekijää tuettiin tunnistamaan lapsensa tarpeet ja vastaamaan niihin asianmukaisesti.

Turvallisuustyö

Lasten ja nuorten Turva10:n kouluttajakoulutuksen myötä kyseistä menetelmää ja verkoperehdytystä markkinoitiin Päijät-Hämeessä laajalti ja järjestettiin kolme koulutustilaisuutta eri toimijatahoille. Turva10 on väline puheeksiottoon, kun lapsen tai nuoren kanssa puhutaan turvallisuudesta ja mahdollisesta turvattomuudesta. Levitimme myös tietoa Turvakamu - mobiilisovelluksesta, joka tarjoaa tietoa, läsnäoloa ja turvaa omassa kännykässä. Eri verkostoissa ja ammattilaistapaamisissa tiedotettiin lapsille ja nuorille suunnatuista palveluista.

3. Yhdistyksen/Väkivaltatyön avopalvelun osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Aikuisten kanssa tehtävä työ

Sitouduttiin Ensi- ja turvakotien liiton ja jäsenyhdistysten yhteisesti laadittuihin laatukriteereihin, jotka tarjoavat yhdistyksen väkivaltatyön avopalvelulle laadullisen viitekehyksen ja ohjaavat sekä asiakastyötä että työn rakennetta. Kansalaistoimintaan sisältyen huolehdittiin eri yhteyksissä Väkivaltatyön avopalvelun näkyvyydestä, jotta kansalaisten tietoisuus omaan ja läheistensä turvallisuuteen vaikuttamiseen vahvistuu ja tarvittaessa kynnys lähteä hakemaan apua madaltuisi.

Väkivaltatyön avopalvelun toiminta on seudullisesti tunnettua ja työtä tehtiin eri muodoissaan useiden yhteistyötahojen kanssa. Yhteistyötä toteutettiin mm. Marak-

työryhmän, Hämeen poliisin, Perheasian neuvottelukeskuksen, Rikun ja Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän eri toimijoiden kanssa. Aiempina vuosina toteutetut yhdistysvierailut ja työmuotoihin tutustumiset, esim. yhteistyökahvien ja avointen ovien muodossa peruuntuivat koronapandemian vuoksi ko. vuonna.

Tarve systemaattisesti tapahtuvaan vaikuttavuuden arviointiin, tilastointiin ja työn jatkuvaan kehittämiseen on tiedostettu, jotta Väkivaltatyön avopalvelu menestyisi tulevaisuudessaakin laadukkaiden palvelujen tuottajana ja toiminnan rahoitus olisi turvattu. Vaikuttavuuden arvioinnissa hyödynnettiin jo olemassa olevia mittareita, joita Vaikuttavuus esiin -hanke on rakentanut asiakastyöhön toimintakyvyn ja koetun hyvinvoinnin muutosten arviointiin.

Turvallisuustyö

Lähisuhteiden turvallisuudesta ja yhdistyksen tarjoamista palveluista jatkettiin monikanavaista tiedottamista mm. Lahti pisteen, Kaupunginsairaalan ja Akuutti24:n kautta sekä eri palvelumuotojen ammattilaisten välityksellä. Media- ja somevaikuttamista lisättiin, samoin eri chat-palveluiden tarjoamista. Alueen toimijoille välitettiin tietoa yhdistyksen työmuodoista palveluohjauksen mahdollistamiseksi ja tullessiin yhteistyöpyyntöihin vastattiin aktiivisesti. Perhekeskustoimintaan lähdettiin mukaan mm. En jaksa -chatin kehittämisellä ja osallistumalla sen toimintaan.

4. Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Aikuisten kanssa tehtävä työ

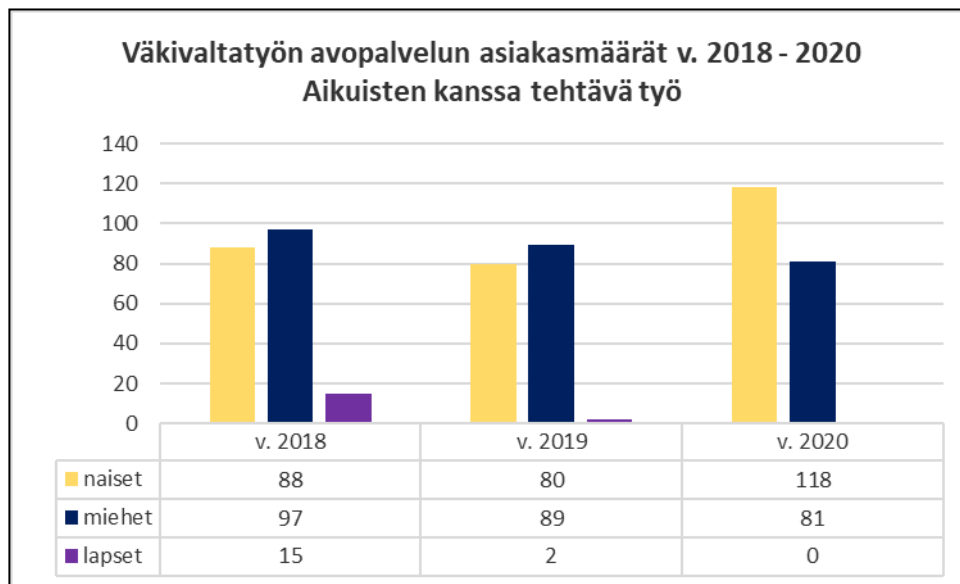
Kaikessa verkostoyhteistyössä, koulutustyössä, tiedotus- ja vaikuttamistyössä sekä kansalaistoiminnassa tuotiin esiin Väkivaltatyön avopalvelua matalan kynnyksen maksuttomana palveluna, jossa huomioidaan kaikki perhe- ja lähisuhdeväkivallan osapuolet läheisneen, riippumatta siitä, onko kyseessä väkivallan tekijä vai kokija. Väkivaltatyön avopalvelussa sitouduttiin perustuslaissa mainittuihin yhdenvertaisuus-, rikos- ja tasa-arvolakien noudattamiseen. Kaikkia toiminnassa mukana olevia kohdeltiin oikeudenmukaisesti, yhdenvertaisesti ja jokaisen erilaisuutta kunnioittaen. Erilaisuus ja kulttuurien moninaisuus koettiin rikkautena arkisessa työssämme.

Vuoden 2020 aikana oli tavoitteena rakentaa Väkivaltatyön avopalvelussa ja tuen piirissä oleville asiakkaille väyliä tulla aktiivisina kansalaisina ja kokemusasiantuntijoina mukaan toimintaan ja sen kehittämiseen. Keväällä 2020 Yle julkaisi ohjelman lapsiperheköyhyydestä. Kyseisessä teemassa hyödynnettiin asiakasperheen kokemusasiantuntijuutta asiakkuudesta Väkivaltatyön avopalvelussa. Teemasta oli julkaisu myös sanomalehdessä ja paikallisradiossa.

Turvallisuustyö

Valopilkkujen asiantuntijatiimissä kehitetyn Huoli puheeksi -esitteen teossa oli mukana Lahden Nuorisovaltuuston edustaja nuoren äänenä. Ympäristön kannalta kestävä kehitys edistettiin mm. paperittomuuden suosimisella. Esitteitä jaettiin enenevässä määrin sähköisessä muodossa ja verkostotyössä pidettiin ajan säästämiseksi ja matkustamisen vähentämiseksi Teams-välitteisiä palaverreja.

Väkivaltatyön avopalvelun toimintalukuja v. 2020 (aikuisten kanssa tehtävä työ)			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	199 kpl	>> 118 naista, 81 miestä; 191 perheestä	
Yksilö-, pari- ja perhetapaamiset, verkostotapaamiset	776 kpl	>> joista 347 etäyhteystapaamista	
Asiakaspuhelut ja viestit ja sähköpostit	744 kpl		
Asiakaskuntia	22 kpl	Asikkala, Hartola, Heinola, Hollola, Hämeenkoski Hämeenlinna, Jyväskylä, Kouvola, Kärkölä, Lahti, Laihia, Laitila, Mäntsälä, Nastola, Orimattila, Padasjoki, Pieksämäki, Pukkila, Riihimäki, Sysmä, Tuusula, Vantaa	
TURVALLISUUSTYÖ			
Verkostoyhteistyö			
11 krt	suunnittelupalaverit, Sosiaalialan osaamiskeskus Verso		
2 krt	Turvallisuusverkoston kokoukset 2 krt (26hlöä) ja palaverit Nuorisotoimiyhteistyö/Homebase 2 krt		
5 krt	kokoukset, Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn seutukoordinaatioryhmä		
7 krt	Phhyky Perhekeskustoiminta (suunnittelu, En jaksa -chat perheneuvoja)		
8 krt	palaverit, Kiusaamisasioiden neuvonta ja tukipiste Valopilkkut		
10 krt	palaverit, Valopilkkujen asiantuntijatiimi		
16 krt	Homebase-toiminta yhteistyö + Ohjausryhmä		
3 krt	Päijät-Hämeen rauhanturvaajat ry:n läheisten ilta, Yhteistyön suunnittelupalaverit 2 krt		
8 krt	ETKL kehittämissyhteistyö (Turva10, Lapsityö, Nettiturvakotitoiminta)		
44 krt	LETK yhteistyö (suunnittelupalaverit, työryhmätyöskentelyt) Orimattilan nuorten ehk. työn kehittämisen työpaja; lävä-asiantuntija, Akuutti24 väva-työn kehitt.tapaaminen, Parisuhdetoimijoiden verkostopalaveri		
Koulutustyö (kouluttajana)			
14 krt	Koulutustyö (kouluttajana; lävä ja – turvallisuus, palveluohjaus, KMV)		
1 krt	Vapaaehtoistoiminnan verkoston järjestämä yleisöluento, Aikuiskoulutuskeskus (18 hlö)		
1 krt	Hartola sivistystoimi (11 hlö) ja varhaiskasvatus (17 hlö)		
1 krt	Sysmän moniammatillinen tiimi (10 hlö)		
1 krt	Klubitalo, Minun tieni kokemusasiantuntijana LAB (21 hlö)		
1 krt	Hartola Turva10-perehdytys varhaiskasvatus (14 hlö) ja sivistys/nuorisotyö (10 hlö)		
1 krt	Homebase Turva10 (2hlö)		
1 krt	Turvallisuusseminaari Hämeenlinna ja Hyvinvointia nuorille seminaari Lahti aihealueen esittelypöydät		
4 krt	Turva10 info ja markkinointitilaisuudet		
Kansalaistoiminta			
1 krt	Leluralli-tapahtuman järjestäminen		
9 krt	Digitaalinen vaikuttamistyö + 1 mediakirjoitus		
24 krt	Muut yhteistyötapaamiset eri toimijoiden kanssa (mm. Lastensuojelu, Poliisi, Erityisopetus, Sosiaalipäivystys, Myllyhoito, Klubitalo, Miete ry, Srk, Oulun koulupoliisi)		
Jaetut turvallisuustyön esitteet yht. 1510 kpl, kaikki jaetut esitteet 3020 kpl + digitaalisen materiaalin tuottaminen ja jakaminen yhteistyötahoille			
Koulutuksiin osallistuminen 15 krt			
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8 ja Loviisankatu 14 B 18, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	3 hlö	>> väkivaltatyöntekijää	
	1 hlö	>> väkivaltatyöntekijä/verkostokoordinaattori	
Rahoitus		>> Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella.	
STEAn	242 000,00	€	
Muut tuotot	3 622,74	€	
Tuotot yhteensä	245 622,74	€	

5.2.1 Lapsityö

Tukea ja turvaa tässä ja nyt -lapsi ei voi odottaa! -hanke (2017 – 2020) kuuluu Lastensuojelun keskusliiton koordinoimaan Kaikille eväät elämään -avustusohjelmaan. Lapsityöntekijän asiakkaina ovat perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa tai väkivallan uhkaa kokeneet 3-17 -vuotiaat lapset ja nuoret sekä heidän vanhempansa. Lapsityö kuuluu Väkivaltatyön avopalveluun, jossa asiakkaat kohdataan kokonaisina perheinä ja kaikkia perheenjäseniä pyritään auttamaan. Vanhemmuustyössä keskustellaan vanhemman kanssa väkivallan vaikutuksista lapsen elämään. Kaikkien perheenjäsenten selviytymiskeinoja edistetään. Vanhemman vahvuuksia ja kannustavaa kasvatusta vahvistetaan. Lapset ohjautuvat lapsityöhön järjestön toiminnan piirissä olevista perheistä ja yhteistyökumppaneiden ohjaamina. Myös perhe itse voi ottaa suoraan yhteyttä palveluun. Lapsityöntekijä tekee yhteistyötä perhe- ja lähisuhdeväkivaltaa kokeneiden lasten elämään liittyvien muiden toimijoiden, kuten lapsiperheiden sosiaalityön, koulujen, päiväkotien ja toisten järjestöjen kanssa.

Strategian mukaiset tulokset:

1. Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Lapsityö on toiminut osana yhdistyksen perheväkivaltatiimin avopalvelukokonaisuutta siten, että koko perhe tulee autetuksi. Viestintää väkivallan vaikutuksista lapseen sekä informaatiota lasten kanssa tehtävästä väkivaltatyöstä on jaettu internetissä sekä suoraan yhteistyötahoille ja yhteistyö sekä palveluohjaus verkostoissa on tiivistynyt. Nuorten kanssa toteutuneissa tarinapajoissa syntyi heidän kokemuksistaan tarinoita ja vertaistarinavihkonen, joka julkaistiin ja löytyy myös sähköisenä yhdistyksen kotisivuilta. Lapsityöntekijän kirjoittamia blogikirjoituksia lasten kokemasta väkivallasta julkaistiin Lastensuojelun

lun keskusliiton sekä yhdistyksen kotisivuilla. Lapsityöntekijä osallistui Ylen tuottamaan ohjelmaan, jossa teemana oli perheiden turvallisuus. Vuoden 2020 aikana lapsityössä tavoitettiin 63 uutta lasta ja noin 50 vanhempaa eli entistä useampi väkivaltaa kohdannut, tukea ja turvaa tarvitseva lapsi, nuori tai perhe tavoitettiin. Lapsityössä oli vuoden aikana 311 asiakastapaamista.

2. *Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut*

Työskentelyssä jokaisen lapsen kanssa on hyödynnetty Turva 10 -puheeksioton menetelmää, lisäten lasten keinoja puhua väkivallan kokemuksistaan. Lapsityöntekijä on myös koulutautunut Turva 10 -perehdyttäjäksi alueella. Verkostoyhteistyötä eri toimijoiden välillä tiivistettiin lisäten lapsen turvallisuutta ja kuulluksi tulemista. Lapsityöntekijä on ollut mukana pilotoimassa Turvakamu -mobiilisovellusta ja yhteistyö kehittäjäjäsenenä jatkuu edelleen. Turvakamun käyttö on vakiintunut osaksi työskentelyä. Lapsille järjestettiin keväällä ja syksyllä Turvataitoryhmä, johon osallistui 10 lasta ja vapaaehtoisia. Lapsityöntekijä oli Lastensuojelun keskusliiton kanssa mukana järjestämässä Lahteen valtakunnallista Nuorten päivä -tapahtumaa, jossa teemana oli nuorten osallisuus ja kestävä tulevaisuus. Lapsityöntekijä oli myös mukana Nuorten toimijatorilla, jossa tavoitettiin lasten ja nuorten kanssa työskenteleviä ammattilaisia.

3. *Yhdistyksen/Väkivaltatyön avopalvelun Lapsityön osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa*

Väkivaltatyön avopalvelun välistä yhteistyötä on tiivistetty ja näin mahdollistettu entistä paremmin samanaikaisen tuen tarjoaminen perheväkivallan kaikille osapuolille. Digitaalisen tiedottamisen ja auttamisen mahdollisuuksia on lisätty ja vanhemmuustapaamisia on suoritettu etäkontakteina. Lapsityöntekijä on koulutautunut verkkoauttajaksi ja toiminut säännöllisesti vuoden aikana neuvojana Apua väkivaltaan sekä Lasten ja nuorten chatissa. Viestintä yhdistyksen sosiaalisessa mediassa on ollut tiivistä, Lapsityöntekijä on kirjoittanut

nut kaksi kertaa vuoden aikana Ensi- ja turvakotien Enska lehteen lapsityöstä sekä verkkoauttamisesta. Lapsityöntekijä on kehittänyt lapsi- ja vanhemmuustyöskentelyyn arviointimenetelmät, joilla työn laadukkuutta ja vaikuttavuutta on mitattu systemaattisesti. Lapsityöntekijä on osallistunut vuoden aikana useisiin koulutuskokonaisuuksiin kuten Nuorten exitin järjestämään koulutussarjaan nuorten kokemuksen seksuaalisen kaltoinkohtelun tunnistamiseen liittyen, THL:n väkivallaton lapsuus -webinaareihin, Ylisukupolvisen kaltoinkohtelun katkaiseminen -

koulutukseen sekä Hämeen poliisin järjestämään infokoulutukseen. Lisäksi yhdistyksessä on syksyn ajan kouluttauduttu Traumatietoiseen työskentelyyn.

4. Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Kaikessa toiminnassa lapsityössä huomioidaan yhdenvertaisuus ja ihmisten mahdollisuus saada apua ja tukea tasa-arvoisesti ja ihmisarvoa kunnioittaen. Työskentely on kulttuurisensitiivistä ja asiakkaiden kulttuuri- ja kielitaustan huomioivaa. Kokemusasiantuntijuutta on hyödynnetty työskentelyssä nuorten vertaistarinapajoissa sekä lasten vertaisryhmissä. Lapsityöntekijä osallistui aktiivisesti Kaikille eväät elämään -avustusohjelman koulutuksiin ja verkostopäiviin sekä Lastensuojelun keskusliiton seminaareihin ja Ensi- ja turvakotien liiton työkokouksiin vuoden aikana. Kestävää ajattelua tuotiin esiin valtakunnallisessa Nuorten päivässä, jossa paikalliset kansanedustajat olivat osallisina kuulemassa nuorten viestiä. Ympäristön kannalta kestävä tulevaisuus on huomioitu; suurin osa vuoden aikana toteutuneista koulutuksista on toteutunut etäkontaktien avulla.

Lapsityön toimintalukuja v. 2020			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	119 kpl	>>	63 lapsiasiakasta (lapset 3-17 v.) 37 naista ja 19 miestä, (56 vanhempaa); n. 50 perheestä
Asiakastapaamisia	311 krt		
Puhelut ja viestit	297 kpl		
Verkkoauttaminen - Chat	34 kpl	>>	Lasten ja nuorten chat 12, Apua väkivaltaan 22
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	1 hlö	>>	lapsityöntekijä
Rahoitus		>>	Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella
STEAn avustus	60 105,38	€	
Muut tuotot	178,43	€	
Tuotot yhteensä	60 283,81	€	

5.3 Nettiturvakotitoiminta

Nettiturvakoti on matalan kynnyksen auttamistyötä väkivaltayössä. Ensi- ja turvakotien liitto on Suomessa ainoa taho, joka ylläpitää ja koordinoi ko. toimintaa. Nettiturvakoti auttaa väkivallan kaikkia osapuolia ja siellä voi keskustella joko ammattiauttajan tai samaa kokeneiden kanssa. Erityisesti lapsia ja nuoria kannustetaan tutustumaan virtuaaliturvakotiin. Nettiturvakodissa on tietoa perheväkivallasta ja avun muodoista lapsille, nuorille ja aikuisille. Apua saavat kokijat ja tekijät. Nettiturvakodista löytyy tietoa myös ammattilaisille. Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistysten väkivaltatyön ammattilaiset ovat osallistuneet Nettiturvakotitoiminnan kehittämiseen ja ylläpitämiseen.

6. LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU

Ero lapsiperheessä työ on ennaltaehkäisevää ja korjaavaa lastensuojelutyötä. Työtä toteutettiin avopalveluna ja siinä huomioitiin eri elämäntilanteissa olevat perheet ja erityisesti lapsen tarpeet. Tiimi muovautui kevään aikana uudelleen. Yhdistyksen Tapaamispaikkatoiminta lopetettiin 1.4.2020 alkaen Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän alkaessa järjestää Tapaamispaikkatoimintaa omana toimintanaan. Yhdistyksen organisatiomuutoksista johtuen Kohtaamispaikka Perhetupa siirtyi osaksi Ero lapsiperheessä (ELP) tiimiä. Tiimin uudelleen muotouduttua todettiin, että ELP ei kuvaa tiimin työn sisältöjä riittävästi ja tiimi nimettiin toimintoja paremmin kuvaavaksi Lapsiperheiden avopalveluksi.

Lapsiperheiden avopalvelun tavoitteena on tarjota matalan kynnyksen tukea perheille eri elämäntilanteissa. Tiimin sisällä tehtiin käytännön yhteistyötä ja tiedotettiin ajankohtaisista asioista yhdistyksen omille työmuodoille ja yhteistyökumppaneille. Covid-19 -pandemia muokkasi työtapoja kaikissa työmuodoissa ja toimintaa toteutettiin monimuotoisesti sekä live-tapaamisina että verkko- ja puhelintyönä.

6.1 Tapaamispaikka

Tapaamispaikassa järjestetään sosiaalihuoltolain (1301/2014) 27 §:n mukaista palvelua, joka mahdollistaa lapselle oikeuden luoda ja säilyttää myönteinen ja läheinen suhde vanhempansa tai hänelle erityisen läheiseen henkilöön, jonka luona lapsi ei asu.

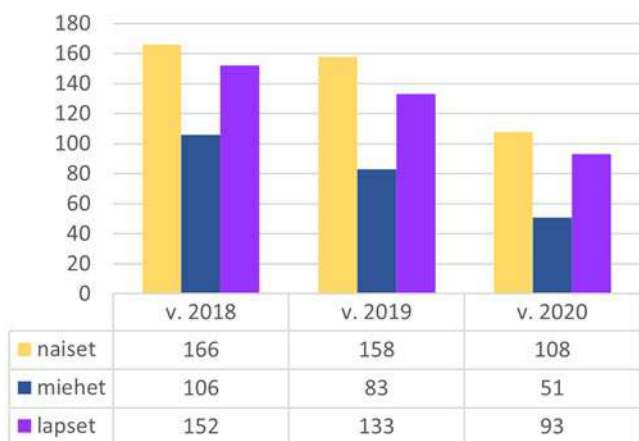
Tapaamisten valvonta ja tuki perustuu lastenvalvojan, tuomioistuimen tai lastensuojelun päätökseen, jossa määritellään valvonnan sisältö. Tapaamispaikkatoiminnalle ei ole kuntarajoja. Lapsen kotikunta vastaa käyttökustannuksista. Yhdistyksen ylläpitämä Tapaamis-

paikkatoiminta päättyi 31.3.2020 Päijät-Hämeen Hyvinvointikuntayhtymän päättäessä ostopalvelusopimuksen ja alkaessa järjestää ko. toimintaa omana toimintanaan.

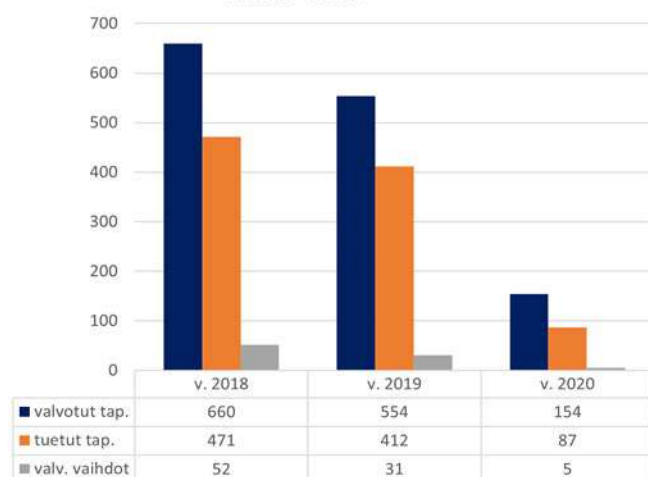
Tapaamispaikkatyön toimintalukuja 1.1. - 31.3.2021

ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita	252 kpl	>>	108 naista, 51 miestä ja 93 tavattavaa lasta; 134 perheestä >> aikuisten keski-ikä 38 v. ja lasten 6 v.
Valvotut tapaamiset	154 kpl	>>	peruutetut tapaamiset 41 kpl
Tuetut tapaamiset	87 kpl	>>	peruutetut tapaamiset 29 kpl
Valvotut vaihdot	5 kpl		
Työskentelyn aloituksia	4 kpl		
Asiakaspuhelut ja viestit	601 kpl		
Asiakaskuntia	30 kpl	>>	Asikkala, Espoo, Hanko, Heinola, Hollola, Hämeenlinna, Iitti, Janakkala, Joutsa, Jyväskylä, Kerava, Kokemäki, Kouvola, Kärkölä, Lahti, Laukaa, Mänttä-Vilppula, Nastola, Nokia, Orimattila, Pornainen, Pukkila, Savonlinna, Tampere, Tuusniemi, Urjala, Valkeakoski, Vantaa, Vihti
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	3 hlö	>>	tapaamisohjaajaa
Rahoitus		>>	Palvelua käyttävät kunnat maksavat palvelusta hinnaston mukaisesti: työskentelyn aloitus 210 €, arkisin valvottu/tuettu tapaaminen/valvottu vaihto 160 €/krt, su valvottu tap. 320 €/krt, su tuettu tap. 240 €/krt, tuetut kotitapaamiset: arki/la 160 €+ kotitapaamismaksu 40 €, su 240 € + 80 € kotitapaamismaksu, matkakorvaus 50 €/käynti (mikäli matka on yli 20 km yhteen suuntaa tai matka ulottuu Lahden kaup. ulkopuolelle.)
Kuntien korvaukset	51 010,00 €		
Muut tuotot	328,81 €		
Tuotot yhteensä	51 338,81 €		

Tapaamispaikkatoiminnan asiakasmäärät v. 2018 - 2020

Valvotut ja tuetut tapaamiset sekä valvotut vaihdot v. 2018 - 2020

6.2 Ero lapsiperheessä -työ

Ero lapsiperheessä työn tarkoituksena on erokriisissä olevien perheiden auttaminen ja tukeminen vertaisryhmätoiminnan, asiakastyön ja erotukihenkilötoiminnan keinoin huomioiden erityisesti lapsen ja nuoren asema ja tarpeet. Uusperheen kriisi- ja erotilanteessa

lapsen ja nuoren aseman esiin nostaminen. Vapaaehtoisuuden ja vertaisuuden hyödyntäminen toiminnassa.

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Perheille tarjolla oleva, järjestölähtöinen eroauttaminen koostuu vertaisryhmätoiminnasta ja asiakastyöstä sekä erotukihenkilötoiminnasta. Keväällä 2020 käynnistettiin Vanhemman neuvo -ryhmä sekä Lasten eroryhmä. Covid-19 -pandemiasta johtuen ryhmät jouduttiin keskeyttämään ensimmäisen tapaamisen jälkeen. Ryhmät jatkoivat toimintaansa syyskuussa pandemiatilanteen helpotuttua. Suunnitelmassa ollut nuorten kesätyöpaja ei myöskään toteutunut edellä mainitusta syystä.

Asiakastyötä tehtiin vuoden 2020 aikana sekä live-tapaamisina, puhelintyöskentelynä että Teams-sovellusta hyödyntäen. Live-tapaamisia tehtiin sekä yhdistyksen omissa tiloissa Launeella että Heinolan perhekeskuksessa. Asiakastyössä vanhempien kanssa teemoina korostuivat puhumattomuus parisuhteessa, vanhempien sovinnollisuus eron jälkeen ja lapsen tilanne erossa. Lasten kanssa työskentelyn tavoitteena on tarjota lapselle mahdollisuus turvallisessa ympäristössä kertoa omista tunteista, ajatuksista ja kokemuksista vanhempien eroon liittyen.

Ero-info ilta toteutettiin keväällä yhteistyössä Päijät-Hämeen eroverkoston kanssa, iltaan osallistui 15 kävijää. Mukana oli ammattilaisia mm. perheneuvolasta, perheoikeudellisista palveluista sekä Yhden vanhemman perheiden liiton juristi. Syksyllä livenä toteutettava Eroinfo-ilta jouduttiin siirtämään verkossa toteutettavaksi. Illan toteutuminen siirtyi tammikuulle 2021.

Yhteistyötä tehtiin yhdistyksen sisällä mm. työparityöskentelynä tai konsultoimalla eri työmuotojen työntekijöitä. Näin varmistettiin, että asiakas sai tarpeenmukaista tukea ja apua omaan tilanteeseensa. Keväälle suunnitellut yhteistyökahvit ja avoimet ovet jäivät toteutumatta pandemiasta johtuvien rajoitusten vuoksi. Yhteistyötä alueellisen eroauttajaverkoston kanssa jatkettiin hyödyntämällä Teams-sovellusta.

Kaikkia perinteisiä tapahtumia ja retkiä ei voitu kuluneen vuoden aikana toteuttaa. Ero lapsiperheessä -työ oli aktiivisesti mukana sekä ETKL-liiton että Päijät-Hämeen Kohtauspaikkaverkoston toteuttamassa ruokajakelussa. Ruoka-apua pystytiin syksyn aikana jakamaan noin 20:lle asiakasperheelle useamman kerran. Lisäksi iloa ja taloudellista tukea perheille saatiin eri tahoilta toimitettujen lahjakorttien avulla.

Vapaaehtoistoiminta

Keväällä 2020 oli tarkoituksena käynnistää Erotukihenkilöiden koulutus. Covid-19 -pandemiatilanteen vuoksi koulutus siirtyi syksylle 2020. Syksyn aikana koulutettiin viisi erotukihenkilöä. Erotukihenkilötoiminta on vapaaehtoista vertaistukea erotilanteessa tukea tarvitsevalle. Tukihenkilön ja tuettavan tapaamiset toteutuvat heidän yhteisen sopimuksensa mukaan 1-5 kertaa.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Ero lapsiperheessä -toiminnassa tarjotaan keskusteluapua pareille myös raskaus- tai vauvaperheaikana. Lapsille ja nuorille oli tarjolla sekä yksilö- että ryhmämuotoista tukea vanhempien erotilanteessa, työskentelyyn liittyy vanhempien tapaamiset. Syksyllä käynnistyi yhteistyö Heinolan Kailaan koulun 1-2 luokan kanssa teemalla Erilaiset perheet – mikä tekee perheestä perheen. Yhteiset tapaamiset oppilaiden kanssa keskeytyivät pandemiasta johtuvien rajoitusten vuoksi.

3) Ero lapsiperheessä -toiminnan osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Eroperheille tarjottava tuki on ns. matalankynnyksen tukea. Koulujen sähköisen tiedotusjärjestelmän Wilman (Lahti, Asikkala), yhdistyksemme nettisivujen, somen ja yhteistyökumppaneiden kautta ohjautui asiakkaita Vanhemman neuvo -ryhmiin, Lasten ja nuorten eroryhmiin ja yksilö-, pari- ja perhetapaamisiin, erotukihenkilötoimintaan ja chat-palveluun. ELP-toiminnasta kysytään asiakaspalaute sekä lapsilta että aikuisilta. Lisäksi käytetään ETKL:n Vaikuttavuus esiin -hankkeen kehittämää sovellusta, jonka avulla asiakas arvioi omaa hyvinvointiaan. Tavoitteena on osoittaa toiminnan vaikuttavuus lasten ja aikuisten kannalta. Kyselyistä saatujen vastausten perusteella palvelua muokataan niin, että se tukee asiakasta parhaalla mahdollisella tavalla. ETKL hyödyntää myös saatua arviointi- ja vaikuttavuustietoa SOTE-uudistuksen rakentamisessa niin valtakunnallisella kuin alueellisellakin tasolla.

Yhteistyössä ETKL:n Ero lapsiperheessä -työn kanssa toteutettiin verkossa Yhteistyövanhemmuus eron jälkeen -koulutus varhaisen tuen työntekijöille. Koulutukseen osallistui 25 henkilöä pääosin Päijät-Hämeestä. Koulu-

Vertaistukea erotilanteeseen

Erotukihenkilö;
kuuntelee,
neuvoo käytännön asioissa
ja on
vertaistukena
erotilanteessa.

Vapaaehtoinen tukihenkilö on itse eron kokenut vanhempi, joka on koulutettu tehtävään.

Lisätietoa Mika Ketonen p . 050 561 4142, tai mika.ketonen@letk.fi

tuksen tarkoituksena oli lisätä työntekijöiden eroauttamisen osaamista sekä tietoisuutta alueen eropalveluista ja siten tehostaa palveluohjausta.

Yhteistyötä Ensi- ja turvakotien liiton sekä muiden jäsenyhdistysten eroauttamistyötä tekevien kanssa jatkettiin. Työntekijät osallistuivat työkokouksiin ja kehittämissyihin. Vuoden 2020 aikana luotiin Ero lapsiperheessä -toimintaan laatukriteerit. Työssä oli aktiivisesti mukana yhdistyksen erotyöntekijä. Lisäksi työntekijä osallistui erokahvila- ja erotukihenkilötoiminnan yhteistyö- ja kehittämisverkostoon sekä oli Vanhemman neuvo-ohjaajakoulutuksissa mukana kokemusasiantuntijana.

Hyvällä viestinnällä ja tiedottamisella (nettisivut, www.apuaeroon.fi, koulujen Wilma, sosiaalinen media jne.) huolehditaan tiedonkulusta ja tehdään Ero lapsiperheessä -työtä, sen toimintamalleja, sisältöjä ja tuloksia tunnetuksi perheille, yhteistyötahoille ja laajemmalle yleisölle. Työskentelyssä huomioidaan moninaiset perherakenteet ja vastataan erilaisten perheiden tarpeisiin. Järjestölähtöisessä työssä painottuvat tasa-arvo, vertaisuus ja toiminnan maksuttomuus. Vuoden 2020 aikana lisättiin sähköisten palveluiden käyttömahdollisuuksia mm. toteuttamalla asiakastapaamisia Teams-sovelluksen välityksellä sekä olemalla aktiivisesti mukana chat-palvelujen toteuttamisessa.

Ero lapsiperheessä -työ on ollut aktiivisesti mukana sekä maakunnallisen että kuntien perhekeskustoiminnan kehittämisessä. Työntekijät ovat kuuluneet mm. Asikkalan ja Heinolan perhekeskusverkostoon sekä Hyvinvointikuntayhtymän Kohtaamispaikkojen eroverkostoon. Työntekijät osallistuivat mm. Lapset puheeksi-, Erojuridiikka-, Nuorten verkotyöpaja-, Lapsen hyvä ero – koulutuksiin sekä prosessimuotoiseen Traumakoulutukseen. ETKL:n järjestämiä työkokouksia oli kaksi. Erotyöntekijä osallistui myös Turvallista perhe-elämää sarjan podcastiin, jonka teema oli Mies, ero ja vanhemmuus.

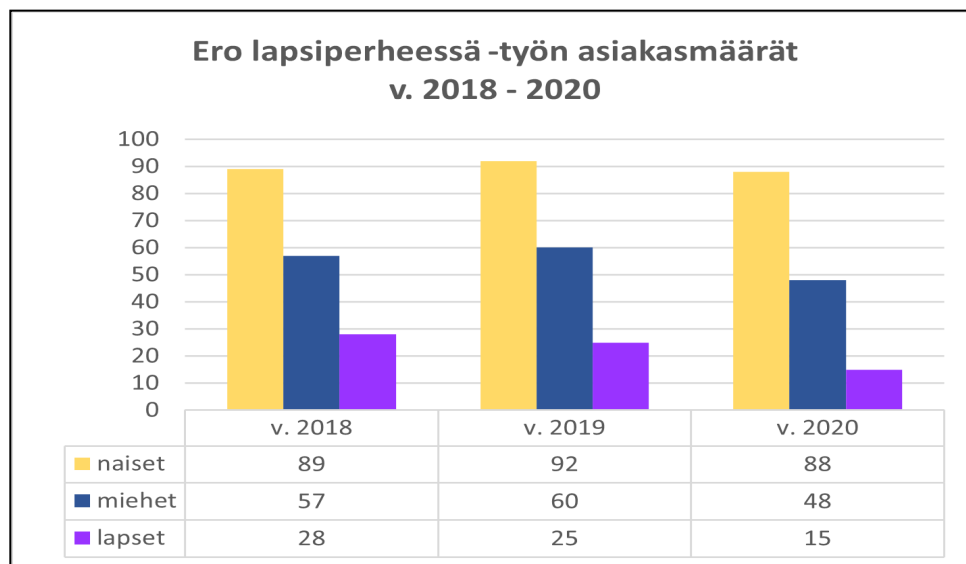
Ero lapsiperheessä -toiminta on STEA-rahoitteista. Järjestölähtöinen eroauttaminen uudistuvissa SOTE- ja perhekeskuspalveluissa tulee turvata jatkuvalla STEA-rahoituksella. Näin ollen asiakkaat saavat erotilanteessa tarvitsemansa laadukkaan ja monipuolisen avun. Työn laatua varmistaa ammattitaitoinen, moniammatillinen ja koulutettu henkilöstö.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Ero lapsiperheessä -toiminnassa tuki on kaikille tarjolla olevaa, matalankynnyksen tukea. Palvelussa toteutuu yhdenvertaisuus ja moninaisuus. Monikulttuurisuuteen liittyvää osaamista lisätään. Asiakaskeskeisyys ja asiakkaan tarpeisiin vastaaminen on toiminnan lähtökohtana. Toiminnassa sitoudutaan kestävä kehityksen tukemiseen ja ekologiseen ajatteluun.

Ero lapsiperheessä -toiminnan toimintalukuja v. 2020			
ASIAKASTYÖ			
Asiakkaita yhteensä	151	hlö	>> 106 perheestä
Aikuisia asiakkaita	136	hlö	>> 88 naista ja 48 miestä
Yksilö- ja parityöskentelyyn osallistui	136	hlö	
Vanhemman neuvo -ryhmä kokoontui	6	krt	>> 8 osallistujaa (6 naista ja 2 miestä)
Ero-info -illat	1	krt	>> 15 osallistujaa
Lapsia asiakkaina	15	hlö	>> joista yksilöasiakkaita oli 7
Kouluikäisten (7-11 v.) lasten eroryhmä	1	krt	>> 8 osallistujaa (5 tyttöä ja 3 poikaa)
Lasten eroryhmän vanhempien ryhmä	2	krt	>> 9 osallistujaa (6 naista ja 3 miestä)
Kouluikäisten (7-9 v.) lasten tunnetaitoryhm	3	krt	>> 9 osallistujaa (5 poikaa ja 4 tyttöä)
Verkkoauttaminen - Chat	49	kpl	>> Apua eroon chat 48, Lasten ja nuorten chat 1
Asiakaskuntia	13	kpl	Asikkala, Hartola, Heinola, Helsinki, Hollola, Hämeenkoski, Hämeenlinna, Iitti, Kärkölä, Lahti, Mäntsälä, Nastola ja Orimattila
KOULUTUSTEN TOTEUTUS			
Yhteistyövanhemmuus eron jälkeen	1	krt	>> 25 osallistujaa
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	2	hlö	>> vastaava erotyöntekijä, erotyöntekijä
Rahoitus			
>> Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella			
STEAn avustukset	123 178,00	€	
Muut tuotot	545,41	€	
Tuotot yhteensä	123 723,41	€	

6.3 Mieskaveritoiminta®

Mieskaveritoiminta® on vapaaehtoistoimintaa, jossa aikuiset miehet toimivat kavereina yksin lastaan kasvattavien äitien lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin läheisiin miehiin. Lasten alaikäraja toimintaan on 4 vuotta. Mieskaveritoiminnassa halutaan löytää oikeita ihmissuhteita, joiden perustana on vastavuoroinen kaveruus. Toiminnan tarkoitus on laajentaa yksin lastaan kasvattavien äitien tukiverkostoa, jolloin äidin jaksaminen parantuu. Mieskaveritoiminta® on Pienperheyhdistyksen vuonna 1992 käynnistämää, kehittämää ja koordinoimaa toimintaa.

Toiminta on valtakunnallista. Toiminnassa vuonna 2020 mukana olevia mieskavereita oli 225 ja lapsia 274. Mieskaveritoimintaa on Päijät-Hämeen lisäksi pääkaupunkiseudulla, Turussa, Vaasassa, Oulussa, Kuopiossa ja Tampereella.

Strategian mukaiset tulokset:

1. Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Vuoden 2020 aikana järjestettiin koronapandemiasta johtuen vain yksi mieskaverikurssi alkuvuodesta, koulutukseen osallistui kaksi henkilöä. Lisäksi pidettiin loppuvuodesta yksi henkilökohtainen perehdytys tehtävään yhdelle mieskaverille.

Mieskaveri-iltoja, eli mieskavereille järjestettyjä työnohjauksellisia sekä vertaistuellisia ryhmätapaamisia oli vuoden aikana Covid19 -pandemiasta johtuen vain kolme. Lisäksi kokeiltiin valtakunnallisesti järjestää mieskavereille Zoom-etätapaamisia. Ensimmäiseen Zoom-etätapaamiseen osallistui Päijät-Hämeestä viisi mieskaveria, jälkimmäisessä ei ollut osallistujia.

Syksyllä 2020 oli tarkoitus järjestää kolmas paikallinen mieskaveri-pikkukaverileiri seurakuntakeskus Upilassa, mutta tämä jouduttiin perumaan. Valtakunnalliset mieskaveripäivät Oulussa siirrettiin pidettäväksi seuraavana vuonna.

Mieskavereille ja pikkukavereille järjestettävät yhteiset retket pidettiin pääosin ulkona. Suunnitelluista retkistä vain muutama jouduttiin perumaan.

Yhteisten retkien lisäksi mieskaverit ja pikkukaverit äiteineen kutsuttiin yhdistyksen omiin tapahtumiin.

2. Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Perheen aloittaessa toiminnan äitien ja lasten tapaamisissa on käyty läpi mieskaveritoiminnan käytäntöjen lisäksi läpi perheen tilannetta sekä tarvittaessa informoitu yhdistyksen muista palveluista.

Kaverisuhteen kestänyä puolesta vuodesta vuoteen on järjestetty kaverikuulumistapaaminen. Tähän tapaamiseen osallistui ohjaajan lisäksi mieskaveri, pikkukaveri ja äiti. Näitä ehdittiin pitää kuusi. Kaverikuulumistapaamisen tarkoituksena on ohjaajan johdolla käydä

läpi kaverisuhteen kuulumisia ja sujumista sekä mahdollisia ongelmakohtia sekä kuunnella kaikkien osapuolten toiveita.

Keväällä 2020 pidettiin turvataitokeskeinen Supersankarit -lastenryhmä yhteistyössä yhdistyksen lapsityöntekijän kanssa. Ryhmään kutsuttiin myös mieskaveritoiminnan lapsia.

3. Yhdistyksen/Mieskaveritoiminnan® osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Mieskaveritoiminnan koulutuksen rakenteen ja sisällön tarkastelua jatkettiin valtakunnallisissa mieskaveritoiminnan ohjaajien Zoom-etäpalavereissa. Mieskaveritoiminnan koulutuksen runkoa päivitettiin sekä luotiin kirjalliset ohjeet toimintaan tuleville mieskavereille sekä pikkukavereiden perheille.

Mieskaveritoiminnan ohjaaja osallistui aktiivisesti Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkoston kokouksiin ja verkoston toimintojen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Mieskaveritoiminnasta kerätään palautetta vuosittain Pienperheyhdistyksen tekemällä valtakunnallisella kyselyllä. Mieskavereille suunnattuun kyselyyn valtakunnallisesti vastasi 64 miestä, Päijät-Hämeestä 12. Äideille suunnatussa kyselyssä vastaavat luvut olivat 66/16. Kyselyn tuloksista voidaan päätellä, että mieskaverit viettivät aikaa pikkukavereiden kanssa selvästi edellisvuotta vähemmän ja yhteinen tekeminen on ollut olosuhteiden pakosta ulkoilua. Monet kertoivat myös pitävänsä pikkukaveriin yhteyttä puhelimitse.

Äitien kyselyssä nousi tapaamisten harventuminen vahvasti esiin, mutta kaverisuhde koetaan kuitenkin pääosin toimivaksi ja ohjaajan tuki kaverisuhteeseen riittäväksi.

4. Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävät ratkaisut näkyvät toiminnassamme

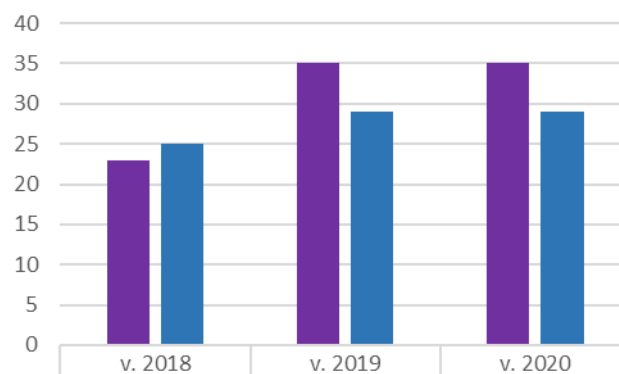
Mieskaveritoiminta onnistui rajoituksista huolimatta järjestämään turvallisesti 8 retkeä kuluneen toimintavuoden aikana. Perumaan jouduttiin vain neljä tapahtumaa. Tapahtumissa ja retkillä toimintaan osallistuvia ohjattiin toimimaan ympäristöä kunnioittaen ja kestävää kehitystä tukien. Retkistä kolme suuntautui luontoon, joissa kaveripareille saatiin positiivisia luontokokemuksia.

Mieskaveritoiminnassa on alusta asti ollut keskeistä yhteisöllisyys ja toiminnassa olevien ihmisten moninaisuuden kunnioittaminen sekä tasa-arvoisuus. Näitä arvoja on tuettu kaikissa yhteisissä tapaamisissa.

Mieskaveritoiminnan toimintalukuja v. 2020

ASIAKASTYÖ		
Uusia mieskavereita	3 hlö	>> kokonaismäärä 29
Äitien hakemuksia	10 kpl	
Äitien yksilötapaamisia	6 krt	
Mieskaverin ja pikkukaverin yhdistämissä	8 kpl	
Toiminnassa mukana olevien lasten määrä	35 hlö	>> 26 perheestä
Kaverikuulumisia	6 krt	
Päättäneitä mieskaveri-pikkukaverisuhteita	4 kpl	
Verkkoauttaminen - Chat	28 kpl	>> Apua eroon chat
KOULUTUKSET JA TAPAHTUMAT		
Mieskaverikursseja	1 kpl	
Yksilölliset perehdytykset	1 kpl	
Mieskavereiden työnohjaukselliset tapaamiset	3 kpl	
Mieskavereiden ja pikkukavereiden retkiä	8 kpl	
Jatkokoulutuksia	2 kpl	
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Launeenkatu 8, 15100 Lahti)		
Henkilökunta	1 hlö	>> mieskaveritoiminnan ohjaaja, vapaaehtoistyön koordinaattori
Rahoitus		>> Toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella
STE A	52 027,82	€
Muut tuotot	156,82	€
Tuotot yhteensä	52 184,64	€

Mieskaveritoiminta v. 2018 - 2020

■ Toiminnassa mukana olevien lasten määrä	23	35	35
■ Mieskaverit	25	29	29

6.4 Kohtaamispaikka Perhetupa

Perhetupa on Lahden keskustassa sijaitseva vauva- ja pikkulapsiperheiden kohtaamisen ja vertaistoiminnan paikka. Toiminta on kaikille perheille avointa sekä maksutonta ja avoimena neljänä päivänä viikossa. Perhetupa toimii vanhempien ja lasten yhteisenä olohuoneena. Perhetuvan tilat ovat lapsiystävälliset sekä kodinomaiset ja yhteisöllinen keittiö on paikan sydän. Tilapäistä lastenhoitoa on mahdollista saada sopimuksen mukaan ja erityistilanteissa. Perheille ja yhdistyksille tarjotaan tilat vertaisryhmätoimintaan. Perhetuvan toiminta on ehkäisevää lastensuojelutyötä, joka tukee lapsiperheiden hyvinvointia ja vahvistaa vanhempien jaksamista.

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Perhetuvan toiminnan tavoitteena on ollut vähentää vanhempien ja lasten yksinäisyyden kokemusta sekä vahvistaa sosiaalisia suhteita. Matalan kynnyksen palvelu on mahdollistanut ja tukenut perheiden vertaistuen, yhteisöllisyyden ja osallisuuden toteutumista. Toiminnan avulla on lisätty vanhempien arjessa jaksamista sekä voimavaroja. Toimintaan oli mahdollisuus tulla anonyymisti ja ilmoittautumatta sekä käydä itselleen sopivana ajankohtana toiminnan aukioloaikoina. Vanhemmille tarjottiin palveluohjausta sekä henkilökohtaista tukea. Perhetuvalla kävi erilaisista lähtökohdista ja erilaisissa elämäntilanteissa olevia perheitä. Ihmisten kohtaaminen ja kohdatuksi tuleminen oli tärkeää. Sen merkitys korostui erityisesti Covid19 -pandemian tuomassa poikkeustilanteessa.

Vanhemmilla ilmeni yksinäisyyttä, uupumista, erotilanteita, lapsen hoidossa haasteita, arjen erilaisia muutoksia ja kuormittavia asioita, verkostojen vähyyttä. Perhetuvan toiminta oli palautteiden perusteella merkittävästi vahvistanut monien vauva- ja pikkulapsiperheiden hyvinvointia sekä ehkäissyt vanhempien uupumista. Toiminta lisäsi perheiden sosiaalisia kontakteja sekä turvaverkkoja. Toiminta oli arvioinnin perusteella hyvin vaikuttavaa vauva- ja pikkulapsiperheille; vanhempien yksinäisyys vähentyi, arjen hallinta vahvistui, mieliala kohentui. Vanhempi koki olevansa merkityksellinen ja tasavertainen sekä kuuluvansa yhteisöön, jolloin myös osallisuuden kokemus vahvistui. Vuoden 2020 asiakaskyselyn vastauksissa 90 % koki, että yksinäisyys on vähentynyt, 80 % oli saanut tukea vanhemmuuteen, 98 % koki ilmapiirin turvalliseksi, 90 % koki Perhetuvan vaikuttaneen positiivisesti arkeensa.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

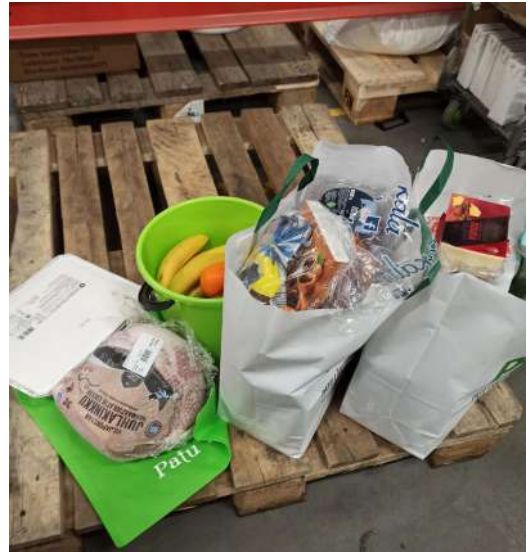
Perhetuvan alkuvuosi 2020 toteutui normaalisti. Pandemian vuoksi toiminta oli tauolla 17.3. - 29.5. Kesäkuussa toiminta avattiin rajatusti. Kesätauon jälkeen toiminta käynnistyi syksyllä edelleen koronatoimenpiteet ja rajoitukset huomioiden. Perhetuvan tavoitteena oli myös vahvistaa lasten sosiaalisten kontaktien sekä turvaverkkojen rakentumista. Lapset olivat toiminnan keskiössä ja heidät kohdattiin ja huomioitiin monin eri tavoin. Vauvoille ja pikkulapsille tarjottiin monipuolista osallistavaa toimintaa huomioiden lapsen ikä ja kehitysvaihe. Perhetuvan tiloissa kokoontui erilaisia perheiden vertaisryhmiä sekä yhdistyksen työmuotojen ryhmiä. Ryhmät kokoontuivat maksutta. Viikonloppuisin tiloja vuokrattiin lasten syntymäpäiväjuhlia tai ristiäisiä varten.

Perhetupa on merkityksellistä toimintaa vauva- ja pikkulapsiperheiden hyvinvoinnin tukemisessa sekä vertaistoiminnan mahdollistajana. Perhetuvan toiminta eroaa perhekahvilatoiminnasta monin tavoin; on aukioloajoiltaan laajempaa, ammattilaisten ylläpitämää ja monipuolisempaa toimintaa. Perhetupa on pitkän linjan osaaja kohtaamispaikkatoiminnan toteuttajana. Toiminnassa toteutettiin säännöllistä arviointia ja kerättiin asiakaspalautetta. Toiminnan vaikuttavuuden tuloksia hyödynnettiin toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa.

Perhetuvan vastaava työntekijä toimi myös Päijät-Hämeen järjestöagenttina (50 %) Lastensuojelun keskusliiton Perheet keskiöön -hankeessa erillisellä rahoituksella (2018-2020). Järjestöagentti oli mukana maakunnan perhekeskus -kehittämistyössä ja tukemassa järjestöjen kiinnittymistä perhekeskustoimintaan. Hankkeen kautta Perhetupa sai valtakunnallista lisäarvoa sekä vahvasti asemaansa Päijät-Hämeen perhekeskusverkostossa. Työntekijä osallistui THL:n kohtaamispaikka -työpajoihin, joissa kehitettiin valtakunnallista kohtaamispaikkatoimintaa. Perheet keskiöön hankkeessa kehitettiin myös vahvasti kohtaamispaikkojen arviointia. Perhetuvan työntekijät kävivät LSKL:n kohtaamispaikka-arvioitsija -koulutuksen ja voivat jatkossa kouluttaa muiden kohtaamispaikkojen työntekijöitä. Perhetupa toimi yhteistyössä eri sektoreiden lapsiperheiden kanssa työskentelevien tahojen kanssa ja oli mukana järjestöjen verkostoissa sekä yhteisissä tapahtumissa.

3) Yhdistyksen/Perhetuvan osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Perhetupa on osa Päijät-Hämeen perhekeskusverkostoa. Perhetupa kuuluu myös maakunnalliseen kohtaamispaikkojen verkostoon sekä on aktiivinen toimija Lahden kohtaamispaikkaverkostossa. Lahden kohtaamispaikkaverkosto toteutti yhdessä perheille tapahtumia; syyskuussa perheiden osallisuusviikolla sekä Perhepuistossa LOS-tapahtuman marraskuussa. Verkosto jalkautui yhdessä Lahden markkinoille kohtaamaan perheitä. Pandemian aikana eri toimijoilta nousi esiin lapsiperheköyhyys ja perheiden ruoka-avun tarve. Lahden kohtaamispaikkaverkosto päätti tukea haetun apurahan turvin perheitä ruoka-avulla. Ruokajakelu toteutettiin kuusi kertaa ja ruokakasseja jaettiin n. 150 kpl, toimintaa jatketaan.

Perhetupa on toiminut alusta asti perhekeskusmaisesti kohtaamispaikkatoiminnan ja verkostotyöskentelyn osalta. Kumppanuus on näyttäytynyt erityisesti yhteisenä tekemisenä. Perhetupa toimi yhteistyössä eri sektoreiden lapsiperheiden kanssa työskentelevien tahojen kanssa. Keskeinen yhteistyötaho olivat neuvolat (perheiden ohjaus, tiedotus, yhteinen perhevalmennus). Lapsiperheiden kotipalvelun kanssa toteutui monitasoista yhteistyötä (asiakasohjaus, palvelun info). Perhetuvan työntekijä oli mukana eri toimijoiden verkstopalaverissa. Oppilaitosyhteistyötä tehtiin harjoittelussa olevien sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden osalta. Liitto järjesti Tampereen Perhetupien kanssa yhteistä kehittämistä mm. SofiaCRM -Asiakastietojärjestelmän käytöstä. Perhetuvan toiminta on kuntalaisia hyödyttävää ja muiden lapsiperhetoimijoiden palveluja täydentävää. Perhetuvalla on monipuolinen vertaisuuden ja matalan kynnyksen toimintamalli, joka tarjoaa tukea perheiden erilaisiin elämäntilanteisiin. Perhetupa on osa yhdistyksen palvelukokonaisuutta.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Lapsiperheiden yhteiskunnallista tilannetta ja toimintaympäristön muutoksia on seurattu. On myös pyritty kuuntelemaan lasten ja vanhempien ääntä sekä tarpeita. Perhetuvan työntekijät ovat olleet mukana eri lapsiperhetoimijoiden yhteistyössä ja kehittämistoiminnassa. Työntekijät ovat osallistuneet lisäkoulutuksiin ja työn ammatilliseen kehittämiseen sekä ovat mukana yhdistyksen kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan kehittämisessä. Perhetuvalla toimitaan kestävästi ja jaetaan siitä tietoutta. Kierrätystee-

ma näkyy mm. lasten ja aikuisten vaatteiden sekä tavaroiden kierrätyksessä. Toiminnassa muodostuvat jätteet lajitellaan asianmukaisesti ja ohjeistetaan lajittelussa myös Perhetuvalla kävijöitä.

Perhetuvan toimintalukuja v. 2020			
ASIAKASTYÖ			
Perheiden määrä	300 kpl	>>	vuositasolla toiminnassa (päivittäin n. 15 aik. ja 20 lasta)
Avoin päivätoiminta	2430 krt	>>	käyntikertaa (aik. 1090 krt, lapset 1340 krt)
Lastenhoito	6 krt		
Aukiolopäiviä	99 pv		
RYHMÄTOIMINTA			
Yhteistyötahojen ja perheiden vertaisryhmät	25 krt		
Yhdistyksen ryhmät	20 krt		
Yksinodottajien perhevalmennus (tt mukana)	5 krt		yhteistyössä; neuvola ja Dilan Vauvan Taika
Lasten syntymäpäiväjuhlat ja ristiäiset	27 krt		
TOIMINTATUOKIOT			
Lasten musiikkituokio	11 krt	>>	ulkopuolinen ohjaaja
Vauvajooga	2 krt	>>	ulkopuolinen ohjaaja
TOIMINTAYMPÄRISTÖ (Loviisankatu 14, katutaso, 15100 Lahti)			
Henkilökunta	3 hlö	>>	vast.perhetyöntekijä 50 %, 80 % perhetupaohjaaja 50 % lastenohjaaja
Opiskelijoita	2 hlö	>>	sosiaali- ja terveydenhuoltoala
Rahoitus		>>	Toiminta rahoitetaan Lahden kaupungin ja STEAn avustuksilla
Lahti	80 000,00	€	
STEAn	29 810,28	€	
Muut tuotot	8 288,70	€	
Tuotot yhteensä	118 098,98	€	

7. VERKKOAUTTAMINEN - CHAT

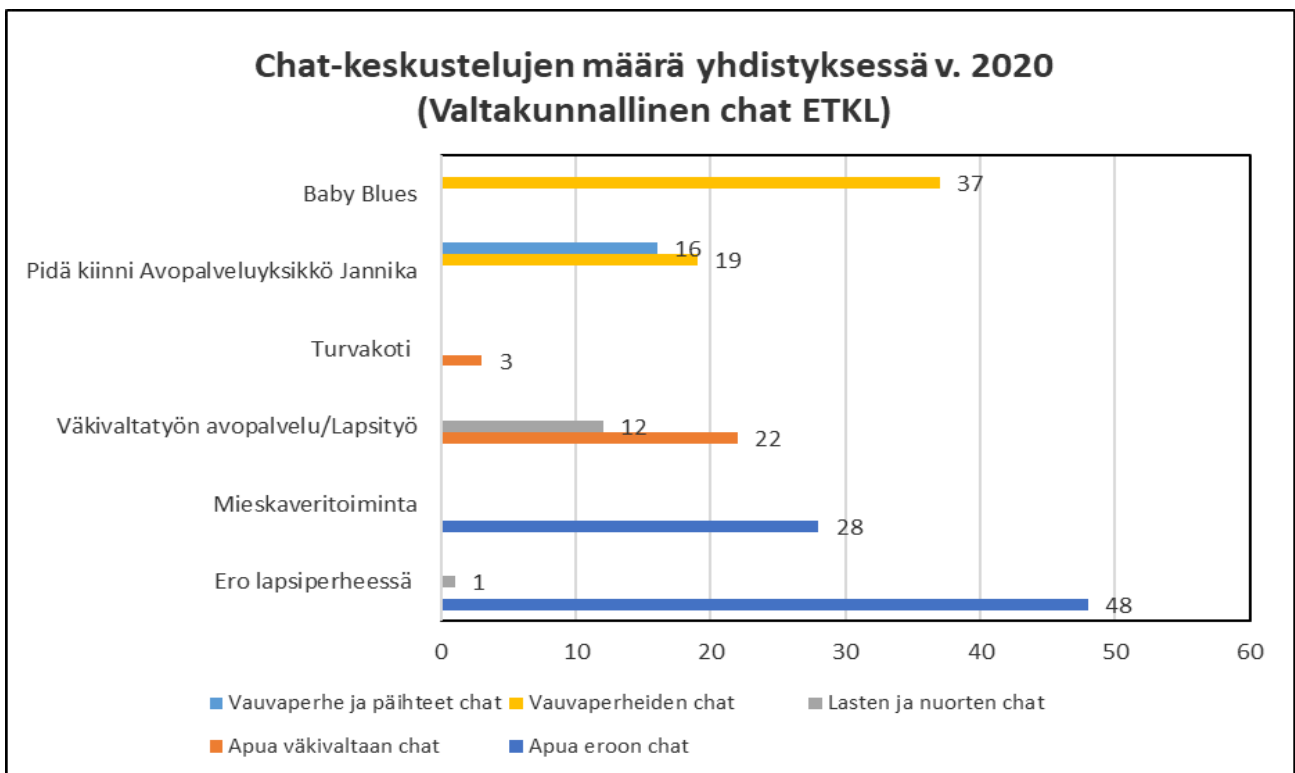
Yhdistys on mukana Ensi- ja turvakotien liiton valtakunnallisessa verkkoauttamisessa. Palvelun tarkoituksena on tarjota verkossa tietoa, ohjausta ja neuvontaa nimettömästi ja maksuttomasti. Verkkoauttajina toimivat Ensi- ja turvakotien liiton, jäsenyhdistysten ja yhteistyötahojen asiantuntijat sekä koulutetut vapaaehtoiset. Toimintaa ohjaavat verkko-työn eettiset periaatteet.

- Apua eroon -chat on tarkoitettu eroa pohtiville, erotilanteessa eläville ja eronneille vanhemmille sekä läheisille.
- Apua päihteitä käyttäville raskaus- ja vauva-aikana -chat on tarkoitettu ihmisille, jotka ovat huolissaan päihteiden käytön vaikutuksista vauvaan raskausaikana ja syntymän jälkeen.

- Apua vauvan uneen -chat ja Unichat-ryhmächat on tarkoitettu vauvaperheille, joissa vauvan uni haastaa.
- Apua väkivaltaan -chat on tarkoitettu perhe- ja lähisuhdeväkivallan kaikille osapuolille sekä huolestuneille läheisille.

Vuonna 2020 chat-palvelussa käytiin valtakunnallisella tasolla yhteensä 5003 aloitettua chat-keskustelua (v. 2019 luku oli 1175). Palautteen perusteella avunhakijat ovat saaneet tietoa ja tukea tilanteeseensa sekä ymmärrystä lapsen tilanteeseen. Moni avunhakija on kokenut myös olonsa helpottuneen keskustelun myötä.

Yhdistyksen työntekijöillä oli v. 2020 yhteensä 186 chat-keskustelua (199,5 h).

8. TYÖRYHMÄT

8.1 Kansalais- ja vapaaehtoistoiminta (KAVA)

KAVA-työryhmän jäsenenä toimi yhdistyksen eri työmuotojen työntekijöitä. Puheenjohtajana toimii toiminnanjohtaja Jukka Ihalainen. KAVA:n toimintaa koordinoi osana työtään mieskaveritoiminnanohjaaja, vapaaehtoistoiminnan koordinaattori. KAVA:n työskentelyyn osallistui puheenjohtajan lisäksi yhdistyksen työntekijöitä mieskaveri- ja doulatoiminnasta, Perhetuvalta, ensikodilta, eroauttamisesta, väkivaltatyön avopalvelusta sekä Dilan Särötoiminnasta. Väkivaltatyön avopalvelun sisältöön kuuluu kansalais- ja vaikuttamistoiminta, jota toteutetaan Päijät-Hämeen alueella yhteistyössä eri toimijoiden kans-

sa. KAVA:n tavoitteena oli vahvistaa yhdistyksen näkymistä ja toimintaa kansalaisjärjestönä.

Strategian mukaiset tulokset:

1. Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

KAVA-työryhmä kokoontui vuoden 2020 aikana kaksi kertaa. Työryhmä kävi tapaamisissaan läpi kuulumisia ja ajankohtaisia asioita sekä kävi työryhmänä läpi vapaaehtoistoiminnan haasteita. Työryhmän toimintaan kuului uusien vapaaehtoisten rekrytointi ja perehdyttäminen, jatkokoulutusten ja virkistys/kiittämistilaisuuksien järjestäminen.

Yhdistyksen kaikille vapaaehtoisille tarjottiin vuoden aikana mahdollisuutta kahteen jatkokoulutukseen, joihin kutsuttiin myös muiden lapsiperheiden parissa toimivien järjestöjen (Dila, MLL:n perhekummit, OmaKamut vapaaehtoisia. Koronapandemiasta johtuvien rajoitusten ja kontaktien välttämisen vuoksi vapaaehtoisten käyttö oli vähäisempää eikä vapaaehtoisten rekrytointikampanjoita järjestetty.

2. Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Erotukihenkilöiden koulutus toteutettiin ja yhdistyksessä on nyt 6 erotukihenkilöä. Koulutusrakennetta ja sisältöä kehitetään tulevaisuudessa. Jannikan, Ensikodin ja Perhetuvan vapaaehtoisten työnkuvaa pyrittiin selkeyttämään ja kartoitettiin myös muiden työmuotojen vapaaehtoisten tarvetta.

3. Yhdistyksen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Vapaaehtois- ja kansalaistoiminnassa tehtiin yhteistyötä Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkostossa. Yhdessä verkoston kanssa suunniteltiin opas työntekijöille, josta löytyvät kaikki alueen vapaaehtoistyön tarjoajat. Tämä helpottaa ammattilaisten palveluohjausta ja siten apua tarvitsevat löytävät vapaaehtoisia paremmin.

Yhteistyö LAB:in opiskelijoiden kanssa liittyen Turvakodin vapaaehtoistoimintaan alkoi suunnittelulla ja opiskelijoiden ryhmäperehdytyksellä, mutta koronapandemia vaimensi tämän. Asiaan palataan tulevaisuudessa.

4. Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Ensi- ja turvakotien liiton kanssa yhteistyötä jatkettiin osallistumalla kansalaistoiminnan ja erotukihenkilötoiminnan Teams-etäkokouksiin sekä yhteisiin kehittämispäiviin.

Toiminnanjohtaja ja vapaaehtoistoiminnan koordinaattori osallistuivat Dilan tuetun vapaaehtoistoiminnan hankkeen ohjausryhmään.

SofiaCRM -Asiakastietojärjestelmän vapaaehtoisten rekisterin ylläpitoa jatkettiin. Ensi- ja turvakotienliiton kanssa tehtiin yhteistyötä asiakastietojärjestelmän kehittämisessä. Mieskaveri- ja Doula -toiminnasta palautetta kerättiin säännöllisesti.

KANSALAISTOIMINNAN TILASTO		V. 2020				
Vapaaehtoisia yhteensä		90 hlö				
	lahtelaisten osuus	79 %	>> muut kunnat: Heinola, Hollola, Hämeenkoski, Kuhmoinen, Nastola, Orimattila, Pukkila ja Tampere			
				tapaamis-	osallistujia	
			Ryhmät	kertoja		
			Doula-ilta, ryhmätyönohjaus	10	12	
			Mieskavereiden työnohjaus	4	29	
			Erotukihenkilö -koulutus	3	5	
Vapaaehtoisjaksot						
(sama henkilö voi toimia useammassa tehtävässä)						
	mieskavereita	29	Tapahtumat	kpl	vap.ehtoisia	vap.eht.käyttämä tuntimäärä
	Doulia	12	Koulutus	1	12	4
	erovapaaehtoisia	6	Muu	2	28	5
	lastenhoitovapaaehtoisia	31	Retki	5	29	9
	turvakotivapaaehtoisia	2	Toiminnan/yhd. Esittely	4	2	4
	etsii tehtäviä ja muut	10	Virkistys, juhlat	1	15	1
		90				
	Vapaaehtoisten yksilölliset tapaamiset/perehdytykset	4 krt				
	Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkoston kokoontumiset	3 krt				
	KA-VA -työryhmän kokoukset	2 krt				
			Työntekijöiden kansalaistoimintaan käyttämä aika yht. 229 h (4 työntekijää, työtunteja/työntekijä yht. 57,25 h)			

8.1.1 Tapahtumat

Tapahtumat ja koulutukset:

- Harrasta hyvää -tapahtuma 25.1. Lahden Palvelutori
- Nuorille hyvinvointia 6.2. Lahden messukeskus
- Hyvä arki lapselle -koulutus vapaaehtoisille 20.2. Perhetupa
- Leluralli 27.8. Launeen kirkon parkkipaikalla

8.2 Vauvaperhetyöryhmä

Vauvaperhetyöryhmän tehtävänä on kehittää ja koordinoita yhdistyksen vauvaperhetyön sisältöjä, järjestää koulutusta sekä antaa ammatillista tukea ryhmän jäsenille sekä yhdistyksen muille työmuodoille. Työryhmään kuuluu työntekijöitä Ensikodilta, Baby blues -vauvaperhetyöstä, Päiväryhmä Peukaloisesta, Perhetuvalta sekä Pidä kiinni® Avopalvelu-

yksikkö Jannikasta. Vauvaperhetyöryhmän jäsenet ovat mukana alueellisissa vauvaperhetoimijoiden verkostoissa. Vauvaperhetyöryhmä kokoontuu 2-4 kertaa vuodessa.

Vauvaperhetyöryhmä oli mukana järjestämässä virtuaalista vauvanpäivän Facebook-tapahtumaa yhdessä alueen muiden vauvaperheiden parissa toimivien tahojen kanssa. Tapahtumassa tuotiin esille monipuolisesti Lahden ensi- ja turvakotiyhdistyksen vauvaperhetyön työmuotoja. Vauvaperhetyötä tuotiin ko. vuoden aikana monipuolisesti esiin sosiaalisessa mediassa ja tiedotettiin vauvaperheille tarjottavasta tuesta.

Vauvaperheille tukea tarjoavat yhdistyksen toimintamuodot jakavat vauvaperhetyöryhmän kautta osaamistaan ja kokemustaan esiin tulleista vauvaperheiden palvelujen tarpeista. Vauvaperhetyöryhmän toiminta tukee monipuolisten palvelujen saatavuutta alueen perheille.

Vauvaperhetyöryhmä on mukana alueen vauvaverkossa, jossa alueen vauvaperheiden parissa toimivat henkilöt kohtaavat ja kehittävät vauvaperheiden palveluja.

8.3 Lapsityöryhmä

Lapsityöryhmä koostuu yhdistyksen eri työmuotojen edustajista ja sen tarkoitus on tukea ja kehittää yhdistyksessä tehtävää lapsityötä sekä toimia lapsityötä yhdistyksessä tekevien työntekijöiden vertaistukiryhmänä. Tavoitteena on edistää lasten hyvinvointia vanhemmuus huomioiden, edistää perheiden turvallisuutta ja osallisuutta sekä tehdä lapsi näkyväksi. Lapsityöryhmässä ylläpidetään arvopuhetta lapsen asemasta yhteiskunnassa ja Päijät-Hämeessä. Lapsityöryhmä tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Strategian mukaiset tulokset:

1) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut

Lapsityöryhmä kokoontui vuoden aikana yhteensä 7 kertaa (4 kokousta ja tapahtumiin liittyvät suunnittelutapaamiset 3 kertaa). Lapsityöryhmän toiminnasta tiedotettiin lisäksi työyhteisötapaamisissa. Koska osa lähikohtaamisista peruuntui koronapandemiavuoden aikana, oli lapsen oikeuksista ja turvallisuudesta tiedottaminen entistä aktiivisempaa sosiaalisessa mediassa. Lisäksi lapsityöryhmä osallistui jäsenhankintaan ja kampanjointiin. Myös yhdistyksen vapaaehtoisia toimijoita otettiin mukaan lapsityöryhmän organisoimiin tapahtumiin. Lapsityöryhmä oli mukana koordinoimassa ja jakamassa keskusjärjestön ja kohtaamispaikkaverkoston kautta saatuja lahjoituksia lapsille ja perheille.

2) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut

Alueellisissa tapahtumissa lapsityöryhmä on ollut perinteisesti mukana osallistumassa ja edustamassa yhdistystä. Suunnitellut osallistumiset PHLU:n Joulumaa tapahtumaan sekä Lahden torilla vuotuisen Joulun avaukseen peruuntuivat koronapandemian vuoksi. Lapsityöryhmä organisoi ja oli mukana järjestämässä Lapsiperheille vuotuisen Lelurallitapahtuman. Samalla juhlistettiin tätä pitkää, 10-vuotista perinnettä erityisohjelmalla. Lapsityöryhmä jakoi nuorille asiakkaille leffalippuja ja kohdennettua hyvää mieltä Ystävänäpäivätempauksessa 80 elokuvalipun myötä. Sosiaalisessa mediassa on kohdennettu viestintää vauvaperheille, lapsille ja nuorille sekä tiedotettu aktiivisesti käynnistetyistä chat-palveluista. Virkistystoimintana Homebasen toipuvien addiktinuorten ryhmän kanssa kävimme pelaamassa sulkapalloa.

3) Yhdistyksen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa

Lapsityöryhmän jäsenet osallistuivat aktiivisesti yhdistyksen koordinoimiin ja Ensi ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuksiin. Lapset puheeksi- ja Turva10 -menetelmäkoulutus sekä traumakoulutus olivat osa koulutusta. Lapsityöryhmä oli mukana myös lapsiperheitoimijoiden verkostoissa. Vaikuttamistoimintaa tehtiin yhteistyössä Lastensuojelun keskusliiton ja keskusjärjestön kanssa.

4) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisu näkyvät toiminnassamme

Lapsityöryhmä organisoi ja suunnitteli yhdistyksen asiakasperheille retkipäivän Asikkalan luonnonvarakeskukseen luonnon äärelle tehden yhteistyötä Koulutuskeskus Salpauksen kanssa. Tarkoituksena oli mahdollistaa asiakkaille luontoelämyksen kokeminen ja tuoda kestävä kehityksen sekä ympäristön teemaa esille. Koronapandemian vuoksi retkipäivän toteutus siirtyi tuonnemmaksi. Toiminnassamme viestintää toteutettiin sähköisesti perinteisen materiaali- jaon lisäksi.

8.4 Työsuojelutoimikunta

Työsuojelun tehtävänä on taata turvalliset ja terveelliset työolosuhteet sekä tukea työntekijöiden työkyvyn ylläpitämistä. Työsuojelu on yhteistyötä ja koskee kaikkia työpaikalla työskenteleviä. Työsuojelutoimikunta edistää ja valvoo työsuojeluasioita.

Työsuojelutoimikunnan kokoonpano v. 2020:

- Jukka Ihalainen, työsuojelupäällikkö
- Terhi Hugg, varatyösuojelupäällikkö

- Leena Tolonen, työsuojeluvaltuutettu
- Anna-Maria Sipponen, 1. varatyösuojeluvaltuutettu 10/2020 saakka
- Marjut Pitkänen, työsuojelutoimikunnan jäsen ja 10/2020 alkaen 1. varatyösuojeluvaltuutettu

Työsuojelutoimikunta kokoontui 9 kertaa vuoden 2020 aikana. Osa kokouksista pidettiin etäyhteyden avulla. Työsuojeluvaltuutettu ja työsuojelupäällikkö tiedottivat yhdistyksen työntekijöitä työsuojeluasioista työyhteisöpäivissä. Yhdistykseen perustettiin työnantajan koostama koronaryhmä, joka hoiti kriisiviestintää ja tiedotti sekä huolehti erityisesti työyhteisön työntekemisen turvallisuudesta koronapandemian aikana. Yhdistyksessä siirryttiin osin etätyökäytäntöön siten, että turvattiin työn turvallisuus ja palveluiden jatkuminen.

Työelämän pelisäännöt ja psykososiaalisten kuormitustekijöiden huomioiminen työyhteisössä on huomioitu työsuojelutoimikunnan toimesta. Aiheesta suunniteltu koulutus peruuntui vallitsevan epidemiatilanteen vuoksi. Yhdistyksessä käynnistyi syyskaudella henkilöstön vuoden kestävä traumakoulutusprosessi, jossa tuetaan henkilöstön traumatietoisuutta sekä omaa työssä jaksamista ehkäisten sijaistraumatisoitumista. Suunnitelman mukaisesti järjestettiin yhdistyksen työntekijöille ensiapukoulutus ja osin se jatkuu vielä vuonna 2021. Alkusammutuskoulutuksen järjestäminen yhdistyksessä jouduttiin siirtämään epidemiatilanteen vuoksi. Turvallisuuskävelyt toteutettiin eri toimipisteisissä suunnitelman mukaisesti. Työyhteisön jäsenten perehdyttämiseksi laadittiin yhteinen henkilöstöopas, joka valmistuu alkuvuodesta 2021 kaikkien käyttöön ja saataville.

Työsuojelutoimikunta järjesti yhdistyksen henkilökunnalle virkistyspäivän kesäkuussa Launeen perhepuistossa turvaetäisyydet huomioiden ja syksyllä virkistäydyttiin kauniissa metsämaisemissa Pirunpesällä ja Martan majalla liikunnan ja työkaverin positiivisen huomioimisen teemalla. Syyskausi päättyi työyhteisön yhteisiin virtuaalipikkujouluihin, jossa tiimit viihdyttivät toisiaan hausalla vapaamuotoisella ohjelmalla. Työntekijöiden työhyvinvointia ja jaksamista on tuettu Smartumin liikunta- ja kulttuurietuudella. Työterveys Mehiläinen vastasi yhdistyksen työterveydenhuollosta vuosittain tarkistettavan

toimintasuunnitelman mukaisesti. Viime vuonna työsuojelutoimikunta sai käsiteltäväksi 3 työsuojeluilmoitusta. Ne käsiteltiin ja hoidettiin asiaan kuuluvalla tavalla.

8.5 Vastuutiimi

Vastuutiimi koordinoi yhdistyksen toimintaa ja tukee esimiestyötä. Vastuutiimiin kuuluvat toiminnanjohtaja, talouspäällikkö, turvakodin vastaava sosiaalityöntekijä, Ensikodin johtaja, Väkivaltatyön avopalvelun lähiesimies, Lapsiperheiden Avopalvelun lähiesimies ja Vauvalähtöisen päihdekuntoutuksen vastaava sosiaalityöntekijä. Vastuutiimi kokoontui viikoittain. Kokousmuistiot lähetetään henkilökunnalle sähköpostitse ja ovat nähtävillä myös Yhteinen -asemalla > Vastuutiimin muistiot.

9. KEHITTÄMINEN, UUDET HANKKEET, YHTEISTYÖ JA VERKOTTUMINEN

9.1 Kehittäminen

Lahden ensi- ja turvakoti ry:n strategia määrittelee yhdistyksen strategiset valinnat ja toiminnan suunnan vuosille 2020 - 2023. Strategia on läsnä arjen toiminnassa, jonka eri osa-alueet, työmuodot ja ammatillinen osaaminen yhteistyössä vapaaehtois-, vertais- ja kokemusasiantuntijoiden kanssa muodostavat entistä tiiviimmän toisiaan tukevan kokonaisuuden.

Strategiakauden tulostavoitteiden arviointikriteerit:

- 5) Ihmisten mahdollisuus osallisuuteen ja turvalliseen elämään on vahvistunut
- 6) Vauvat, lapset ja nuoret saavat tarvitsemansa tuen ja laadukkaat palvelut
- 7) Yhdistyksen osaaminen, kansalaistoiminta ja palvelut ovat voimavara uudistuvassa sosiaali- ja terveydenhuollossa
- 8) Sosiaalisesti ja ympäristön kannalta kestävä ratkaisut näkyvät toiminnassamme

Lastensuojelujärjestönä yhdistyksen on pystyttävä vastaamaan kasvavaan tuen tarpeeseen sekä jatkuvaan uudistamiseen. Työmuotojemme toiminnan sisällöt on avattu ”palvelukuvauksissa”.

Laatukäsikirjassa kuvataan Lahden ensi- ja turvakoti ry:n monipuolinen toiminta. Päivitetty käsikirja on jatkuvan laatutyöskentelyn pohjana.

Arviointi on kiinteä osa työtä ja ammatillista kehitystä. Sen tarkoitus on kehittää työn laatua ja työlle asetettujen arvojen ja tavoitteiden toteutumista. Arvioivan työotteen tavoitteena on työstämme nousevien kehittämistarpeiden tunnistaminen ja sanoittaminen,

olemassa olevien työmuotojen päivittäminen, uusien työmuotojen innovointi sekä tarvittavien uusien työ- ja toimintamuotojen käynnistäminen.

Asiakastyötämme mittaavat tilastoluvut syntyvät käytössä olevasta Sofia-asiakashallintajärjestelmästä. Samanlainen asiakashallintajärjestelmä on käytössä kaikissa Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksissä. Asiakkailta ja yhteistyötahoilta kerätään palautetta työhömmme liittyen sen eri vaiheissa palautelomakkein ja keskusteluihin.

Itsearviointinnissa arvioidaan oman työyhteisön, työryhmän ja työntekijän omaa toimintaa ja toimintakäytäntöjä. Itsearviointin avulla työstämme nouseva käytännön kokemustieto (hiljainen tieto) ja oma toiminta tulevat tarkastelun kohteiksi. Välineinä ovat mm. palautteiden kerääminen, työnohjaus ja työpäiväkirjat.

Vertaisauditoinnissa samaan ammattiryhmään kuuluvat tai saman ongelman parissa työskentelevät arvioivat työtänsä ja jäsentävät sen kehittämistarpeita. Arviointi voidaan toteuttaa esimerkiksi vertaiskäyntinä toiseen Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistyksen työyhteisöön, osana verkostoyhteistyötä sekä sovittujen kehittämispäivien tai työkokousten myötä. Vertaiset työntekijät antavat ja saavat palautetta toisiltaan. Näin saatu tuki, palaute ja rakentava kritiikki mahdollistavat työn ja sen laadun kehittämisen.

Yhdistyksemme eri työmuodoissa on otettu käyttöön Vaikuttavuus esiin -hankkeessa kehitetty vaikuttavuusseuranta. Vaikuttavuusseurannan kehittämistyötä on tehty hankekoordinaation kanssa.

Yhdistyksen eri työmuodoissa tehtyä työtä ja sen tuloksia raportoidaan säännöllisesti palveluitamme ostaville kunnille ja kuntayhtymille, toimintaamme valvoville tahoille; Aluehallintovirastolle, turvakotitoimintaa THL:lle sekä avopalveluitamme laajasti rahoittavalle STEAlle.

9.2 Hankkeet

9.2.1 Perheet keskiöön! Järjestöjen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinaatiohanke (v. 2018 – 2021), Lastensuojelun keskusliitto ry, STEA

Perheet keskiöön-hanke on STEA:n rahoittama valtakunnallinen yli 80 yhdistyksen yhteinen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinaatiohanke. Lastensuojelun Keskusliitto koordinoi hanketta. Hankkeessa toimi kaksi koordinaattoria, 6 osa-aikaista (50 %) järjestöagenttia eri maakunnissa. Yhdistys aloitti hankkeen pilottina vuodesta 2018 ja yhdistyk-

seen tuli 50 % Päijät-Hämeen järjestöagentti. Hanke sai jatkorahoituksen vuodelle 2021 ja toiminta-alueet muuttuvat ERVA-alueiksi.

Hankkeen päätavoitteena on kiinnittää järjestöjen tarjoama tuki ja palvelut osaksi perhekeskustoimintaa koko valtakunnan alueella. Käytännössä hanke tukee järjestöjen keskinäistä yhteistyötä sekä perhekeskustoimijoiden alueellisia ja paikallisia yhteistyörakenteita. Tätä kautta vahvistetaan järjestöjen kiinnittymistä perhekeskuksiin. Lisäksi tavoitteena on juurruttaa kohtaamispaikkatoiminnan laadullinen arviointimalli valtakunnallisesti.

Järjestöagentin tehtävänä on ollut kehittää yhdistysyhteistyötä, tukea järjestöjen mukaan pääsyä perhekeskustoimintaan, toimia maakunnallisessa ja valtakunnallisessa perhekeskuskehittämistyössä. Hanke on järjestänyt valtakunnallisia yhdistysten verkostotapaamisia. Marraskuussa toteutettiin valtakunnallinen perhekeskuskonferenssi. Päijät-Hämeessä on työstetty rakennekuva perhekeskusyhteistyöstä. Järjestöagentti on edustanut lapsiperhejärjestöjä erilaisissa perhekeskustoimijoiden verkostoissa. Keskeistä on myös ollut Päijät-Hämeen kohtaamispaikkaverkoston sekä Lahden kohtaamispaikkaverkoston toimintaan osallistuminen.

Hankkeessa on työskennelty laajasti järjestölähtöisen kohtaamispaikkatoiminnan arvioinnin parissa. Hanke tuotti kohtaamispaikan arviointimateriaalia sekä perhekeskuksissa työskentelevien ammattilaisten työn tueksi on koottu hankkeen nettisivulle materiaalia kuten julkaisuja, videomateriaalia ja artikkeleja.

9.2.2 Vapaaehtoistoiminnan verkosto *(kohdennettu toiminta-avustus, Lahden Lähimmäispalvelu ry)*

Päijät-Hämeen vapaaehtoistoiminnan verkosto on yhteistyöfoorumi, joka kokoaa yhteen vapaaehtoistoimintaa organisoivia tahoja Päijät-Hämeen alueelta. Verkostossa on jo yli 40 jäsentahoa mukana ja se toimii aktiivisesti tällä hetkellä Lahden, Hollolan, Asikkalan ja Heinolan alueella. Yhdistyksemme vapaaehtoistyö linkittyy osaksi verkoston toimintaa.

9.2.3 Yhteinen Päijät-Häme -hanke (v. 2017 – 2020 Päijät-Hämeen Sosiaali- ja terveysturva ry)

Hanke on toiminut aktiivisesti yhdistysfoorumin perustamiseksi ja sen toiminnan käynnistämiseksi. Hanke tekee aktiivisesti työtä järjestöjen toiminnan huomioimiseksi sote- ja perhekeskuskehittämisessä.

9.2.4 Paikka auki -ohjelma (v. 2020), STEA

Ohjelman avulla on mahdollista työllistää työtön alle 30-vuotias nuori tai osatyökykyinen järjestön yleishyödyllisiin tehtäviin. Tavoitteena oli lisätä nuoren työelämätaitoja ja -

tietoutta sekä vahvistaa nuoren kiinnittymistä yhteiskuntaan järjestössä saadun työelämäkokemuksen kautta. Työllistimme hankkeen ajaksi työttömän, alle 30-vuotiaan nuoren, hänen työtehtäviinsä kuuluivat mm. mainosmateriaalien tuottaminen, kotisivujen ja sosiaalisen median päivittäminen ja niihin sisällön tuottaminen sekä kirjanpidon avustavat työt.

9.2.5 Vaikuttavuus esiin -hanke (v. 2018 – 2020, Ensi- ja turvakotien liitto)

Vaikuttavuus esiin -hankkeen tavoitteena on kehittää välineet avun piiriin tulevien tilanteissa, toimintakyvyssä ja koetussa hyvinvoinnissa tapahtuvien muutosten arviointiin. Lisäksi luodaan digitaalinen väline tiedon keruuseen asiakkuuden jälkeisestä vaikuttavuudesta, kehitetään arjen toimintaan kytkeytyvä, vaikuttavuustietoa tuottava työtapo, sekä osoitetaan toiminnan vaikuttavuus lasten ja aikuisten sekä yhteiskunnan kannalta. Yhdistyksemme eri työmuodoissa on otettu käyttöön hankkeessa kehitetty vaikuttavuus-seuranta. Kehittämistyötä on tehty myös etätapaamisina hankekoordinaation kanssa.

9.2.6 Lasten eriarvoisuuden kaventaminen vähentämällä stressin haitallisia vaikutuksia lapsen kehitykseen -hanke (v. 2020 – 2022, Ensi- ja turvakotien liitto)

Stressistä säätelyyn – hankkeen tavoitteena on kaventaa eriarvoisuutta vähentämällä vanhempien kokemaa stressiä ja sen vaikutuksia vauvan kehitykseen ja terveyteen. Hankkeessa kehitetään vauvaa odottaville ja vauvaperheille suunnattua ryhmätyömalli. Yhdistyksestämme on osallistuttu hankkeen koulutuksiin ja kehittämistyöhön.

9.3 Päijät-Hämeen turvallisuusverkosto ja Perhe -ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmä (PLW)

Moniammatillisen Päijät-Hämeen turvallisuusverkoston tavoitteina ovat verkostoituminen seudullisten toimijoiden kanssa, oman ammattitaidon lisääminen, tiedon saaminen lähisuhdeväkivallasta sekä kunkin toimijan työskentelyosuuden ymmärtäminen perheväkivaltatyössä. Tavoitteena on laajempi verkottuminen niin, että työryhmän jäsenet syventävät ja levittävät väkivaltatietoutta työpaikoillaan.

Turvallisuusverkosto kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Vuoden ensimmäisessä kokouksessa 11.2. (10 osallistujaa) nousi esiin erilaisia ilmiöitä, joihin toivottiin perehdytystä. Koronatilanteen vuoksi kevään toinen kokous peruttiin, mutta syksyn koulutuksellinen kokous toteutettiin Teams-muotoisena 17.9. (16 osallistujaa). Koulutuksesta vastasi Ensi- ja turvakotienliiton väkivaltatyön asiantuntija Johanna Linner-Matikka. Koulutuksen aiheet olivat ylisukupolvisen kaltoinkohtelun katkaisu, ACE sekä traumainformoitu työote auttamistyössä.

Kuulimme kokouksissa Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmän ajankohtaiset kuulumiset, sekä aihealueeseen liittyvistä verkossa toteutettavista koulutuksista.

Turvallisuusverkoston kokoukset päätettiin vallitsevan pandemiatilanteen vuoksi siirtää tauolle alkuvuodeksi 2021 ja seurata tilanteen kehittymistä. Turvallisuusverkostoa voidaan tarvittaessa käyttää tiedotuskanavana eri toimijoiden välillä.

Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmä (PLW)

Seutukoordinaatioryhmään kuuluu edustajat Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymästä, alueen kunnista, Hämeen poliisista, Rikosuhripäivystyksestä, Seurakuntayhtymästä, Sosiaalialan Osaamiskeskus Versosta ja Lahden ensi- ja turvakoti ry:stä. Toimintaa koordinoi Verson ehkäisevän työn koordinaattori ja yhdistyksen verkostokoordinaattori.

Ryhmän toiminta perustuu Tavoitteena turvallisuus -toimintaohjelmaan, joka sisältää toiminnan painopistealueet. Painopistealueita ovat; toiminnan rakenteet ja verkostot, tarpeita vastaava palvelurakenne, henkilöstön perehdytys ja koulutus, tilastointi, viestintä sekä toiminnan sisällyttäminen muihin turvallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia edistäviin ohjelmiin. Tarkemmat kuvaukset löytyvät Turvallisuus-wikistä (<http://phturvallisuusverkosto.pbworks.com/w/page/63854278/TERVETULOA!>)

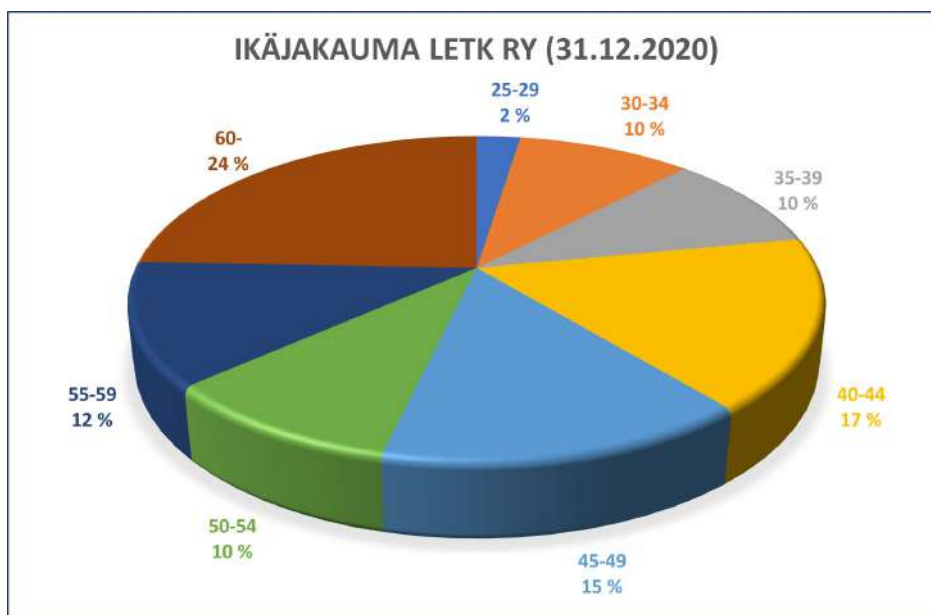
Painopistealueista esimerkkinä ammattilaisten kannustaminen lähisuhdeväkivallan tunnistamiseen, systemaattiseen puheeksiottamiseen ja tilastointiin kansalaisten avun saamiseksi sekä tiedolla johtamisen mahdollistamiseksi. Neljän tuulen näkökulmaa pidettiin vahvasti esillä ja eri seutukoordinaatioryhmät tiivistivät yhteistyötä. Työssä huomioitiin myös koronaepidemian ja sen jälkeisen ajan erityiskysymyksiä, kuten perhetilanteiden kriisiytyminen ja niiden ennakointi oikein kohdennettujen, matalakynnyksisten palvelujen keinoin. Etsittiin uusia ihmisten tavoittamisen tapoja ja riskien tunnistamisen keinoja sekä vahvistettiin ammattilaisten osaamista.

9.4 Ohjausryhmiin ja yhteistyöverkostoihin osallistuminen

OHJAUSRYHMÄT JA YHTEISTYÖVERKOSTOT v. 2020		
<p>Asikkalan perhekeskusverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 työntekijää <p>Erohankkeiden verkosto (ETKL):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 työntekijää <p>Hanketyöntekijöiden verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Harley Davidson Club Finland (Pieni Leluralli):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Heinolan perhekeskusverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 työntekijää <p>Homepage-toiminta ja ohjausryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Järjestöjen valtakunnallinen verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Kaikille eväät elämään -hankeverkosto (LSKL):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Kiusaamisasioiden tuki- ja neuvontakeskus Valopilkku:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Kohtaamispaikkaverkosto, eroauttamisen kehittäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 työntekijää <p>Kotoa kotiin -hanke, ohjausryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Lahden alueen parisuhdetoimijoiden verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Lahden Kohtaamispaikkaverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 3 työntekijää <p>Lahden vauvaverkko: (ed. 1 hlö/työmuoto)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Ensikoti, Jannika, Baby blues, Peukaloinen ja Perhetupa</i> <p>Lapsiperheyhdistykset:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Lasten ja nuorten hyvinvointityöryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä 	<p>Marak-työryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 työntekijää <p>Motoristit koulukiusaamista vastaan –työryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Nikkilän perhepalvelukeskus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Perheet keskiöön, ohjausryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Perheet keskiöön yhdistysten valtak.verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön seutukoordinaatioryhmä PLW:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 työntekijää <p>Perhekeskuksen johtotiimi ja yhteistyöryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Perhekeskustyöryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Perhevalmennusverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 työntekijää <p>P-H:n ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön verkosto (PETE):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 5 työntekijää <p>P-H:n eroauttajien verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 työntekijää <p>P-H:n Hyvinvointikuntayhtymä (PHHYKY), lastensuojelun yksikkö:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>P-H:n kohtaamispaikkaverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>P-Hämäläiset päihdejärjestöt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 5 työntekijää <p>P-H:n Rauhanturvaajat ry:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>P-H:n sosiaaliturvayhdistys, hallitus:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä 	<p>P-H:n Turvallisuusverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 5 työntekijää <p>P-H:n Vapaaehtoistoiminnan verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 työntekijää <p>P-H:n vapauttamisverkosto(RISE):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Sosiaalialan osaamiskeskus Verso, johtokunta:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Sosiaalialan osaamiskeskus Verso:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Sosiaalitoimen perhehoidon työryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 3 työntekijää <p>THL:n Avainkouluttajien verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>THL:n valtak. kohtaamispaikkaverkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Tukea vapaaehtoisuuteen -hanke, ohjausryhmä (Dila):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 työntekijää <p>Tukihenkilötoiminnan verkosto:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Vaikuttavuus esiin -hankkeen kehittäjäryhmä:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Valtakunnallinen mieskaveritoiminnan ohjaajien verkosto (Pienperheyhdistys):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Vauvaosaajien verkosto (ETKL):</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Välitä viljelijästä -hanke:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä <p>Yhdistysfoorumi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 2 työntekijää <p>Yhteispeleillä kohti arjen hyvinvointia –hanke:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 työntekijä

10. HENKILÖKUNTA

Työmuoto	HIö	Yhteensä
PERHEVÄKIVALTA- JA TURVALLISUUSTYÖ		14
Turvakoti	9	
Väkivaltatyön avopalvelu;		
Aikuisten kanssa tehtävä työ	3	
Lasten kanssa tehtävä työ	1	
Turvallisuustyö	1	
LAPSIPERHEIDEN AVOPALVELU		6
Ero lapsiperheessä -työ	2	
Mieskaveritoiminta	1	
Kohtaamispaikka Perhetupa	3	
VAUVAPERHETYÖ		14
Ensikoti	11	
Vauvaperhetyön avopalvelut;		
Baby blues vauvaperhetyö	1	
Päiväryhmä Peukaloinen	2	
VAUVALÄHTÖINEN PÄIHDEKUNTOUTUS		5
Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannika	5	
HALLINTO JA TOIMISTOPALVELUT		4
Hallinto	2	
Toimistopalvelut	2	

11. KOULUTUS

Henkilökunta osallistui aktiiviseksi Ensi- ja turvakotien liiton järjestämiin koulutuksiin ja työkokouksiin sekä muihin ammatillista osaamista täydentäviin koulutuksiin. Koko henkilökunta osallistui Traumaterapiakeskuksen järjestämään Traumakoulutukseen; vuonna 2020 koulutuspäiviä oli yhteensä 3 krt, koulutus jatkuu v. 2021. Vuonna 2020 koulutus- ja työkokouspäiviin osallistuttiin koronaepidemian vuoksi pääosin etäyhteyksiä käyttäen.

Yhdistyksen eri työmuodot järjestivät koulutustilaisuuksia ja tapahtumatoimintaa koronarajoitusten puitteissa. Työntekijät kouluttivat omaan erityisosaamiseensa liittyen eri yhteistyötahojen järjestämissä tilaisuuksissa.

Yhdistyksen toimipisteissä oli käytännönharjoittelujaksolla opintojensa loppupuolella olevia eri sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita yhteensä 21.

Työryhmien yksilö- ja ryhmätyönohjaukset jatkuivat säännöllisesti.

12.HALLINTO JA YHDISTYSTYÖ

Hallinto

Johtokunnan ensisijaisena tehtävänä on talousarviosta päättäminen, talouden ja toiminnan seuranta, henkilöstöasiat sekä kansalaisjärjestötoiminnan tukeminen ja kehittäminen. Tärkeänä osana johtokunnan toimintaa on ollut vaikuttaminen niin yhdistyksen jäsenistöön ja alueen kuntiin kuin kuntalasiinkin yhteydenpidon, tiedotuksen, tapahtumiin osallistumisen ja niiden järjestämisen sekä varainkeruukampanjoiden avulla.

Olemme seuranneet tarkkaan SOTE-uudistuksen etenemistä. Uudistus ja sen mukanaan tuomat haasteet kansalaisjärjestöille ovat olleet esillä jokaisessa johtokunnan kokouksessa. Kuntayhtymässä on meneillään organisaatiouudistus, jossa järjestöjen osuutta tulisi vahvistaa. Tästä huolimatta kuntayhtymä on ottamassa enenevässä määrin järjestöjen tuottamia toimintoja omaksi työksensä. Rajallisten resurssien vuoksi jää palvelutaso mata-

lammaksi, kuin se olisi järjestöjen tuottamana. Toiminnanjohtaja on osallistunut aktiivisesti neuvotteluihin ja seminaareihin ja tuonut esille järjestökentän suomia mahdollisuuksia palveluiden laadun ja saavutettavuuden parantamiseksi.

Koronavuosi ja sen seuraukset yhteisenä haasteena

Koronapandemian aiheuttamat ongelmat perheiden arjessa ja järjestökentällä ovat kurittaneet myös yhdistystämme. Olemme selviytyneet haasteesta mallikkaasti kaikkia ohjeita ja rajoituksia noudattamalla. Pandemian jatkuminen tulevaisuudessa on otettava vakavaan tarkasteluun työmuotoja kehitettäessä. Näemme kuitenkin tulevan toimintavuoden valoisampana rokotusten saatavuuden lisääntyessä.

Talouden tasapainottamiseksi alati muuttuvassa toimintaympäristössä etsitään aktiivisesti keinoja ja tartutaan mahdollisuuksiin kehittää toimintaamme aikana, jolloin tulevaisuuden ennustaminen on entistä vaikeampaa.

Johtokunta johtaa yhdistyksen toimintaa ja sen jäsenet ovat vapaaehtoisia.

Johtokunta on kokoontunut vuonna 2020 yhteensä 9 kertaa. Kokoukset on pidetty kuukausittain kesätaukoa lukuun ottamatta. Johtokuntaan kuuluu puheenjohtajan lisäksi kuusi jäsentä.

Johtokunta v. 2020
Koskinen-Laine Ulla, pj.
Partanen Iida, varapj.
Hildén Sirkku
Kemppi Hilikka
Lampinen Minna
Lehtola Satu
Markkanen Marju

Johtokuntatyöskentelyn kehittäminen

Johtokunnan jäsenet ovat sitoutuneita ja monessa mukana, mikä on yhdistyksen kannalta hyvä asia. Aika-ajoin ongelmaksi on osoittautunut useiden kokousten päällekkäisyys, mutta ennakoivan suunnittelun ja johtokunnan jäsenten joustavuuden avulla on osallistuminen kokouksiin ollut kiitettävällä tasolla. Kokousten järjestäminen hybridi- ja etäkokouksina on toiminut hyvin. Yhdistyksen ja tukijoiden järjestämiä tapahtumia on koronarajoitusten vuoksi ollut vähemmän ja pääsääntöisesti nettiyhteyksin. Puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja ovat osallistuneet työyhteisöpäiviin, seminaareihin ja koulutuksiin soveltuvien osien. Puheenjohtaja, varapuheenjohtaja, toiminnanjohtaja ja talouspäällikkö ovat kokoontuneet säännöllisesti ennen yhdistyksen johtokunnan kokouksia ja tarpeen

vaatiessa muulloinkin. Tärkeänä linkkinä liittoon ja jäsenjärjestöihin on yhdistyksen varapuheenjohtaja ja liittohallituksen jäsen Ida Partanen.

Yhdistystyö

Jäsenistö kutsuttiin koolle koronan vuoksi poikkeuksellisesti elokuussa pidettävään kevätkokoukseen ja joulukuussa pidettävään syyskokoukseen. Jäsenistöä on aktivoitu mm. tarjoamalla mahdollisuutta vapaaehtoistyöhön. Jäseniä oli v. 2020 lopussa yhteensä 199.

Ensi- ja turvakotien liiton Enska-lehdessä ja paikallisessa mediassa on ilmoitettu jäsenistölle tarkoitetuista tilaisuuksista. Jäsenkirjeet on lähetetty säännöllisesti kaksi kertaa vuodessa.

Kiitokset

Johtokunta kiittää lämpimästi koko henkilökuntaa osaavasta sydämellä tehdystä työstä ja heidän panoksestaan asiakkaiden turvallisuuden takaamisessa poikkeusoloissa. Lämmin kiitos myös niille lukuisille henkilöille ja yrityksille, jotka ovat lahjoittaneet rahaa, tavaraa, omaa aikaansa ja osaamistaan asiakkaidemme hyväksi!

13. TIEDOTUS JA MARKKINOINTI

Yhdistyksen toiminnasta tiedotettiin kotisivuilla www.lahdenensijaturvakoti.fi, Facebookissa ja Instagramissa. Lisäksi paikallisen median edustajat (TV, radio ja lehdistö) tiedottivat toiminnastamme useita kertoja. Tiedotus- ja vaikuttamistoiminnan tarpeita palveleva markkinointimateriaali tuotetaan yhdistyksen omin työntekijäresurssein ja yhteistyössä Ensi- ja turvakotien liiton kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon piirissä toimivia henkilöitä sekä alan opiskelijoita kävi tutustumassa yhdistyksen eri työmuotoihin koronarajoitusten puitteissa.

14. TALOUS

Yhdistys on voittoa tavoittelematon lastensuojelujärjestö. Sen taloutta hoidetaan toimintasuunnitelman ja talousarvion pohjalta.

Yhdistys on valtakunnallinen palveluntuottaja. Yhdistyksellä on kolmen työmuodon osalta ostopalvelusopimus Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän kanssa (Ensikoti, Tapaamispaikka, Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannika). Muiden kuntien osalta käytetään asiakas-

kohtaista maksusitoumusta. Lahden kaupunki rahoittaa Perhetuvan toimintaa vuosittain päätettävällä avustuksella.

Yhdistys omistaa ensikotirakennuksen osoitteessa Mustamäenkatu 74, Lahti.

Ympäri vuorokautiset **ensikotipalvelut** rahoitetaan käyttäjäkuntien maksamilla hoitopäivämaksuilla.

Turvakotitoiminta on valtion rahoittamaa. Valtakunnallisesti toimintaa koordinoi THL.

Tapaamispaikkatoimintaa rahoittavat käyttäjäkunnat. Tapaamispaikkatoiminta päättyi 31.3.2020.

STEA on yhdistyksemme avopalveluiden päärahoittaja. Suoriteperusteisesti vuodelle 2020 STEAn avustukset olivat **1.011.425,17 €**.

Pidä kiinni® Avopalveluyksikkö Jannikan palvelut rahoitetaan STEAn avustuksella ja kuntien korvauksilla.

Baby blues -vauvaperhetyön avopalvelut rahoitetaan STEAn avustuksella. Unirytmityspalvelu rahoitetaan kuntien maksamilla korvauksilla.

Päiväryhmä Peukaloisen toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella.

Perhetuvan rahoittajina ovat Lahden kaupunki ja STEA.

Väkivaltatyön Avopalvelu rahoitetaan STEAn avustuksella. Lahden Seurakuntayhtymältä saatiin 3.000 €:n avustus korvauksena Perheasiainneuvottelukeskuksen kanssa tekemästä asiakasyhteistyöstä.

Lapsityö rahoitetaan STEAn avustuksella.

Ero lapsiperheessä –toiminta rahoitetaan STEAn avustuksella.

Mieskaveritoiminta rahoitetaan STEAn avustuksella.

Perheet keskiöön! -hanke (LSKL) rahoitetaan STEAn avustuksella .

Paikka auki 2 -ohjelma rahoitetaan STEAn avustuksella.

Yhdistyksen toimintavuosi oli taloudellisesti ylijäämäinen. Korona-pandemian vuoksi suojarusteiden hankinta ja koronatestaukset kasvattivat yhdistyksen toiminnan kuluja. Kuntien korvaukset Ensikodin hoitovuorokausista olivat budjetoitua suuremmat.

YHTEENVETO TALOUSLUVUISTA	31.12.2020	
Kokonaistuotot	2 919 993,95	€
Kokonaiskulut	- 2 839 663,52	€
Tilikauden ylijäämä	80 330,43	€
Taseen loppusumma	754 931,63	€

Yhdistyksen muut tuotot koostuvat lahjoituksista, varainhankinnasta ym. tuotoista. Yhdistys voi sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja.

Yhdistyksen saamat lahjoitukset:

Yhdistys voi vastaanottaa lahjoituksia. Vuonna 2020 kansalaiset, yritykset ja yhdistykset osoittivat tukea seuraavasti:

Rahalahjoituksia:

- ✓ Ensi- ja turvakotien liitto, lahjakortit
- ✓ Handelsbanken, lahjakortit
- ✓ Inner Wheel Nastola
- ✓ Isku Kone Oy
- ✓ LAB-ammattikorkeakoulu
- ✓ Lahden Nuorkauppakamari, lahjakortit
- ✓ Lahden seurakuntayhtymä
- ✓ Lahden Soroptimistiklubi
- ✓ Lahden Teollisuusseura ry
- ✓ Lahden Zontakerho
- ✓ Lahti-Kiinteistöt Oy
- ✓ Lions Club Lahti
- ✓ Loosi 19 J.K.Paasikivi I.O.O.F ry
- ✓ LUT-korkeakoulut, Lahti
- ✓ Merivaara Corp.
- ✓ MLL, lahjakortit
- ✓ Onthespot-urheiluhierojat, lahjakortit
- ✓ Padasjoen säästöpankki

- ✓ Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy
- ✓ Päijät-Hämeen Teollisuusliiton ao 23
- ✓ Sandvik Oy
- ✓ Teollisuusliitto
- ✓ Valinta-Rengas Oy
- ✓ Vappu Jakobsson -rahasto
- ✓ Yksityiset henkilöt; rahaa ja lahjakortteja

Erilaisia tavaralahjoituksia:

- ✓ Avoin Ovi ry; liivinsuojia, pikkuleipiä
- ✓ Homebase; äitiysvaatteita ja lastentarvikkeita
- ✓ Kukkapii; joulukukkia
- ✓ Lahden Nuorkauppakamari; leffalippuja
- ✓ Lahden Traktorivaruste; traktoripalapelejä
- ✓ Ravintola Tirra/Torvi; joulumyyjäiset > joululahjoja lapsille
- ✓ Tupperware; keittiövälineitä
- ✓ Yksityiset henkilöt; lasten ja nuorten uusia T-paitoja, kirjoja, pinnasänky, lasten sänky, juniorisänky, polkupyörä, äitiyspakkaus, rattaat, syöttötuoli, vauvan ja lasten vaatteita, lasten tarvikkeita, voileipäkakku, täytekakku, verhoja, lakanoita, astioita, naisten vaatteita, villasukkia, lasten pelejä, herkkuja, taulu, lasten dvd-elokuvia, suklaarasioita, nukkekoti

15. TIIVISTELMÄ TILASTOSTA v. 2020

Asiakastyön työmuodoissa 1267 asiakasta (594 naista, 259 miestä ja 414 lasta); 662 eri perheestä.
 Kohtaamispaikka Perhetuvan toiminnassa mukana 300 eri perhettä.
 Vapaaehtoistoiminnassa (Doulatoiminta ja Mieskaveritoiminta) mukana 35 perhettä.
 Verkkoauttaminen - Chat-keskustelut: 186 (199,5 h)

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY		TILASTOYHTEENVETO vuodesta 2020									
kursivoituilla numeroilla vuoden 2019 luvut											
Vauvaperhetyö											
Asiakkaat:	<i>Naisia</i>	Naisia	<i>Miehiä</i>	Miehiä	<i>Lapsia</i>	Lapsia	<i>Perh.</i>	Perheitä	<i>Asiakk.yht</i>	Asiakk. yht.	
Ensikoti	40	34	12	17	43	37	43	34	95	88	
Vauvaperhetyön avopalvelu											
Baby blues, avopalvelu	109	85	90	31	152	88	99	82	351	204	
Baby blues, unirytmitys (4 vauvaa) <i>(15 vauvaa)</i>	12	4	7	2	16	6	10	4	35	12	
Peukaloinen (ryhmä-, motivointi- ja jälkityösk.) v. 2020 osa asiakasperheistä on ollut mukana kaikilla jaksoilla; as.määrä triplaantuu yhden hlö:n kohdalla	14	26	2	4	12	25	14		28	55	
Vauvalähtöinen päihdekuntoutus											
Pidä kiinni Avopalveluyksikkö Jannika	7	17	2	2	6	13	7	17	15	32	
YHT.	182	166	113	56	229	169	173	137	524	391	
<i>(ero edelliseen vuoteen)</i>		-16		-57		-60		-36		-133	
Perheväkivalta- ja turvallisuustyö											
Asiakkaat:	<i>Naisia</i>	Naisia	<i>Miehiä</i>	Miehiä	<i>Lapsia</i>	Lapsia	<i>Perh.</i>	Perheitä	<i>Asiakk.yht</i>	Asiakk. yht.	
Turvakoti	103	77	9	4	97	74	112	44	209	155	
Väkivaltatyön avopalvelu											
Aikuisten kanssa tehtävä työ	80	118	89	81	2	0	159	191	171	199	
Lasten kanssa tehtävä työ	4	37	0	19	32	63	22	50	36	119	
YHT.	187	232	98	104	131	137	293	285	416	473	
<i>(ero edelliseen vuoteen)</i>		45		6		6		-8		57	
Lapsiperheiden avopalvelu											
Asiakkaat:	<i>Naisia</i>	Naisia	<i>Miehiä</i>	Miehiä	<i>Lapsia</i>	Lapsia	<i>Perh.</i>	Perheitä	<i>Asiakk.yht</i>	Asiakk. yht.	
Tapaamispaikka	158	108	83	51	133	93	199	134	374	252	
Ero lapsiperheessä (yksilötyö ja ryhmät)	92	88	60	48	25	15	140	106	177	151	
YHT.	250	196	143	99	158	108	339	240	551	403	
<i>(ero edelliseen vuoteen)</i>		-54		-44		-50		-99		-148	
Matalan kynnyksen toiminta											
Kohtaamispaikka Perhetupa	Vuositasolla Perhetuvan toiminnassa oli mukana eri perheitä									300	
Vapaaehtoistoiminta											
Doula	Tukisuhdeperheet									9	
Mieskaveritoiminta	Toiminnassa mukana olevat perheet									26	

LAHDEN ENSI- JA TURVAKOTI RY

Loviisankatu 14 A 3

15100 Lahti

puh. 044 270 0797

toimisto@letk.fi

www.lahdenensijaturvakoti.fi